

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Nove kartice **BANCOMAT**
s plačilnim servisom **POS**

MOJA BANKA V ŽEPNEM FORMATU.

TOREK, 1. AVGUSTA 1995

Za žep, družino in identiteto

VOJMIRO TAVCAR

Ko je pred nekaj leti Umberto Bossi postavil temelje Severni ligi, jo je sestavil iz različnih »materialov«. Vezivo, ki je Ligin različne duše zlepilo v celoto, pa je bil niti ne preveč prikrit separatizem.

Toda na to dejstvo so v Italiji kmalu pozabili vsi. Pozabila sta Silvio Berlusconi in Gianfranco Fini, ko sta se lani spomlad skupaj z Umberto Bossijem povezala v Kartel svobosčin. Nato pa je na separatizem Severne lige pozabila leva sredina, ki je z Bossijevo pomočjo zrusila Berlusconijevo vlado in omogočila rojstvo sedanje »vlade izvedencev«, ki jo vodi Lamberto Dini. Na Ligin separatizem so pozabili tudi mediji, saj so podčrtovali predvsem pozitivnejše plati »Lumbardov« (protest malih in srednjih slojev proti birokraciji in preostremu davčnemu vijaku, proti centralizmu italijanske države itd.). Vsi so v bistvu poudarjali, da je to bistvo Lige, separatizem pa samo nepomembna navlaka.

K odmislijanju separatizma je prispevala tudi splošna navdušenost za federalizem. Toda resnični federalizem pomeni avtonomno upravljanje dela davčnega priliva, avtonomijo krajevnih uprav in večje pristojnosti dezalam in občinam. In nič več. Toda oči Bossijevih privrženec se zaiskrijo ob drugačni vsebini in drugačnih geslih. Dejanski problem Italije ni, da Umberto Bossi govori o secesiji, dejanski problem je, da bi se vsak četrti državljani Padske nizine res rad locil od Italije, ker je prepričan, da bi na ta način zascitil lastni žep, prihodnost svoje družine in svojo identiteto.

To je dejanski problem, s katerim se morajo spoprijeti italijanske stranke in državne ustanove. Samo zgrazanje in obsojanje separatizma ne zadostuje, saj lahko samo dodatno zagreni tiste državljane, ki jih je separatizem zamikal. Vprašanje pa je, ali bodo italijanske stranke, ki so se zapletle v menuet o datumu volitev in v težko razumljivo taktiziranje, sposobne dovolj drzavniškega pristopa, ki bi imel kot glavni cilj koristi države in ne gole strankarske interese. Toda dosedanje izkušnje ne vzbujajo upanja, da bodo tej zahtevni nalogi zares kos.

»Izredni« komet znanstvenikov zaenkrat ne razburja preveč

TRST - Potem ko sta ameriška amaterska astronoma odkrila izreden, ne navadno velik in bleščeč komet, so se takoj pricela ugibanja, kam se bo usmeril, kaksna je nevarnost, da se zaleti z Zemljo. Znanstveniki pa so zelo previdni, čakajo na rezultate opazovanj, ki naj bi pokazale, za kaksen komet dejansko gre. Priznana znanstve-

nica Margherita Hack med drugim pravi, da je morda tako velik in svetel samo zato, ker je na njem prislo do eksplozije, ki je izločila plin. Hackova tudi dvomi, da smo v nevarnosti: nekateri pravijo, da je bil komet kriv za izginitje dinosavrov, a to se je zgodilo pred 60 milijoni let, poleg tega gre le za hipotezo.

Na 6. strani

Zveza Triestino uvrstila v C2 ligo

Za trzasko ljubitelje nogometa je nedvomno vest dneva ta, da je vsedrjavni svet nogometne zveze včeraj ekipo Nuove Triestine vključil v prvenstvo C2 lige. Zaradi neizpolnjevanja zahtevanih pogojev so namreč iz C1 lige izključili Barletto, Crevalcore in Siracuso iz C2 lige pa Vastese in Grosseto. S tem se je odprla pot za vključitev ekip, ki so bile »na cakanju«, med katerimi je bila tudi Triestina.

Na 19. strani

HRVAŠKA IN BIH / PO PORAZU NA LIVANSKEM BOJIŠČU

Srbi v hudih težavah: Knin na dometu hrvaških topov

ZAGREB, SARAJEVO - Medtem ko je hrvatski predsednik Tudman jasno povedal, da se ne bo pogajal s krajinskimi Srbi, se najmanj pa z Milanom Martićem, ki je na haaskem spisku vojnih zločincev, se okrog Knina počasi, a vztrajno stiska hrvatski obroč, prve grana te pa so že začele padati na predmestje Knina. Elite enote bosanskih Srbov so se začele umikati iz Zeppe, ne da bi »očistile« teren od bosanskih vladnih vojakov. Srbe premešcajo v zahodno Bosno (na sliki AP), kjer so Hrvati zabeležili izredne vojaške uspehe. V zahodno Bosno je odhitel tudi general

Ratko Mladić, ki je zagrozil z odločujočo protiofenzivo. Srbi pa so se omejili le na srdito obstreljevanje do nedavnega svojih mest Bosanskega Grahova in Glamoca, njihova pehota pa ni posegla.

Natovi strategiji pa so ponovno razpravljali o vojaški akciji za rešitev bihaskega »varovanega območja«, a niso sprejeli konkretnih ukrepov. Velika Britanija je do skrajnosti zaskrbljena zaradi hrvaških vojaških uspehov, se bolj Rusija, ZDA pa neuradno ne nasprotujejo hrvaškim pobudam, ker utrjujejo hrvaško-bosnjsko sodelovanje.

Na 15. strani

Premirje med tajnikom DSL in levosredinskimi »grmički«

RIM - Massimo D'Alema in levosredinski »grmički«, ki so se nekaj dni prepirali o datumu predčasnih volitev, so, kot kaže, dosegli premirje. Tajnik DSL je priznal, da imajo vse komponente

Prodijevaga zavezništva enako dostojanstvo, ne morejo pa odločilno pogojevati izbir levosredinskega zavezništva.

Stranka komunistične prenoje pa medtem znova predlaga Prodiu

volilni dogovor, brez katerega - menijo komunisti - ne bo mogoče premagati Finija in Berlusconijskega. Tudi sodelovanje s SKP je bilo predmet polemik med D'Alema in »grmički«.

Na 2.strani

Trst: dolge vrste pred sedežem slovenskega predstavništva

TRST - Pred sedežem slovenskega konzulata v Trstu se nadaljujejo dolge vrste ljudi, ki čakajo na tranzitni vizum v tako imenovano zvezno Jugoslavijo. Prerekanja med prosilci vizumov so takorekoc na dnevnem redu, včeraj dopoldne pa je bilo precej napeto, tako da so morali poseči karabinjerji.

Osebe konzulata, kljub dopustom, dela s polno paro, ne more pa biti kos naraščajočim zahtevam po vizumih. Vrste pa beležijo tudi pred konzulatom sbrsko-črnogorske federacije, kjer predvsem slovenski državljani čakajo na vizume za Srbijo.

Na 5.strani

Avtobomba za sodnijo v Palermu?

PALERMO - Po pričanju skesanega mafijca Pasqualeja Di Filippa naj bi bilo približno 100 kilogramov razstreliva, ki so ga preiskovalci našli v palermški četrti Brancaccio, namenjeno za atentat na palermsko sodno palačo in še posebej na vodjo tamkajšnjega pravdnistva Casellija in njegovega pomočnika Roberta Scarpinata. S tritolom napolnjeni avtomobil bi gotovo zadostoval za razstrelitev strogo zastraženega posloja, kar naj bi si posebno vroče želel zaprti bos Leoluca Bagarella.

Na 3. strani

PALERMO / PO DVEH LETIH IN POL PRIPORA

Bruno Contrada na prostosti

Sodniki so ocenili, da ni več nevarnosti izkrivljanja dokazov

PALERMO - Bivši agent obveščevalne službe Sisde Bruno Contrada (telefoto Ap) je včeraj zapustil palermški zapor, v katerem je bil preventivno priprt od 24. decembra 1992, ker so ga nekateri mafijci skesanci obtožili sodelovanja s Coso nostro. Contradova izpustitev je, kot je bilo pričakovati, odjeknila tudi v političnih krogih. Dogodek so pozitivno ocenili predvsem predstavniki Kartela svobosčin. Nekdanji agent obveščevalne službe Sisde je novinarjem, ki so ga pričakali ob izhodu iz zapora, skopo komentiral izpustitev. Med drugim je povedal, da zaupa sodnikom, ki preučujejo njegov primer.

Na 3. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Soočenje med Amatom in Ripo

Brescianski sodnik Fabio Salamone je v okviru preiskave o zadevi Di Pietro soočil bivšega premiera z voditeljem Zelenih.

Stran 2

Tomba pred sodnike?

Tomba očitno nima miru pred fotografi in tako se je spravil nadnje tudi na počitnicah v Markah, kjer so ga zasacili z novo »zaročenko«. Zdaj bodo o njegovem ravnanju odločali sodniki.

Stran 3

Domnevni terorist ostane v zaporu

Po včerajšnjem zaslišanju je trzasko sodstvo pridržalo v koronejskem zaporu domnevnega terorista alžirskega rodu.

Stran 5

Načrt o uskladitvi umikov

Trzaska občinska uprava je pripravila okvirni nacrt o uskladitvi umikov občinskih uradov, projekt pa se nanasa na vse javne ustanove v mestu.

Stran 6

Ogenj pustošil nad Tržičem

Gozdni požar je včeraj dopoldne na zahodnih kraskih obronkih nad Tržičem uničil približno pet hektarjev gmajne, borovega in hrastovega gozdiča.

Stran 8

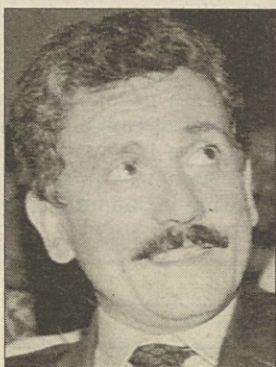
RIM / RAZHAJANJA V LEVOSREDINSKEM ZAVEZNIŠTVU

Polemika je utišala, problemi pa ostajajo

SKP predlaga Romanu Prodiu volilno sodelovanje

RIM - Massimo D'Alema (na fotografiji) in Mario Segni, ki sta pred dnevi glasno polemizirala o datumu predčasnih volitev in o perspektivah levosredinske koalicije, sta se, kot kaže, pobotala. Voditelj DSL je v bistvu priznal, da imajo vse komponente pisanega Prodijevega zavezništva enako politično dostojanstvo, Segni pa, da ima DSL kot največja stranka zavezništva "pravo", da na nek način usmerja koalicijo. Polemike so torej nekoliko utisale, problemi pa so vse prej kot rešeni.

Položaj je nazorno prikazal član tajništva DSL Gavino Angius, ki je prepričan, da bi zaostreite polemike med hrastom in "grmicki" okrepila le Berlusconi, ki bi imel tako

dobre možnosti za novo volilno zmago. Angius se vsekakor boji, da polemika ni bila naperjena proti D'Alema, ampak posredno proti Romanu Prodiu, ki ga nekateri v levi sredini očitno ne marajo. Predstavniki DSL najbrž ni mislil na Segnija, ki je dosledno na Prodijevi strani, ampak na zelene, ki so večkrat po-

stavili v dvom njegovo premiersko kandidaturo.

Da je spor v levosredinskem taboru nepotreben in škodljiv je mnenja tudi palermski zupan in voditelj Mreže Leoluca Orlando, ki v tiskovnem sporočilu napada tako D'Alema, kot Segnija. Če hoče demokratični tabor res premagati desnico - pravi Orlando - se mora volilcem predstaviti enotno in z jasnimi programom. Mreža vsekar nasprotuje jesenskim parlamentarnim volitvam.

Podobno stališče zagovarja tudi predsednik poslancev gibanja demokratov Willer Bordon, ki se po daljšem molku znova oglašuje v javnosti. Trzaski poslanec zagovarja Segnija in njegovo politično usmeritev ter svari tajnika DSL pred hegemonističnimi te-

znjami, Walterju Veltroni pa "svetuje" naj nastopa kot Prodijev namestnik in ne kot ugledni voditelj DSL.

Z levosredinskimi "grmicki", ki odločno nasprotujejo volilnemu dogovoru med Prodiem in Stranko komunistične prenov, pa polemizira predsednik poslancev SKP Oliviero Diliberto. Če hoče leva sredina na volitvah premagati Finija in Berlusconi - pravi Diliberto - se mora nujno povezati s komunisti, zato Segni in Bordon naj se zamislita o stvilkah, saj bi Prodi, brez podpore SKP, gotovo izgubil volilno bitko s tako imenovanim Kartelom svobosčin. Za volilni sporazum s Prodiem se je pred dnevi odkrito zavzel tudi tajnik SKP Fausto Bertinotti.

BRESCIA / ZADEVA DI PIETRO

Salamone zaslišal Giuliana Amata

Bivšega premiera je brescianski sodnik soočil z voditeljem Zelenih Ripo di Meano

Giuliano Amato ob prihodu na bresciansko tožilstvo (Ap)

BRESCIA - Brescianski tožilec Fabio Salamone, ki raziskuje primer bivšega tožilca Antonia Di Pietra, je včeraj soočil bivšega premiera in sedanjega predsednika telesa, ki skrbi za preprečevanje monopolov, Giuliana Amata z voditeljem Zelenih Carlom Ripo di Meano. Soočenje je trajalo dobre pol ure, Amata pa je brescianski sodnik zasliševal več kot tri ure.

Včerajšnje zasliševanje Giuliana Amata in njegovo soočenje z Ripo di Meano je posledica petkove izjave voditelja Zelenih, ki je sodnikom dejal, da mu je 25. avgusta 1992 tedanji premier Amato telefoniral in mu zaupal, da bi voditelji obveščevalnih služb in sef policije hoteli zavreti preiskavo »čiste roke«. Amato naj bi tudi rekel, da se »morda Craxi ne moti, ko trdi, da milansko tožilstvo kuje politični načrt, ki bi lahko ogrozil sedanjo ureditev«.

Amato, ki je prejšnji teden demantiral Ripo di Meano, ni hotel spregovoriti z novinarji ne ob prihodu na tožilstvo ne ob odhodu. Voditelj Zelenih, ki je po Amatovem demantiju zahteval soočenje, pa je bil dokaj zgovoren z novinarji in je povedal, da je potrdil petkovo izjavo, medtem ko naj bi se Amato izgovarjal, da se telefonskega pogovora ne spominja.

Amata, ki je popoldne obiskal brescianskega župana Mina Martinazzoli, je pred tožilstvom pričakala manjša grupa ljudi in ga izzvižgala.

NOVICE

Promet: krvav obračun

RIM - Na italijanskih avtocestah so včeraj zabeležili več hudih prometnih nesreč. V bližini Lecceja sta trčili dve vozili, življenje so izgubile tri ženske, medtem ko je njihova sopotnica huje ranjena. Na avtocesti med L' Aquilo in Rimom je prišlo do dveh zaporednih verzičnih trčenj, med katerim sta umrli dve osebi, kakih deset pa jih je ranjenih. Pri Arezzu se je prevrnilo tovorno vozilo in povzročilo smrt treh oseb. Dva potnika sta umrla, kakih dvajset pa jih je ranjenih zaradi trčenja med avtobusom in kamionom v bližini L' Aquile.

Nemška tehnologija proti italijanski prometni zmedi

LECCO - Ko se inženir, navajen na nemško tehnologijo, znajde sredi prometne gneče italijanskih cest, seveda ne začne preklinjati nad avtomobili in tistimi, ki si jih je izmislil, pač pa hladnokrvno zavije s ceste... v jezero. Vozilo, ki ga je osebno opremil Klaus Leistritz, je namreč povsem uporabno tudi v vodi. Nevoščljiv in manj iznajdljivi turisti so se samo ogledovali - kaj se ve, morda pa si bodo tudi oni za prihodnjo sezono priskrbeli podobno prevozno sredstvo.

SKLICAL JO JE PREDSEDNIK REPUBLIKE SCALFARO

Seja obrambnega sveta

RIM - Predsednik republike Scalfaro je včeraj sklical visji obrambni svet, ki mu sam predseduje in v katerem, poleg visokih vojaških oblasti, sedijo tudi ministrski predsednik Lamberto Dini in nekateri ministri. Kot je razvidno iz zelo skopega uradnega sporočila, ki so ga izdali po zasedanju, sta zunanja ministrica Susanna Agnelli in obrambni minister Domenico Corcione podrobno poročala o zaostrovanju razmer na tleh nekdanje Jugoslavije. Beseda je tekla tudi o posodobitvi oboroženih sil.

TRGOVINA / PO PODATKIH ZAVODA ISTAT ZA LETOŠNJE PRVO ŠTIRIMESEČJE

Živahen porast prodaje na drobno kaže, da se je povpraševanje dokočno prebudilo

Aprila se je prodaja povečala za 6,9 odstotka

RIM - Pozitivni trend naraščanja prometa v srednji in veliki distribuciji se je aprila se okrepil in po podatkih zavoda Istat dosegel 6, 9-odstotni porast v primerjavi z enakim mesecem lani. Levji delež je pripadel veliki distribuciji (to so prodajne enote z več kot 20 zaposlenimi), kjer se je prodaja povečala za 7, 3 odstotka, medtem ko je v srednji distribuciji (od 10 do 19 zaposlenih) narasla za 4 odstotke.

V prvem štirimesecju letos se je stopnja rasti prometa v veliki in srednji distribuciji v primerjavi z enakim obdobjem lani povišala za 4, 7 odstotka, edini blagovni sektor, ki je doživel negativno rast (-0, 3%), pa je knjigarniško-papirniški. Rahlo upadanje prometa so doživele tudi veleblagovnice (kot npr. Upim, Coin itd.), kjer se je prodaja v prvih starih mesecih leta zmanjšala za 0, 4 odstotka.

Velika in srednja distribucija doživlja naraščanje prometa sicer že približno leto, kar pomeni, da se je povpraševanje po blagu široke porabe dokočno izvil iz zastoja. To dokazujejo tu-

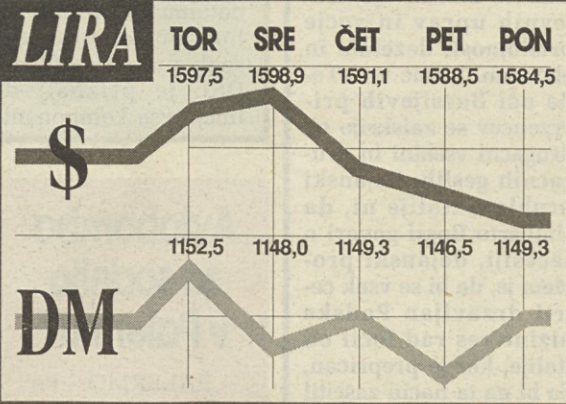
di podatki o gibanju prodaje v malih trgovskih obratih, ki jih sicer Istat objavlja vsake tri mesece. Za prvo trimesečje letošnjega leta velja, da se je prodaja v tim. tradicionalnih trgovinah zvišala za 7 odstotkov v primerjavi z enakim obdobjem lani.

Ce se ozremo po prodajnih vejah, dobimo za prvo štirimesecje naslednjo sliko: prodaja elektrogospodinskih strojev, radijskih in televizijskih sprejemnikov se je povečala za 7, 6 odstotka, živil za 5, 7, pohistva in opreme za 3, 9, kozmetike za 3, 5, kinofotografskih in optičnih pripomočkov za 2, 1, obleke in obutve za 1, 2, gospodinskih pripomočkov in železnine za 0, 7, ostalega blaga za 11, 8 odstotka, medtem ko se je prodaja knjig in papirnicarskih izdelkov, kot rečeno, znižala za 0, 3 odstotka. Po podatkih za april pa se je najbolj povečala prodaja kozmetičnih izdelkov (+7, 9%), obleke in obutve (+7, 2%) in živil (+7, 0%), ostalo blago je doseglo 13, 5-odstotno rast, medtem ko je prodaja v knjigarnah in papirnicah upadla za 2, 3 odstotka.

Videm sedež novega založniškega pola

VIDEM - Videmska grafično-založniška grupa Fulvio, ki obsega štiri podjetja, zaposluje 70 oseb in je lani ustvarila za 7, 5 milijarde lir prometa, se pripravlja na velik razvojni skok. Z rimsko grupo »Abete Sviluppo« in z družbo Venturini iz Reggio Emilie je namreč sklenila komercialni sporazum, na osnovi katerega bo videmska grupa razširjala proizvode obeh partnerjev v vsej severovzhodni Italiji in kasneje tudi v Avstriji, Sloveniji, na Madžarskem, Poljskem in v Češki. V zameno bosta partnerja uporabljala tehnologijo videmskega podjetja za tiskanje nekaterih svojih proizvodov in enega dnevnika.

Abete Sviluppo, ki je last predsednika Confindustrie Luigija Abeteja, je skupaj z družbo Venturini iz Reggio Emilie vodilna na področju tiskanja dnevnikov, vrednostnih papirjev in računalniških obrazcev. Sporazum, ki predvideva tudi delniško izmenjavo med rimsko in videmsko grupo, bo osnova, na kateri naj bi zrasel eden od obeh italijanskih grafično-založniških polov. Po besedah lastnika videmske grupe, Giovannija Avianija Fulvia naj bi skupni promet bodočega pola dosegel 300 milijard lir.

ADRIA

ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
BARCELONO, FRANKFURT,
LONDON, MÜNCHEN,
ISTANBUL, MOSKVO,
KOPENHAGEN, PARIZ,
PRAGO, RIM, SKOPJE, SPLIT,
TIRANO, DUNAJ, ZÜRICH

Informacije in rezervacije:

- ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/131-81-55
- prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312
- ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
- ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512

PALERMO / PO ODKRITJU RAZSTRELIVA

Mafija se je očitno hotela maščevati

Tarča načrtovanega atentata bi bila lahko palermska sodna palača in pravdnik Caselli

PALERMO - Preiskava o načrtovanem atentatu na palermsko-sodno palačo bo po vsej verjetnosti zaupana državnemu pravdnstvu v Caltanissetti, ki je za ta primer pristojno. Po pričevanju skesanega mafijca Pasqualeja Di Filippa bi bila lahko glavni tarči organiziranega kriminala sodnika Giancarlo Caselli in Roberto Scarpinato, prvi, ker je na celu državnega pravdnstva v Palermu, drugi pa zato, ker si je nakopal sovražstvo mafijskih družin, ko je bil pred leti tožilec na procesu proti trem kilerjem klana iz četrti Brancaccio.

Vest o načrtovanem atentatu je pršla v javnost v nedeljo zvečer, čeprav so palermski pre-

iskovalci prisli do dokaza že teden prej. V neki opušteni kašči v eni od palermskih predmestnih četrti so namreč našli več kot sto kilogramov tritola in avtomobil brez notranje obloge, ki je bil pripravljen, da ga napolnijo z razstrelivom. Avto bomba bi po besedah preiskovalcev zadostovala, da požene v zrak vso sodno palačo. V Palermu menijo, da je bil atentat načrtovan kot odgovor na aretacijo mafijskega bosa Leoluca Bagarelle in njegovih pajdasev.

Palermsko pravdnstvo in domnevni glavni tarči spodletelega atentata, Caselli in Scarpinato, sta v teh urah deležna siroke solidarnosti kolegov, sindikalnih in političnih sil, predvsem pa

poostrene kontrole nad njuno osebno varnostjo. Palermski prefekt Achille Serra je včeraj popoldne sklical pokrajinski odbor za javno varnost, ki je sicer že pred dnevi sklenil, da je treba poostri varnostne ukrepe okrog sodne palače. Glede povezave med najdbo eksploziva in možnim atentatom na sodno palačo pa je Serra dejal, da za zdaj ni nobenega dokaza, čeprav možnosti atentata niti ni mogoče izključiti. Nevarnost atentatov je po njegovem mnenju v Palermu vedno zelo velika, zato se budnost sil javnega reda ne bo zmanjšala niti v počitniškem avgustu.

»Mafija zal ne gre na dopust,« je včeraj opozoril tudi predsednik stanovskega združenja sodnikov Nino Abbate, ki zahteva večji in učinkovitejši nadzor države nad kršenjem zakonitosti, medtem ko sindikat policistov SIULP opozarja, da so poskusi deligitiranja dela sodnikov in preiskovalcev prav tako nevarni kot atentati. Sam Caselli pa je imel s svojim sodelavcem Guidom Lo Fortejem tiskovno konferenco, na kateri sta sodnika med drugimi dejala, da je mafajska organizacija že od leta 1984 v vojni z državo in da so v vsaki vojni trenutki umika in novega napada. Do napadov mafije prihaja posebno takrat, ko uspe državi ujeti kakega njenega pomembnega pripadnika, saj mora v teh primerih organizirani kriminal znova poskrbeti za dvig svojega »ugleda«.

PALERMO / BRUNO CONTRADA JE BIL PRIPT 31 MESECEV

Konec pripora za nekdanjega agenta

Možnost ponaredbe dokazov in bega naj bi bila mimo

PALERMO - Včeraj je javni tožilec palermskega sodišča Alfredo Morvillo pristal na izpustitev Bruna Contrade, nekdanjega funkcionarja italijanske civilne obveščevalne službe Sisde. Odlok je izdal sodnik Francesco Ingargiola na zahtevo osumljenčevih odvetnikov.

Bruna Contrado so priprli 24. decembra 1992, ko so ga osumili sodelovanja z mafijskimi organizacijami. Odtlej je v zaporu preživel devetstopenetdeset dni. Obtožilo ga je sedem skesanec, med katerimi znani mafijski ske-sanci Tommaso Buscetta, Gaspere Mutolo in Pino Marchese. Sodniki so Contrado na podlagi teh pričevanj obtožili, da je kril Totoja Riino med njegovim begom pred oblastmi in da je sodeloval z bossem Rosariem Riccobonom v obdobju, ko je opravljal visoke funkcije na palermski kvesturi (bil je vodja kriminalističnega in letetecega oddelka). Contrada je vseskozi zagovarjal tezo, da so se mafijci, proti katerim je bilo usmerjeno njegovo delovanje, maščevali in ga izključno iz tega razloga obtoževali. Prav zato ni nikoli formalno zahteval izpustitve iz zdravstvenih razlogov. »Zapor hočem zapustiti z dvignjeno glavo,« je ponavljal. Vse njegove prizive je kasacijsko sodišče zavrnilo, čes da obstajajo konkretne možnosti za ponaredbo dokazov in beg.

Prav na mnenju, da je možnost ponaredbe dokazov in bega v tujino mimo, temelji odlok o izpustitvi, na podlagi katerega je včeraj Bruno Contrada

zapustil palermski zapor San Giacomo, kjer je bil edini gost. Nekaj minut po 17. uri ga je pred zaporom pričakala manjša množica, ki je po njegovih izjavah bučno zaploskala.

To je ponoven dokaz, da je javno mnenje odigralo pri izpustitvi Bruna Contrade pomembno vlogo. Odkar je obtoženca 13. junija med procesom obšla slabost in so ga zato sprejeli na zdravljnje v bolnišnico, so postajale zahteve po njegovi izpustitvi vse bolj glasne; med drugim so v ta namen zbirali tudi podpise. »Misslim, da so se sodniki odločili po svoji vesti in ne zaradi zunanjih pritiskov,« je novinarjem povedal Contrada, »zato jim tudi stoodstotno zaupam.«

Vest o izpustitvi nekdanjega tajnega agenta se je razširila v političnih krogih. Odlocitev sodnikov je pozitivno ocenila poslanka Tiziana Maiolo, predsednica pravosodne komisije poslanske zbornice. »S prekinitvijo preventivnega pripora je sodstvo le zaključilo kruti kazenski postopek, ni pa se popolnoma oddolžilo Contradi in drugim Italijanom.« Potrebo po rehabilitaciji Contrade casti je poudarila tudi žena bivšega funkcionarja obveščevalne službe. Ostra je bila izjava Vittoria Sgarbija, ki je zahteval, da se proti palermskim sodnikom uvede sodno preiskavo zaradi »ugrabitve«. Franco Corbelli, koordinator Gibanja za državljanske pravice, je najavil, da namerava gibanje podpreti kandidaturu Bruna Contrade na naslednjih volitvah.

Bruno Contrada takoj po izpustitvi iz zapore (Ap)

POLETNE DOGODIVŠČINE

Alberto Tomba pred sodnike zaradi napada na fotografa

MACERATA - Alberto Tomba ne najde miru pred fotografi. Fotoreporter Guido Picchio ga je v soboto ponoci fotografiral v družbi nove zarocenke, 22-letne lepote in Ascolija, ki je zamenjala manekenko Martino Colombari (Miss Italija '91). Pricakal ju je pred izhodom iz diskoteke in naredil ducat posnetkov, Tombo pa je to tako razkacilo, da se je grozece priblizal fotografu in poklical iz diskoteke se dva silaka, ki sta nemudoma unicila filma iz obeh fotografiskih aparatov, ki ju je imel Picchio pri sebi, enega pa tudi poskodovala.

Po pripovedi fotoreporterja, ki ima za prico milanskega kolega, je Tomba (katerega prepotentno obnasanje je sicer znano) tudi besedno posteno »obdelal« nepoklicanega fotografa. Ta pa mu ni ostal dolzan in je smucarskega asa prijavil policiji, zapisnik pa je ze v rokah sodnikov. Prvi moz svetovne smucarije se bo moral zagovarjati zaradi vrste prekrskov, kar pa ga očitno ni pretirano prizadelo, saj nemoteno uziva na prelepih plazah srednjega Jadrana.

Jože Pirjevec

Vidov dan

Odlomek iz knjige »Jugoslavija 1918-1992«

Ta resitev naj bi novi vladi, ne da bi kompromitirala Tita, zagotovila mednarodno priznanje, ki je bilo bolj kot kdajkoli potrebno, saj je bila zmaga pred vrati. Ko je bil dosežen dogovor, pa si je bilo treba zagotoviti pristanek kralja in zavezniskih sil, kar je bilo vse prej kot enostavno, saj so se odnosi med Beogradom in Londonom proti koncu leta 1944 vidno poslabšali. Na to je vplival tudi vojaški položaj na Balkanu, kjer so boji, z izjemo jugoslovanskega ozemlja, praktično povsod utihnili. Albanija je bila domala osvobodjena in tudi iz Grčije se je že umaknila glavna nemških čet. Sile Wehrmachta, približno 800.000 mozi, ki jim je treba pristeti se 300.000 raznih kolaboracionistov, so se pomaknile čez Crno goro, Sandzak in Bosno proti severozahodu. Ker so se rdečearmejci po 12. novembru umaknili na Madzarsko, so se morali partizani soočiti s to ogromno lavino, ki ni izgubila svoje vojaške učinkovitosti, čeprav je bilo jasno, da padec

tretjega rajha ni daleč. Bolj iz političnih kot strateskih razlogov se je Tito odločil, da zaustavi nemško napredovanje. Zato je organiziral v vzhodni Bosni, Bački in Sremu široko fronto, na katero je poslal 180.000 mladih nabornikov, ki so jih pravkar rekrutirali v Srbiji. Rezultat te odlotitve je bil masaker, ki je zapustil zgoco rano v zgodovini srbskega naroda.

Medtem so se Angleži znova pojavili z nacrtom o vojskem izkrcanju na Balkanskem polotoku, kateremu je Churchill že dve leti brez uspeha namenil veliko pozornost. Tudi tokrat je ostalo vse samo pri besedah, ki pa so jugoslovanske voditelje kljub temu nadvse vznemirile, toliko bolj, ker so angleške čete, poslani v začetku oktobra v Grčijo, namesto proti Nemcem nastopile proti komunističnim partizanom, da bi zagotovile povratak kralja Jurija na prestol v Atenah. Takšen razvoj dogodkov je Titu vzbudil sum, da namerava Churchill izpeljati tudi v Jugoslaviji po-

doben udar. Krizo, ki je ob koncu leta 1944 nastopila v odnosih med Angleži in vrhom odporniškega gibanja, je skušal kralj izkoristiti v svoj prid; zato je zavrnil predlog, da bi se odpovedal svojim pravicam, čeprav je Stalin že odobril sporazum Tito-Subasić. Churchill, ki se je medtem prepiral, da je s Titom »gojil na svojih prsih gada«, pa je povsem trezno ocenil, da je mogoče ohraniti v Jugoslaviji vsaj videz monarhije le s priznanjem regentstva. Kljub temu sta minila dva meseca, preden se je trmoglav Peter II. odločil, da popusti. (Zaradi njegove obstrukcije so bili člani regentskega sveta imenovani sele 2. marca 1945.) Na konferenci v Jalti med 4. in 12. februarjem so trije veliki vsekakor lahko ugotovili, da bo v Jugoslaviji uresničen sporazum Tito-Subasić in odločili, da bo do sklica ustavodajne skupščine zasedal začasnai parlament, v katerem bodo člani Avnoja in tisti predvojni poslanci, ki niso sodelovali z okupatorjem.

7.

VIDEM / SREČANJE V SEDILISU

Kako naj FJK konkretno pomaga prizadeti Bosni

SEDILIS (VIDEM) - Da bi lahko prišel na tridnevni praznik miru, ki ga je v Sedilisu pripravila videmska škofija, je sarajevski pomožni škof Pero Sudar ponoci vozil po Sarajevu brez luči, da bi ne postal tarca ostrostrelcev in da bi se lahko prebil iz srbskega obroča.

Njegove besede so pomenile predvsem kritiko mednarodnim telesom in tudi svetovni javnosti. Ugotovil je, da je dosedanja evropska pasivnost je dokazala veliko sebičnost, ki se obstaja v ljudeh, in strah, da bi kakršnakoli odločna intervencija lahko povzročila še hujše vojne posledice, ki bi se lahko preselile na sosednje države. Zaradi tega si je civilizirana Evropa salomonsko umila roke in dovoljuje, da se nad Bosanci udejanja etnično čiščenje.

Sudarjeve besede so padale kot kamni na prisotne v Centi. Sam je bil mnenja, da v zdajšnjem položaju ni nikakršne možnosti, da bi vojno lahko zaustavili po diplomatski poti. Potrdil je papežev besede, da je treba proti nasilju uporabiti silo, da se prepreči zadnjo, sklepno fazo uničenja nekega naroda. Kritičen je bil tudi do ameriske opcije, ki se zavzema za oborožitev Muslimanov. Na takšen način bi ustvarili pogoje za razširitev vojne tudi na območje Srbije.

V okviru tridne-

vnega srečanja v Sedilisu, ki ga je priredila videmska škofija in katerega osnovna tema je bilo vprašanje miru, je treba omeniti, da sta Občini Centa in Gorska skupnost za Terske doline gostili delegacijo bosanskih Hrvatov, ki jo je vodil podpredsednik vlade Pero Marković. Na srečanju so razpravljali o možnostih stvarnega sodelovanja oziroma o pomoči, ki naj jo Furlanija-Julijska krajina izkaze tem krajem.

Potrebno je, da se uresnicijo nekatere prioritete: ureditev vodovodnega omrežja, izgradnja bolnišnic, dobava kmečke mehanizacije in zagotovitev dolgoročnih posojil za uresničitev industrijskega plana, ki naj bi slonel na mednarodni solidarnosti.

Predsednik deželne skupščine Giancarlo Cruder je povedal, da bo v okviru možnosti poiskal poti, kako pomagati Bosni, predsednik Gorske skupnosti za Terske doline Armando Noacco pa je poudaril, da je naloga Dezele tudi ta, da poišče primerno resitev za begunce.

V Sedilisu so v soboto zvečer pripravili solidarnostno kulturno srečanje, katerega so se udeležili zenska pevka skupina iz Mostarja, folklorna skupina iz Zagreba, pevci zbora Beneski puobje in mešani pevski zbor s Trbiza.

Rudi Pavšić

MAGDA ŠTURMAN

Obisk pri rojakih v daljni Avstraliji (17)

Harryjev podzemsski dom - Iz Porta Auguste do gorovja Flinders Rangers

Harry je nek posebnež, po rodu Rus. Med drugo svetovno je bil še kot otrok priča pokolu. Nacisti so mu ubili vso družino, sam pa je uspel zbežati in se zatekel v Avstralijo. V severnem Queenslandu je bil vrsto let lastnik krokodilje farme. Pozneje je farmo prodal in prišel v Coober Pedy kopati opale.

Harryjevo podzemsko stanovanje si lahko vsakdo ogleda. Ker je Harry zbiratelj najrazličnejših starinskih in čudnih predmetov, je njegov dom najbolj podoben nekakšnemu muzeju. Skalne stene v notranjosti stanovanja je prepleskal v belo barvo, na njih pa lahko vsakdo kaj napiše. Harryjev dom je prikazan tudi v známem filmu Mad Max 111.

Odločila sem, da bom tisti večer zapustila Coober Pedy. Do odhoda avtobusa je bilo še dve uri, zato sem se sprehodila po mestu in nato stopila v bliznjo picerijo. Lastniki so imeli očitno italijanski videz, zato sem pico naročila kar v italijanscini. Gospodar se je tega zelo razveselil. Italijanski turisti so v Coober Pedyju velika redkost, mi je rekel. Kar naprej je klepetal in mi od veselja znižal ceno pice.

Končno je privozil avtobus. Poslovila sem se od prijaznih Italijanov in sedla v avtobus. Se zadnjič sem se ozrla proti ne navadnemu mestecu sredi puščave, legla na oba sedeža in zaspala.

Ob 4. uri zjutraj me je voznik zbudil ter mi povedal, da sem prispela v Port Augusta. Avtobus me je pustil ob servisu, kjer je bila poleg bencinske črpalke odprta dezurna trgovina. Vstopila sem in vprašala trgovca za najbližnjo pot do kakega hostela. Svetoval mi je, naj počakam, saj bo že kdo peljal mimo. In res je kmalu nato pripeljal raznasalec časopisov. Ko mu je trgovec omenil moj problem, je možakar brž naložil mojo prtljago na njegov tovorni avtomobil in me peljal prav do vhoda hostela. Izredna prijaznost Avstralcev me ni več presenetila, saj sem se z njo srečevala malone vsaki dan.

Port Augusta se nahaja ob zalivu na južni avstralski obali. Mesto me je povsem spominjalo na Trst, in to zaradi več razlogov. Omenila sem že, da se mesto nahaja ob zalivu, vendar prave plaže nima. Mesto je izrazito trgovsko in poslovno, iz turističnega vidika pa je nezanimivo.

Nekoč je bil Port Augusta zelo važno pristanišče. Port Augusta se nahaja prav ob križišču, kjer se srečajo najvažnejše glavne ceste iz severa, juga in zahoda. Naposled, mesto obdaja nižje gorovje in steje približno toliko prebivalcev kot Trst.

V Port Augusta sem izstopila le zaradi tega, ker je to izhodiščna točka za gorovje Flinders Ranges.

Eno najstarejših gorovij na svetu je prav gotovo Flinders Ranges. Vrhovi so pretežno skalnati, rdečkaste barve in razmeroma nizki, saj večina ne presega 1000 m višine. Med hribi se za 78.000 kv. km razprostira samotna pokrajina, tu pa tam posejana z gozdovi, kjer je najbolj zastopan avstralski bor. Pokrajino režejo številni potoki, ki pa so skoraj vse leto posušeni. V njih teče voda le en mesec na leto, in to ob deževni dobi spomladi.

Znailnost te pokrajine je rdeči rečni evkalipt - Red river gum. To drevo se nahaja le ob potokih. Kot vsi evkalipti je zimzelena rastlina in lahko doseže tudi 30 m višine. Zaradi njegove močrne drže in izrazitih barv rdeči rečni evkalipt privablja v Flinders Ranges številne slikarje in fotografe.

Iz Port Augusta sem se odpravila v 100 km oddaljeni Rawnsley Park. Tu ni bilo nobenega naselja daleč naokrog, le osamljen kamp sredi narave med vrhovi Flinders Rangesa. Avtobus je mene ter ostali dve potnici pustil na križišču, tam nas je že čakal oskrbnik kampa s terenskim vozilom. H glavni cesti je prihajal čakat vsakega potnika, ki je rezerviral prenočišče. To je v Avstraliji precej obicajno.

Po 4 kilometrih prane poti nas je oskrbnik pripeljal do kampa. Dodelili so mi majhno prikolicico, kjer sem prebivala 5 dni. Prikolica je bila zelo prijetna, v njej sem imela vse, kar sem potrebovala, tudi z vsem opremljeno majhno kuhinjo. Nato sem se razgledala po kampu. Trenutno ni bilo dosti gostov. Kjer je bila recepcija, je bila tudi majhna trgovina, ob njej pa bencinska črpalka. V kampu je bilo izredno mirno.

VOZNI RED VLAKOV

VELJAVEN OD 28. MAJA DO 23. SEPTEMBRA 1995

Železniška postaja v TRSTU

Proga TRST-BENETKE					
ODHODI			PRIHODI		
URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER
4.02	(D)	Tržič (4.25), Portogruaro (5.11), Mestre (5.54), Benetke (6.04)	7.59	(E)	Mestre (6.04), Portogruaro (6.49), Tržič (7.36)
5.37	(D)	Tržič (6.01), Portogruaro (6.47), Mestre (7.36), Benetke (7.47)	8.53	(E)	Mestre (7.07), Portogruaro (7.49), Tržič (8.30)
6.04	(IR)	Tržič (6.27), Portogruaro (7.13), Mestre (8.04), Benetke (8.15)	10.05	(E)	Benetke (8.00), Mestre (8.12), Portogruaro (8.55), Tržič (9.42)
6.13	(R)	Tržič (6.38), Portogruaro (7.34). Op.: ukinjeno ob praznikih	10.42	(IR)	Benetke (8.35), Mestre (8.48), Portogruaro (9.33), Tržič (10.19)
7.13	(E)	Tržič (7.36), Portogruaro (8.22), Mestre (9.07), Benetke (9.18)	11.42	(IC)	Benetke (9.35), Mestre (9.48), Portogruaro (10.33), Tržič (11.19)
7.50	(IC)	TERGESTE - Tržič (8.13), Portogruaro (8.55), Mestre (9.35), Benetke (9.46)	13.42	(IR)	Benetke (11.35), Mestre (11.48), Portogruaro (12.33), Tržič (13.19)
8.13	(IR)	Tržič (8.36), Portogruaro (9.22), Mestre (10.07), Benetke (10.20)	14.12	(D)	Benetke (12.09), Mestre (12.19), Portogruaro (13.03), Tržič (13.49)
10.13	(IR)	Tržič (10.36), Portogruaro (11.22), Mestre (12.07), Benetke (12.20)	15.42	(IR)	Benetke (13.35), Mestre (13.48), Portogruaro (14.33), Tržič (15.19)
11.56	(IC)	Tržič (12.20), Portogruaro (13.01), Mestre (13.42), Rim Termini	16.04	(IC)	Mestre (14.23), Portogruaro (15.02), Tržič (15.41)
12.13	(IR)	Tržič (12.36), Portogruaro (13.22), Mestre (14.07), Benetke (14.20)	16.25	(D)	Benetke (14.22), Mestre (14.32), Portogruaro (15.16), Tržič (16.02)
13.10	(D)	Tržič (13.33), Portogruaro (14.19), Mestre (15.07), Benetke (15.17)	17.42	(IR)	Benetke (15.35), Mestre (15.48), Portogruaro (16.33), Tržič (17.19)
14.13	(IR)	Tržič (14.36), Portogruaro (15.22), Mestre (16.07), Benetke (16.20)	18.50	(D)	ukinjen od 31.7. do 27. 8. Benetke (16.21), Mestre (16.32), Portogruaro (17.25), Tržič (18.23)
15.13	(D)	Tržič (15.36), Portogruaro (16.22), Mestre (17.06), Benetke (17.16)	18.57	(D)	Benetke (16.55), Mestre (17.06), Portogruaro (17.48), Tržič (18.34),
15.50	(IC)	Tržič (16.13), Portogruaro (16.55), Mestre (17.35), Benetke (17.46)	19.37	(IR)	Benetke (17.29), Mestre (17.39), Portogruaro (18.28), Tržič (19.14)
16.13	(IR)	Tržič (16.36), Portogruaro (17.22), Mestre (18.07), Benetke (18.20)	20.00	(IC)	Benetke (18.02), Mestre (18.14), Portogruaro (18.54), Tržič (19.37)
17.13	(IC)	Tržič (17.36), Portogruaro (18.22), Mestre (19.07), Benetke (19.18)	20.55	(R)	Benetke (18.22), Mestre (18.35), Portogruaro (19.34), Tržič (20.32)
17.27	(R)	Tržič (17.54), Portogruaro (18.52), Mestre (19.47), Benetke (19.58)	21.42	(IR)	Benetke (19.35), Mestre (19.48), Portogruaro (20.33), Tržič (21.19)
18.13	(IR)	Tržič (18.36), Portogruaro (19.22), Mestre (20.07), Benetke (20.20)	22.00	(IC)	Benetke (20.02), Mestre (20.14), Portogruaro (20.54), Tržič (21.37)
19.13	(E)	Tržič (19.36), Portogruaro (20.22), Mestre (21.04), Benetke (21.15)	23.42	(E)	Benetke (21.35), Mestre (21.48), Portogruaro (22.33), Tržič (23.19)
20.25	(E)	Tržič (20.48), Portogruaro (21.31), Mestre (22.14), Zeneva	0.42	(IR)	Benetke (22.35), Mestre (22.48), Portogruaro (23.33), Tržič (0.19)
21.13	(IR)	Tržič (21.36), Portogruaro (22.22), Mestre (23.08) Benetke (23.21)	1.42	(IR)	Benetke (23.35), Mestre (23.48), Portogruaro (0.33), Tržič (1.19)
22.13	(E)	Tržič (22.36), Portogruaro (23.22), Mestre (0.04), Rim Termini	2.35	(D)	Benetke (0.20), Mestre (0.31), Portogruaro (1.26), Tržič (2.12)

Proga TRST-VIDEM					
ODHODI			PRIHODI		
URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER
5.22	(R)	Tržič (5.46), Gorica (6.08), Videm (6.39) (ukinjen ob praznikih)	6.46	(R)	Videm (5.21), Gorica (5.54), Tržič (6.17) (ukinjen ob praznikih)
5.50	(R)	Tržič (6.18), Gorica (6.44), Videm (7.20)	7.29	(R)	Videm (6.05), Gorica (6.38), Tržič (7.01), (ukinen od 31.7. do 26.8.)
6.23	(D)	Tržič (6.47), Gorica (7.10), Videm (7.37) (ukinjen od 31.7. do 27.8.)	7.51	(D)	Videm (6.44), Gorica (7.08), Tržič (7.27)
6.48	(R)	Tržič (7.16), Gorica (7.40), Videm (8.12) (ukinjen od 31.7. do 27.8.)	8.33	(R)	Videm (7.00), Gorica (7.38), Tržič (8.02), (ukinjen ob praznikih)
7.19	(IR)	Tržič (7.43), Gorica (8.03), Videm (8.27)	8.40	(D)	Videm (7.36) preko Palmanove in Cervinjana v Tržič (8.16), (ukinjen ob praznikih)
8.19	(R)	Tržič (8.47), Gorica (9.12), Videm (9.47)	9.14	(R)	Videm (7.52), Gorica (8.27), Tržič (8.48), (ukinjen ob praznikih)
9.19	(IR)	Tržič (9.43), Gorica (10.03), Videm (10.27)	9.56	(IR)	Videm (8.49), Gorica (9.13), Tržič (9.32)
11.19	(IR)	Tržič (11.43), Gorica (12.03), Videm (12.27)	10.52	(R)	Videm (9.36), Gorica (10.00), Tržič (10.24)
11.40	(R)	Tržič (12.07), Gorica (12.29), Videm (13.03) (ukinjen od 31.7. do 27.8.)	12.33	(IR)	Videm (11.26), Gorica (11.50), Tržič (12.09)
12.19	(D)	Tržič (12.43), Gorica (13.06), Videm (13.33)	14.04	(R)	Videm (12.36), Gorica (13.12), Tržič (13.35)
12.25	(R)	Tržič (12.53), Gorica (13.19), Videm (13.54) (ukinjen ob delavnikih)	14.33	(IR)	Videm (13.26), Gorica (13.50), Tržič (14.09)
13.19	(IR)	Tržič (13.43), Gorica (14.03), Videm (14.27)	15.18	(R)	Videm (13.50), Gorica (14.26), Tržič (14.49), (ukinjen ob praznikih)
13.27	(R)	Tržič (13.55), Gorica (14.20), Videm (14.55) (ukinjen ob praznikih)	15.53	(R)	Videm (14.30), Gorica (15.04), Tržič (15.25)
14.19	(D)	Tržič (14.43), Gorica (15.06), Videm (15.33) (ukinjen ob praznikih)	16.33	(IR)	Videm (15.26), Gorica (15.50), Tržič (16.09)
14.34	(R)	Tržič (15.03), Gorica (15.26), Videm (15.58)	18.18	(R)	Videm (16.50), Gorica (17.26), Tržič (17.49), (ukinjen ob delavnikih)
15.19	(IR)	Tržič (15.43), Gorica (16.03), Videm (16.27)	18.26	(R)	Videm (17.04), Gorica (17.37), Tržič (17.58), (ukinjen ob praznikih)
16.19	(D)	Tržič (16.45), Gorica (17.07), Videm (17.36) (ukinjen ob praznikih in od 31.7. do 27.8.)	18.33	(IR)	Videm (17.26), Gorica (17.50), Tržič (18.09)
16.56	(R)	Tržič (17.23), Gorica (17.47), Videm (18.20) (ukinjen ob praznikih in od 31.7. do 27.8.)	19.20	(R)	Videm (17.52), Gorica (18.28), Tržič (18.51), (ukinjen ob praznikih)
17.19	(IR)	Tržič (17.43), Gorica (18.03), Videm (18.27)	19.44	(D)	Videm (18.31), Gorica (18.58), Tržič (19.20)
17.38	(R)	Tržič (18.07), Gorica (18.32), Videm (19.08)	20.22	(D)	Videm (18.59), Gorica (19.33), Tržič (19.55), (ukinjen ob praznikih)
17.51	(D)	Tržič (18.15), preko Cervinjana in Palmanove v Videm (18.54). (ukinjen od 31.7. do 27.8.)	20.33	(IR)	Videm (19.26), Gorica (19.50), Tržič (20.09)
18.19	(D)	Tržič (18.44), Gorica (19.06), Videm (19.35) (ukinjen ob praznikih)	21.15	(R)	Videm (19.53), Gorica (20.26), Tržič (20.47)
18.39	(R)	Tržič (19.06), Gorica (19.28), Videm (20.01)	22.33	(IR)	Videm (21.26), Gorica (21.50), Tržič (22.09).
19.19	(IR)	Tržič (19.43), Gorica (20.03), Videm (20.27)	0.52	(IR)	Videm (23.26), Gorica (0.02), Tržič (0.25)
20.07	(R)	Tržič (20.34), Gorica (20.57), Videm (21.24)			
21.19	(IR)	Tržič (21.43), Gorica (22.03), Videm (22.27)			
23.05	(R)	Tržič (23.33), Gorica (23.58), Videm (0.33)			

Proga TRST-OPČINE					
ODHODI			PRIHODI		
URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER
9.13	(E)	SIMPLON EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) Opčine (10.05), Sežana (10.34), Ljubljana (12.35), Zagreb (14.52)	6.52	(E)	VENEZIA EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - Budimpešta (17.30), Zagreb (0.20), Ljubljana (3.20), Sežana (5.31), Opčine (5.40)
12.02	(IC)	DRAVA - Opčine (12.49), Sežana (13.13), Ljubljana (14.55), Budimpešta (22.42)	10.58	(IC)	KRAS - Zagreb (5.40), Ljubljana (8.05), Sežana (10.05), Opčine (10.14)
17.57	(IC)	KRAS - Opčine (18.40), Sežana (19.03), Ljubljana (20.45), Zagreb (22.58)	16.57	(IC)	DRAVA - Budimpešta (6.20), Ljubljana (14.10), Sežana (16.01), Opčine (16.10)
0.02	(E)	VENEZIA EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - Opčine (0.50), Sežana (1.19), Ljubljana (3.15), Zagreb (5.32), Budimpešta (11.58)	19.51	(E)	SIMPLON EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - Zagreb (14.10), Ljubljana (16.45), Sežana (18.45), Opčine (18.54)
IC - Intercity			D - Brzovlak		
E - ekspresni vlak			R - Deželni vlak		
IR - Meddeželni vlak					

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Publist SRL
tel. 040-7796611, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT
Naročnina za Italijo 430.000 LIT
Poštni tr. PRAE DZP st. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sežana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

PROJEKT OBČINSKE UPRAVE / PRVA FAZA

Postopoma bodo uskladili urnike javnih ustanov

Po približnih izračunih naj bi Tržanci po raznih uradih »zapravili« 20 dni letno, da se dokopljejo do zahtevanih dokumentov. Z dolžno ugotovitvijo, da je odločno preveč, bi potrate casa in živcev davkoplacevalcev ne odpravili, zato pa se je tržaska občinska uprava sistemsko lotila usklajevanja urnikov javnih uradov, raznih ustanov in trgovin. Celoten projekt je zelo ambiciozen - primerno uskladiti vse dejavnosti v mestu - zato ga nameravajo uresničevati »po stopničkah«. Trenutno smo na najnižji, se pravi pri pripravi okvirnega načrta, za kar je poskrbela delovna skupina, ki jo je vodil Giovanni Bergagna, funkcionar sektorja za načrtovanje, statistiko in preučevanja pri tržaski občini. Načrt je v teh dneh srečno prestopal prvi izpit, saj se je o njem povoljno izrekla prva občinska svetovalska skupina, ki ji naceluje Ariella Pittoni.

Obcinskemu projektu se na kratko pravi »Cronometropoli«, uradno pa Reglacijski načrt urnikov tržaskega urbanega območja. Kot je poudaril odbornik Giorgio Zanfagnin, kateremu so poverili skrb za »upravljanje podjetja Obcina«, je osnovni cilj projekta uskladitev urnikov in njihova prilagoditev željam-zahtevam vseh občanov, se posebej sibkejsim kategorijam, in tujih gostov. Zaradi sedanje neusklajenosti in istocasnega kratkega poslovanja z obcinstvom velikega stevila uradov, se morajo občani večkrat vracati, zato da »obiščejo« vse potrebne urade in

okenca. To seveda ustvarja nezadovoljstvo pri prizadetih, ki se praviloma morajo gnesti v nerovnih vrstah, istočasno pa je ob določenih urah mestno središče zasičeno s prometom, na avtobusih javnega prevoza pa gneča.

Ker gre za zelo obsiren in zapleten problem, ga bodo reševali postopoma. Tudi zato, je podčrtal Zanfagnin, ker se projekt v prvi fazi nanasa na občinske urade, v naslednji pa na vse javne strukture v mestu. Trenutno so glede slednjega začeli s popisom obstoječih urnikov in s preučevanjem izkušenj v drugih mestih. Tej, uvodni fazi bo sledila ureditev podatkov s predstavitvijo javnost, nakar naj bi sprožili široko anketo

med uporabniki. Nato naj bi se sele začelo soočanje med posameznimi operativnimi načrti in predlogi za njihovo uresničitev.

Proces bo torej predvidoma kar dolg, vendar pa je pomembno, da se je vsaj sprožil. Nedvomno bi na hitrejšo uresničevanje zamislili blagodejno vplivali uspehi posameznih ustanov: ko bi po vzorcu tržaskе občinske uprave tudi druge skušali bolje uskladiti urnike uradov in bi lahko dokazali, da so se roki za izročitev dokumentov zaznavno skrajšali, bi s tem pridobil na ugledu tudi projekt. Povsem razumljivo pa je, da si projekt z odpravo raznih težav prizadeva za boljšo kakovost vsakodnevnega življenja občanov.

TELEVIZIJSKI PROJEKT RAIUNO

V Trstu začeli snemati film z Anno Bonaiuto

V teh dneh snema v Trstu Anna Bonaiuto, nosilna igralka v filmu Maria Martoneia »L'amore molesto«, ki so ga v nedeljo predstavili tudi na goriskem festivalu »Sergio Amidei« (na sliki prizor iz filma). Nov film je televizijski projekt Raiuno, delovni naslov je »L'ultimo concerto«, režiser filma pa je Francesco Laudadio. V njem Anna Bonaiuto igra odvetnico, ki zagovarja rock pevca (igra ga plesalec Daniel Ezralow), katerega breme ni obtožba posilstva.

POLITIKA

Volitve: desnica že snuje koalicijo

Trzaska desnica se že pripravlja na parlamentarne in tudi na pokrajinske volitve, ki bodo morda jeseni. O tem sta se včeraj pogovarjala poslanec in krajevni vodja Nacionalnega zavezništva Roberto Menia in tržaski koordinator novoustanovljene stranke CDU - Združeni krščanski demokrati, bivši pokrajinski odbornik KD Manfredi Poillucci. Tržaski pristasi Rocca Buttiglioneja so se torej takoj povezali z desnico.

Govori se, da nameravajo desnica v prvem poslanskem okrožju znova kandidirati Gualberta Niccolinija, ki je iz Severne lige pred nekaj meseci skočil na Berlusconijev voz. Tezji časi pa se obetajo Marucci Vasconovi, ki je bila izvoljena v drugem okrožju, kjer pa ima, kot kaže, zelo malo možnosti za ponovno kandidaturo. Morda bo desnica v tem okrožju kandidirala prav Menio, ki je bil izvoljen v zbornico na proporcni listi, potem ko je prvi izvoljeni na listi NZ Gianfranco Fini izbral drugo okrožje.

Desnica se, kot rečeno, tudi pripravlja na pokrajinske volitve. V tem sklopu bodo deželni svetovalci Nacionalnega zavezništva in CDU zahtevali od Dezele, da v skladu s svojimi pristojnostmi omogoči čimprejšnjo izvolitev pokrajinskega sveta. Kartel svobosčin pa napoveduje parlamentarni pritisk na rimsko vlado, da okliče pokrajinske volitve, ki naj bi bile novembra ali decembra.

VRSTE PRED SLOVENSKIM KONZULATOM

»Mi se zelo trudimo, dela pa je preveč«

Prepiri so že skoraj na dnevnem redu
Včeraj so morali poseči tudi karabinjerji

Sedež slovenskega konzulata, ki se je pred kratkim preselil v U.S.Giorgio, je v teh dneh spet tarča pravega navala s strani državljanov tako imenovane zvezne republike Jugoslavije. Delavci, ki so v glavnem zaposleni v severni Italiji (za kar imajo redno dovoljenje), se namreč v teh dneh množično vračajo domov na dopuste. Potem ko jim Avstrija ne izdaja več tranzitnih vizumov, imajo tri možnosti, da iz Italije pridejo v domovino: z letalom iz Rima, s trajektom, ki povezuje Bari z Barom in pa z avtom (ali avtobusom) čez Slovenijo in Madžarsko.

Avgustovski dopusti so, kot rečeno, povečali gnečo pred diplomatskim predstavništvom. V U.S.Giorgio je bilo včeraj dopoldne zelo napeto, prislo je do glasnega prepira, tako da je moral zapriseženi čuvaj, ki v imenu konzulata skrbi za red, poklicati karabinjerje. Stvari so se sicer kmalu pomirile, čeprav nekateri pravijo, da se je med preprirom pojavil tudi nož, česar pa karabinjerji niso potrdili.

Prepir je nastal zaradi vstopne vrste in zaradi ostevilčenih listkov, ki jih zapriseženi čuvaji delijo proslcem tranzitnih vizumov. Okrog teh listkov se baje odvijajo prave kupčije, ki se potem - kot se je zgodilo včeraj jutraj - izrodijo tudi v prepire in podobno.

»Mi tega zal ne moremo preprečiti, čeprav nam je že večkrat prislo na uho, da se z listki do-

Konzul republike Slovenije v Trstu Tomaz Pavšič (f.KROMA)

gajajo nepravilnosti in da od casa do casa prihaja do neljubih dogodkov«, nam je povedal konzul Tomaz Pavšič. Konzulat v normalnih pogojih zaposluje sedem ljudi (po leg generalne konzulke, tri funkcionarje in tri uradnike), trije so sedaj na dopustu, tako da se štirje zaposleni ukvarjajo skoraj izključno z izdajanjem vizumov. »Seznajeni smo z vsemi hudimi težavami, s katerimi se soočajo proslci tranzitnih vizumov. Olajšamo jih lahko le s tem, da delamo s pospešenim ritmom in da jim v mejah možnosti prikrajšamo čakalno dobo«, je se pripomnil konzul.

Konzulat je odprt v ponedeljkih, sredah in petkih. Dnevno izda tudi do sto tranzitnih vizumov (vizum stane 50 tisoč lir, »povratni«, ki

traja tri mesece, pa enkrat toliko) posameznim državljanom srbsko-crnogorske federacije, a tudi italijanskim agencijam, ki organizirajo avtobusna potovanja v Srbijo in Crno goro. Prav agencije (v glavnem so iz Milana in Verone) povzročajo največ gneče in težav, saj njihovi poverjeni zaprosijo tudi po sto in več vizumov na dan.

Slovenski konzulat pa ni edini, pred katerimi stojijo vrste ljudi. V zadnjem času se vrste (čeprav v manjšem obsegu) pojavljajo tudi pred konzulatom t.i. zvezne Jugoslavije na Furlanski cesti. Gre za italijanske, a v veliki večini prime-rov za slovenske državljane, ki iz družinskih ali poslovnih vzrokov prosijo za vstopni vizum v Srbijo.

S.T.

IZBOR ZA NOVE MODELE

Jasmina si s smehljajem utira pot med »najlepše«

»Bellissima 95« - s tem naslovom se bo lahko ponasala zmagovalka lepote natečaja za nove modele, ki so ga razpisale zasebna televizijska postaja Canale 5, agencija za modele Riccardo Gay in tednik Grazia. V ozi izbor 60 mladih lepotic se je - brez velikih težav - prebila tudi 16-letna Jasmina Strekelj, ki je letos zaključila tretji razred znanstvenega liceja »France Prešeren«. Semifinalistke so razdelili v tri skupine po 20, ta teden pa revija Grazia objavlja fotografije druge skupine, v kateri je s številko 36 tudi Jasmina. Kdor bi želel pripomoci k uveljavitvi prikupne Jasminke, lahko kupi revijo (št. 31 z datumom 4/8/95) in odposlje izpolnjen kupon. Organizatorji so predvideli nagrade tudi za 10 srečnih odposiljateljev kuponov, zaključni večer pa bo 29. avgusta v kraju Gibice Mare.

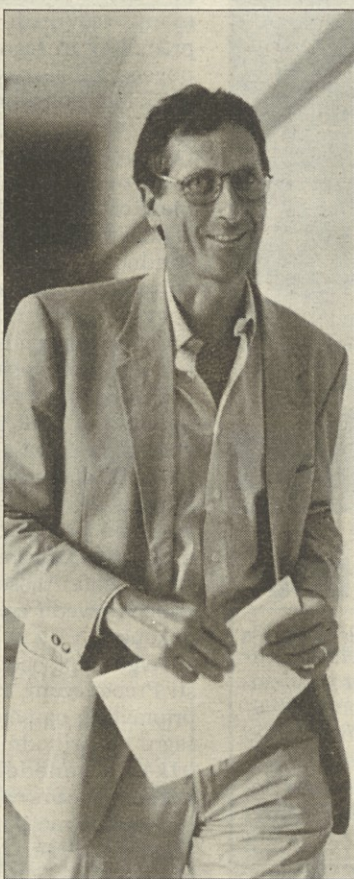

Jasmina Strekelj

Letos se je Jasmina z uspehom udeležila z več lepotnih tekmovanj na slovenskem izbirnem tekmovanju Model 95 se je med 320 uvrstila med prvih petnajst, na nedavni Koprski noči pa je prisla v trojico najlepših.

Po včerajšnjem zaslišanju v koronejskem zaporu je sodnik za predhodne preiskave Raffaele Morvay (na fotografiji) potrdil preventivni zapor za 21-letnega Maročana Madida Abdellaha (vsaj tako je mladenič izjavil, da mu je ime), ki ga je obmejna policija ustavila v petek na železniškem mejnem prehodu na Opčinah. Fanta sumijo terorizma, v past pa je padel med običajno kontrolo dokumentov: njegov francoski potni list, ki je bil na ime nekega Arabca, je bil očitno ponarejen. Pri podrobnejšem pregledu so mu nasli računalniško disketo, v kateri je bil neke vrste priročnik (napisan v arabščini) ter številne risbe za izdelavo peklenjskih strojev.

Kot smo dejali, so se za potrditev pripora odločili včeraj. Poleg Morvaya sta se zasliševanja udeležila tudi namestnik državnega pravdnika Nicoli ter namestnica načelnika Digosa Francesca Montereali. Madid Abdellah naj bi bil krsil člen 20 posebnega zakona iz leta 1990 o uvozu-izvozu oročja. Dolžijo ga, da je v državo pretihotapil »lo-

gistični material«, za kar je predvidena kazen od 3 do 12 let ječe. Kot je pojasnil Morvay, boj proti mednarodni trgovini z orožjem ne upošteva le orožja kot takega, temveč tudi načrte, navodila in podobno. Na vsak način je bil Morvay izredno redkobeseden, sploh ni omenil, kaj je prislo med zaslišanjem na dan. Dejal je, da morajo vsebino diskete prepisati, prevesti in zatem preveriti na podlagi izjav aretirane. Potrdil je, da je bil prepis v arabskih crkah, vendar ni izključil možnosti, da je bil prej v kodeksu. Ironično je pristavil, da mladenič teoretično lahko tudi ne bi vedel za vsebino diskete. O zadevi pa so obvestili Interpol.

Maročan naj bi preiskovalcem sprva nudi nasprotujoče si podatke o tem, kako je prišel v posest diskete, nakar naj bi začel trditi, da mu jo je v Zagrebu dal neki Arabec z nalogo, da jo nese na milansko postajo, kjer bi jo moral izročiti nekemu Severnoafricanu. Navedel je tudi ime na obeh, vendar ni hotel razkriti nič drugega. Zaenkrat se nič ne ve o tem, kaj naj bi bil pocel v

Zagrebu (ce je sploh tam bil). Preiskovalce caka torej precej težavno delo, saj morajo preveriti verodostojnost njegovih izjav, zaslisali naj bi ga tudi predstavniki »drugih organizmov«.

Vsekakor doslej naj ne bi prislo na dan nič takega, da bi njegov postanek na Hrvaškem lahko povežemo s hipotezami francoskega tednika »Votres Dimanche«, po katerem naj bi se za krvavim atentatom na pariski podzemni železnici skrivala Gia, oboroženo krilo islamskih fundamentalistov, operacija pa naj bi se bila začela v Italiji. Francoski tednik se je naslanjal na članek alžirskega dnevnika »La Tribune«, ki je blizu vladnih krogov in ki je konec junija poročal o aretaciji nekaterih islamskih voditeljev v Milanu. Pri tem je omenil Anwarja Shabana, ki ga imajo za predstavnika Gia in organizatorja trgovine z orožjem, namenjenega v Francijo. Po pisanju dnevnika naj bi Shaban ušel aretaciji in naj bi se nahajal na ozemlju bivše Jugoslavije. Preko tržaske meje pa je najlažje priti s tamkajšnjih območij.

PO ZASLIŠANJU V KORONEJSKIH ZAPORIH

Domnevni terorist ostane v ječi

NOVICE

Pohod za solidarnost in kulturo darovanja organov

Včeraj je v Trst prispela skupina 200 ljudi, ki se je v sklopu 21. mednarodnega pohoda za solidarnost »Življenje za Življenje« v nedeljo odpravila iz Brescie. Pobuda, katero je priredilo sprtno združenje Avis-Aido, ima za glavni cilj sirjenje kulture darovanja organov. Včeraj so v popoldanskih urah na Trgu Unità priredili koncert, zvečer pa baklado, ki se je zaključila na Trgu Unità ob glasbi Trzasko godbe. Nato se bo karavana odpravila preko Slovenije in Hrvaske na Madžarsko, potem se v Ukrajino in Rusijo. Pohod se bo zaključil 16. julija v Pordenonu.

Vodnjak iz kraškega marmorja za morske terme v Gradežu

Konzorcij za kraski marmor, kateremu predseduje dr. Adalberto Donaggio, bo 4. avgusta ob 19.45 na vrtu ob Morskih termah v Gradežu predal namenu vodnjak iz različnih vrst kraskega kamna. Izklesali so ga stiri mladi umetniki: Stefano Comelli, Barnaba Porro, Enrico Rizzardi in Mauro Tonet. Vodnjak bo podeljen Zadrugi za turistično promocijo Gradeža in Ogleja z namenom, da poudari in ovrednoti kakovost marmorja v mestni arhitekturi in kiparski umetnosti. Konzorcij za kraski marmor, ki deluje pod okriljem trzasko Trgovinske zbornice, sestavlja osemnajst industrijskih in obrtnih podjetij iz trzasko pokrajine, ki delujejo na področju kamna in marmorja.

Na Gradu koncert skupine "Sensasciou"

Na Gradu sv. Justa bo v četrtek zvečer v okviru poletnih prireditev (med pobudniki je mestna uprava) nastopila glasbena skupina "Sensasciou", ki izvaja značilne mediteranske skladbe. Skupina izhaja iz Genove (znani so njeni ljudski motivi iz starega genovskega jedra), s časom pa je razširila svoj repertoar - swing, hip hop, funky itd. - na druge sredozemske države. Koncert na Gradu se bo začel ob 21.30.

Priletna ženska pod avtomobil

Na Drevoredu D'Annunzio, v višini hišne stevalke 56, se je včeraj ponesrečila 81-letna Carla Horvat iz Ul. della Tesa 50. Horvatovo je pri prekanju ceste podrl avtomobil seat ibiza, nakar so jo odpeljali v katinarsko bolnišnico, kjer se bo zdravila petdeset dni.

Gorelo je pri Sv. Ivanu

Pri kompenzoriju bivše psihiatricne bolnišnice je včeraj izbruhnil požar, ki sicer ni ogrožal ne stavb ne stanovalcev: gorele se namreč smeti, dotrajano ali pokvarjeno pohištvo, zimnice in podobno. Gre za material, ki ga »na crno« prinašajo na prostor, ki je blizu poslopja, kjer so kronični bolniki, in ki ga preveč poredkoma odstranjujejo. Nekoga je očitno zamikalo, da bi kljub vročini zakuril ogenj in tako so prihiteli gasilci z dvema cisternama. Po eni uri je bilo vsega konec, ostal pa je poškodovan telefonski drog, ki je tam zraven.

VIDEN JE Z NAVADNIM TELESKOPOM

Odkrit »izreden« komet Znanstveniki previdni

M. Hackova: »Počakajmo na rezultate opazovanj«

Nekateri so mu že nadel naziv »komet novega tisočletja«, drugi trdijo, da je stokrat večji od Halleya, da meri 1600 kilometrov, nekateri se bojijo, da bi se raztresil na zemljo. Kometi so vedno zbujali domisljijo, ljudje so jim imeli in jih še imajo za znanilce pravih katastrof. Znanstveniki pa so zelo previdni, čakajo na rezultate meritve in opazovanj. Nebesno telo, ki sta ga prejšnji teden odkrila mlada ameriška amaterska astronomka in ki mu je mednarodno astronomsko združenje s sedežem v harvardskem Smithsonianu nadelo oznako »1995-01«, je sicer izredno svetlo (ceprav je se onkraj Jupitrove orbite, v ozvezdju Strelca, ga lahko opazimo z zelo majhnimi teleskopi), vendar to se ne pomeni, da je tudi veliko: »Kar vidimo,« je povedala znana znanstvenica Margherita Hack, »je poseben bleščeč komet. Običajno kometov, ki so na taki razdalji, torej dlje od Jupitra, ne moremo opaziti z majhnimi teleskopi. Tega pa lahko vidimo že s teleskopi s premerom 10-15 cm. Lahko torej sklepamo, da je ali zelo velik (premer naj bi bil stokrat večji od Halleyevega komet), ali pa je tako svetel, ker je izločil plin, zaradi česar se zdi bolj bleščeč in večji od tega, kar je v resnici.«

Omenili ste, da bi izredna svetloba lahko izvirala iz izločenega plina. Za kaj gre?

»Morebiti gre za plin, ker so kometi trdna telesa in vsebujejo tudi pline, kot gejziri.«

Do izločitve je prislo, predno je dosegel sončni sistem?

»Tezko, da bi prislo prej. Ko se je komet približeval, pa se je tudi temperatura visala in možno je, da je prislo do eksplozije.«

Ljudje se seveda sprašujejo, kaj tvegamo na Zemlji...

»Ne, nevarnosti verjetno ni, saj se izredno poredkoma dogaja, da kometi padejo na Zemljo. Izginotje dinosavrov na primer pripisujejo padcu komet ali asteroida, vendar se je to dogodilo pred 60 milijoni let in seveda je le hipoteza. Gre torej za izredno redke fenomene. Sedaj nebesno telo opazujejo, da bi določili orbito in se le ko bo znana orbita, bomo lahko rekli, v kakšni razdalji od

Priznana znanstvenica Margherita Hack

zemlje in sonca bo letel.«

Kako se komet »vede«, ko zaide v sončni sistem?

»Lahko opiše parabolično orbito, torej odprto orbito, vstopi v sončni sistem, se približa in obkroži sonce in znova zapusti sončni sistem. Lahko pa opiše eliptično orbito, torej zaprto, gre mimo perihelija (Soncu najbližja točka planetovega tira, op. ur.), in se zatem oddalji do afelija ((od Sonca najbolj oddaljena točka planetovega tira, op. ur.), se vrne do perihelija, torej bi slo za periodični komet in taki kometi imajo periode, ki gredo od treh, starih let ali celo na stotine let.«

Kdaj in kje ga lahko opazujemo?

»Lahko ga opazujemo pozno ponoči v ozvezdju Strelca, vendar je zelo nizko na obzorju in ga bodo torej precej dobro

videli samo v Južni Italiji.«

Pravijo, da so ga pred omenjenima amaterjema odkrili pravi izvedenci, astronomi...

»Ne, odkrili so ga amaterski astronomi in zatem so ga astronomi, ki se ukvarjajo s kometi, začeli sistematično opazovati, da bi določili njegov položaj in izračunali orbito. V Trstu pa se nihče ne ukvarja s kometi. Tu smo vsi specializirani, kot zdravniki: nekateri se ukvarjajo s srcem, drugi s pljuči, tretji s kostmi itd. Tu delamo predvsem na fiziki zvezd, na fiziki sonca in na fiziki galaksij. Torej ni specialistov za komete.«

V centru za znanstvene raziskave, v laboratoriju Carso, pa so izdelali poseben teleskop, s katerim bo možno tudi opazovanje kometov...

»Da, v laboratoriju, ki ga vodi prof. Roberto Stalio, docent za vesoljsko fiziko na trzaski univerzi, so pripravili teleskop za ultravijolično opazovanje, v sodelovanju z univerzo v Arizoni. Teleskop bo na vesoljski ladji Shuttle. Predvideno je bilo, da ladjico izstrelijo že 20. julija, zatem so izstrelitev odložili na 30. julij, naposled na 5. avgust. Torej 5. avgusta bi Shuttle moral poleteti s tem teleskopom na krovu. Naprava je bila večinoma izdelana v Trstu in bo nudila možnost opazovanja nebesnih teles z ultravijolično tehniko. Med temi nebesnimi telesi bo tudi komet D'Arrest, ki je v orbiti in ga lahko vidimo že dalj časa, in morebiti tudi novi komet.« (D.B.)

Srebrni jubilej trzasko festivala operete

Kdor v nedeljo zvečer ni našel mesta na terasi grljanskega hotela Riviera, si bo lahko prireditve ob 25-letnici mednarodnega operetnega festivala lahko ogledal jutri, v četrtek in v nedeljo. V celoti je namreč prireditve posnela zasebna televizijska postaja Teleguattro, ki jo bo zaradi velikega povprasevanja predvajala večkrat.

Nedeljskega slavlja, na katerem so tudi podelili letosnjo nagrado Mednarodnega festivala - v imenu nagrajenke Einzi Stolz, zene skladateljke Roberta Stolz, jo je prevzel mlajši sorodnik - se je ob »uradnih osebah« udeležilo veliko izvajalcev, ki so v četrtoletja nastopili v »trzaskih« operetah. Za zbrano občinstvo so izvedli odlomke iz najuspešnejših del festivala, ki ga prireja ista imenska združenja in občinsko gledališče Verdi, pri pripravi slavnostne prireditve pa sta sodelovala deželno in trzasko podjetje za turistično promocijo. Nedeljske gala prireditve se je udeležil tudi Saverio Marconi, režiser italijanske verzije slovitega musicala West Side Story, ki je zadnja ponudba letosnjega festivala. Prva predstava musicala bo v četrtek, vsega pa bo se pet ponovitev.

V PRETEKLEM MESECU VRSTA VAŠKIH ŠAGER

Mačkoljani uspešno izpeljali svoj praznik

Mesec julij je na Krasu in v Bregu potekal v znamenju številnih vaskih praznikov in šager, ki so povsod zabeležile dober obisk tudi po zaslugi lepega in vročega vremena. Prav zadnji dan meseca so v borovem gozdičku v Mačkoljah uspešno zaključili v prijetnem hladu stidnevno sagra, ki jo je priredilo tamkajšnje društvo Primorsko. Od petka do ponedeljka so se prisotni vsak večer zabavali ob zvokih raznih ansamblov. V nedeljo proti večeru pa so Mačkoljani povabili člane godbe na pihala s Proseka-Kontovela, ki so pod vodstvom mladega in zelo sposobnega dirigenta Aljose Starca odlično izvedli celovečerni koncert.

Avgusta pa bodo na vrsti Prebenežani, ki se že pripravljajo na petdnevno sagra od prihodnjega četrka do ponedeljka na krasnem obnovljenem prostoru na začetku vasi. Tekst in foto Mario Magajna

VČERAJ / POVRATEK S TABORA

Taborniki so doma

Včeraj popoldne so se na sezansko zeleznisko postajo pripeljali trzaski člani slovenske taborniške organizacije RMV (foto KROMA). Tako je bilo najpomembnejše vsakoletne pobude, dvotedenskega letnega taborjenja, ki je letos potekalo v Ribnem pri Bledu, res konec. Na njem so trzaski člani z goriskimi, ki so se domov vrnili z vlakom, vendar po progi

Bled-Nova Gorica, opravili bogat program. Kot sodi v tradicijo RMV so taboreci - bilo jih je okrog 90 - ob običajnem »delavniku« na taboru, ki ga ob nujnih opravilih, kot je npr. kuhanje, označujejo prostoru primerne igre, taborni ognji in gozde sole, hodili naizlete in ogleda. Letosnjemu taborjenju RMV bomo v nedeljo posvetili posebno stran.

V Zgoniku se je zaključil praznik DSL

Pretekli konec tedna se je v Zgoniku odvijal tradicionalni festival Dela in Unità, ki ga je kot vsako leto priredila krajevna sekcija Demokratske stranke levice Josip Pegan. V petek in soboto vreme ni bilo preveč naklonjeno, sončna nedelja pa je priključila v Zgonik lepo stevilo obiskovalcev. V petek so ob 19. uri otvorili kioske z

raznovrstno hrano in domačim vinom. Igral je mladi in obetavni ansambel Status Symbol, ki pa je bil zaradi dežja prisiljen predčasno prekiniti svoj repertoar. V soboto in nedeljo je bil ples s priznanim zamejskim ansamblom Kraski kvintet, nedeljsko popoldne pa so popestrili prijetni zvoki Pihalnega orkestra Breg.

DRUŽBA / DELO S »PROBLEMATIČNIMI PRIMERI«

Socialna oskrba terja koordinacijo

*Neprecenljivo delo nepridobitniških
zadruge na področju emarginacije*

Sociala je področje, ki je verjetno v današnjem svetu najbolj zanemarjeno. Zadeva namreč najsibkeje, tiste, ki ekonomsko nič ne doprinejo družbi in torej zanje predstavljajo problem. Občinska uprava je velikokrat gluha za resnične potrebe 'nepomembnih in problematičnih občanov', katerim ne namenja sirsih, daljnoročnih načrtov za izboljšavo življenja. Pred desetletjem je socialno delo v glavnem potekalo na črno, nobene regulacije, nobene sirsega koordiniranja. To vse do rojstva t.i. 'zadruge za socialno in vzgojno delo'. Ze samo ime kaže na nepridobitniški značaj teh organizacij, kar logično pomeni popolnoma drug pristop do te problematike. Skrb za problematičnega posameznika ni nikoli izvzeta iz sirse skrbi za celotni družbeni razvoj okolja, v katerem posameznik živi. Problemi namreč niso nikoli posamezni, pač pa problemi neke skupnosti.

Eno izmed področij, na katerem so zadruge najbolj aktivne, je vključitev problematičnih primerov, npr. mladostnikov, ki so že na policijskih seznamih, v kolikor mogoče 'normalni' delovni svet. V ta namen skliče tržaska občina lita-

cije, na katerih je izbran najboljši triletni načet, ki ga vsaka posamezna zadruga sestavi. Tak triletni načet omogoča neko dolgoročno delo na območju (na območjih kot je npr. Melara ali Valmaura), pri katerem vzpostavi 'operater' (npr. socialni delavec) globoke stike s celotnim prebivalstvom na območju. V tistih občinah pa, ki predvidevajo npr. kratke, recimo le enoletne načrte za tako socialno delo, je jasno razvidno, da ni zadovoljivih stikov med občino in socialnimi delavci. Vsak socialni delavec bi namreč zelo jasno povedal, da delo z ljudmi pač zahteva neko kontinuiteto.

Važno dejstvo je, da zadruge vzpostavljajo izključno neformalne stike s problematično mladino; operaterji se torej podajo takorekoč 'na teren', v njihove družabne centre, rajonska športna igrišča, v njihove soseske. Pristop je torej drugačen. Medtem ko se npr. tržaska Zdravstvena enota na področju zasvojenosti ukvarja pretežno s tistim 'potem', torej s situacijo, v kateri je problem že izbruhnil, si zadruge predvsem prizadevajo, da bi preprečile ta izbruh. Torej preventiva. Razumljivo je zato, da si operaterji morajo

pridobiti zaupanje sprva mladih samih, potem pa tudi celotne okolice. Filozofija dela teh socialnih zadrug je namreč delo z okoljem, s problematičnimi primeri in ne zanje, vzbuditi v njih željo do lastnega osebnega razvoja. Kaj naj bi to delo pomenilo? Zadruga si najbolj prizadeva, da bi vsem mladim omogočila kolikor mogoče 'normalno' življenje in pri tem je verjetno največjega pomena vključitev v delovni svet. Triletni načrti omogočijo operaterjem, da lahko sledijo tem problematičnim mladostnikom (ki so mogoče že vpisani na policijskih seznamih) in jih postopoma, s primernimi pobudami, z nujenjem vsaj začasne zaposlitve, vključijo v 'normalni' svet.

Kateri so pa največji problemi zadrug? V Trstu je kar nekaj zadrug, vsaka bolj ali manj s svojo specifikco (nega otrok, polletni centri, delo s hadikapiranimi, z ostarelimi ipd.), ni pa sirsega koordiniranja teh akcij, ni sodelovanja med zadrugami, posebno, ker le-te stalno tekmujejo med sabo na občinskih licitacijah. Pomanjkanje nekega koordiniranja na področju socialnega dela pa logično škodi celotni skupnosti.

Vida Valencic

samo po telefonu za nujne primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Korzo Italia 14 (tel. 631661).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA
Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.
Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 21.15 »Prima della pioggia«, r. Milko Manchevski, i. Katrin Kartledge, Gregoire Colin.
GRAD SV. JUST - Zaprto.

EXCELSIOR - Zaprto zaradi počitnic do 24.8.
EXCELSIOR AZZURRA - 18.20, 22.00 »La fidanzata di Stalin«, r. P. Basso.

AMBASCIATORI - Zaprto zaradi počitnic.

NAZIONALE 1 - Zaprto zaradi počitnic do 18. avgusta.

NAZIONALE 2 - Zaprto zaradi počitnic.

NAZIONALE 3 - Zaprto zaradi počitnic.

NAZIONALE 4 - Zaprto zaradi počitnic.

MIGNON - Zaprto zaradi počitnic.

CAPITOL - Zaprto zaradi počitnic.

ALCIONE - 20.15, 22.00 »Once Were Warriors - Una volta erano guerrieri«.

LUMIERE - Zaprto zaradi počitnic.

ČESTITKE

Ob srebrni poroki vama draga LIDIJA in SERGIJ SKERK želimo mnogo sreče, zdravja in zadovoljstva na nadaljnji skupni poti. Erika, Riccardo, mana, tate, Peter z družino, Walter in Jolanda z družino.

V Boljuncu praznuje danes 50 let EMI DI NOI - STAREC. Se na moga srečanja leta ji želijo Pino, Vanda in Tamara.

28. julija je na medicinski fakulteti v Trstu

Elena Samar

z odliko in pohvalo opravila diplomski izpit za tehnika biomedicinskega laboratorija.

Prisrčno ji čestitajo vsi, ki jo imajo radi

PRIPREDITVE

GLASBENA ZADRUGA ARS NOVA vabi na večer dalmatinskih in istrskih pesmi. Pesmi bo zapela KLA-PA ROC. Dobimo se v petek, 4. avgusta, ob 21. uri na borjaču pri Terconovih v Slivnem.

PUBLIEST

Tel. št. (040) 7796611 - Fax 768697

Sprejemanje oglasov za Primorski dnevnik
Urniki od 1. 8. 1995 dalje

oglas - obvestila: 8.30 - 12.30

osmrtnice - sožalja: 8.30 - 12.30

popoldne - razen sobot

13.30 - 15.00 in ne več do 17. ure

NAROCNIKOM IN BRALCEM PRIMORSKEGA DNEVNIKA

ki želijo prejemati časopis v kraju letovanja, priporočamo, da nas obvestijo vsaj štiri dni pred odhodom na počitnice na telefonsko številko

7796600 - vsak dan od 12. do 18. ure

SD ZARJA - Bazovica priredi v soboto, 5. in nedeljo, 6. avgusta na vrtu Gospodarske zadruge v Bazovici TRADICIONALNI SPORTNI PRAZNIK. Ob 17. ure dalje bodo delovali dobro založeni kioski. Ob večera ples z ansamblom Keydea. Vabljeni!

SZ SLOGA priredi SPORTNI PRAZNIK v Trebcah, na prireditvenem prostoru ob nogometnem igrišču v soboto, 5. in v nedeljo, 6. avgusta. V hladni senci pod borovci bodo ob 18. ure dalje na razpolago jedi na zaru, briska vina in osvežilne pijače. Ob večerih urah, pozno v noč bo za prijetno vzdušje igral priznani ansambel Happy day.

V ŽUPNIJSKI CERKVI V BAZOVICI bo v soboto, 5. avgusta, ob 20.30 koncert. Nastopila bosta orglar Andrej Pegan in bas Aldo Zerjal. Na programu Buxtehude, Frescobaldi, Vivaldi, de Grigny, Bach, Liszt, Mokranjac, Trost in Engelhard. Vabljeni!

IZLETI

Sindikat upokojencev iz Nabrezine SPI CGIL organizira večdnevni izlet v Terme di Recoaro od 28. avgusta do 11. septembra. Za vse informacije tel. na št. 200698 ali 200036, ob urah kosila pa na št. 299640.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst, obvešča clane, da bo od 1. do 20.8.1995 zaradi poletnih počitnic urad zaprt.

OBVESTILA

SZSO sporoča, da je zbiranje volčev in veveric za odhod na tabor v četrtek, 3. avgusta v Sezani pred železniško postajo ob 7. uri. Avtobus odpelje točno ob 7.30.

UPRAVA OBCE DOLINA obvešča, da bo občinska knjižnica v kulturnem centru F. Preseren v Boljuncu zaprta od 1. do 31. avgusta.

SKD TABOR - Opceine vabi Opence da posodijo društvu za razstavo Tabor 95 kmečko orodje, gospodinjstve in hišne predmete iz starih časov. Sprejemali jih bodo v Prosvetnem domu 1., 2. in 3. avgusta, od 16. do 18. ure. Informacije tel. 213578 v večernih urah.

SKUPINA SONCNI ZAREK Zadrugnega centra za socialno dejavnost organizira od 28.8. do 8.9. tradicionalni poletni center v Brojnicah pod Krizem. Vabljeni so vsi otroci, ki si želijo sonca, morja in veliko novih prijateljev. Vpisovanje in informacije na sedežu centra v Ul. Cicerone 8, tel. št. 360072 vsak dan, razen sobot od 9. do 13. ure ter od 14. do 17. ure.

KMECKA ZVEZA obvešča, da bosta svoji podružnici v Nabrezini in na Opcinah v avgustu zaprti.

MALI OGLASI

POTUJETE v Rim? Ne pozabite, da imate v Rimu slovenski hotel Emona z zelo dobrim zračnim hlajenjem. Za rojake popust. Informacije na tel. št. 06/7027911. Pricakujemo Vas!

PRODAJALKA z večletno prakso išče zaposlitev v trgovini jestvin ali pekarni. Tel. št. 225279 od 12. do 15. ure.

PRODAM taunus 1600 Gl, letnik '80, svetloplave barve, garaziran, 72.000 km. Cena po dogovoru. Tel. št. 228519.

PRODAM ape 50 TML start, letnik 1991, v dobrem stanju Tel. št. 200665.

GLISER Rio Honda 550

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pričije) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

ter motor Johnson 737, letnik 1992, s privezom v Sešljanu prodam. Cena po dogovoru. Tel. št. 040/200634.

IZGUBILA sem pozlačeno žensko uro, znamke Casio v nedeljo, 16. t. m. na sagri v Trebcah. Tel. št. 300286.

ISCEM stanovanjsko hiso, tudi potrebno popravil, z vrtom, v dolinski občini. Tel. št. 231881 ob urah obedov.

DAJEM v najem sobo z uporabo kopalnice in kuhinje upokojeni, sami gospod. Tel. na št. 567903 - zvečer.

NUDIM lekcije iz angleščine po dogovoru, tudi iz drugih predmetov. Tel. št. 771124.

OSMICO je odprla Sonja Rebul, Repen st. 2. Toci belo in crno vino.

OSMICO je odprl Branko Slavec, Mackolje 133.

BORIS in GIGI sta odprla osmico v Samatorci.

OSMICO je odprl Stubelj, Salez 49.

OSMICO je odprl v Zgoniku Miro Zigon.

NA novo odprt kmečki turizem v Tomaju se priporoča. Nudi domačo hrano in

Po dolgi in mučni bolezni nas je 29. julija zapustila naša draga žena in ljubljena mama

**Ida Jurinčič
por. Pregarc**

Pogreb drage pokojnice bo jutri, 2. avgusta, ob 12.15 iz mrtvašnice v Ul. Pietà v ricmanjsko cerkev.

Zalostno vest sporočajo

moz Edi, sinova Sergio in Darko, snahi Edda in Susy ter ostalo sorodstvo

Ricmanje, 1. avgusta 1995

S prizadeto družino zalujeta

družini Biagi in Tercon

Zalovanju se pridružujeta

družini Antonio Prodan in Vlado Prodan

V tem težkem trenutku se zalovanju svojcev pridružuje

družina Racman

Kruta bolezen je odvzela iz nasega kroga dolgoletno in zvesto pevko Ido.

Mozu Ediju, sinovoma Sergiu in Darku ter njuni mama sprogama nase najgloblje sozalne

neutolazljive cerkvene pevke iz Ricmanj in Loga s organistko Marijo

Ob prerani izgubi drage zene in mame Ide Pregarc izreka globoko sozalne mozu Ediju, sinovoma Sergiju in Darku in socustvuje z njimi

SKD Slavec

domače vino. Odprt ob koncu tedna, Za večje skupine tudi druge dni, a po vnaprejšnjem naročilu. Tel. št. 0038667/65271.

PRISPEVKI

Ob 15. obletnici smrti dragega očeta Angela Zupancica se ga z ljubeznijo in hvaleznostjo spominja hči Eda z družino in daruje 30.000 lir za OS K.Kajuh - Gropada.

Ob obletnici smrti dragega nekaka Andreja darujeta teta Zora in stric Silko 100.000 lir za SD Zarja.

V spomin na pok. Jozefa Sardoca daruje družina Gorjan (Mackolje) 100.000 lir za popravilo orgel sempolajske cerkve.

Sporočamo, da bo pogreb dragega

Boga Visintina

jutri, 2. t.m., ob 12.15 iz mrtvašnice v Ul. Costalunga v nabrezinsko cerkev.

Namesto cvetja darujete v dobrodelne namene.

Nabrezina, 1. avgusta 1995

Dne 30. julija nas je zapustil naš dragi

Francesco Volk

Pogreb bo v četrtek, 3. avgusta, ob 10. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v Boljunec.

Zalostno vest sporočajo

zena Fanny, zet Mario s Mary, svakinja Olga in necakinja Franca

Dolina, 1. avgusta 1995

(Pogrebno podjetje Zimolo)

Za vedno nas je zapustil naš dragi

Angel Veglia

Pogreb bo v četrtek, 3. avgusta, ob 12.15 iz mrtvašnice v Ul. Costalunga v boljunsko cerkev.

Zalujoci

hči Vilma, sin Livjo, Draga, zet Armando, snaha Miranda, vnuki Roberto s Paolo, Erika z Igorjem in Laro ter Dimitri, sestre Eleonora in Sonja ter brat Piero z družinami in ostalo sorodstvo

Namesto cvetja darujete v dobrodelne namene.

Domjo, Trst,

1. avgusta 1995

Ob izgubi dragega Angela izrekata prizadetim svojcem iskreno sozalne

Narciza in Stello Bana

Ob izgubi Angela Veljaka izreka vsem svojim iskreno sozalne

KD F. Venturini

VČERAJ-DANES

Danes, TOREK, 1. avgusta
ALFONZ

Sonce vzhaja ob 5.48 in zatone ob 20.34 - Dolžina dneva 14.56 - Luna vzhaja ob 10.54 in zatone ob 22.37.

Jutri, SREDA, 2. avgusta
TEA

VREME VČERAJ OP 12.
URI: temperatura zraka 28,4 stopinje, zračni tlak 1011,7 mb ustaljen, veter 20,2 km na vzhodnik severo-vzhodnik, burja, vlaga 46-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura

morja 19,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Stefano Lia, Emily Stulle, Anna Cristina Chafoorzadeh, Giacomo Bandiera, Silvia Pisapia, Nicole Pillepich.

UMRLI SO: 40-letni Daniele Tognacchini, 54-letni Giorgio Lubiana, 89-letni Giulio Adler, 89-letna Maria Olivo, 90-letni Galliano Romanelli, 90-letna Maria Rosaria Rotondo, 61-letna Ida Jurinčič, 60-letni Amedeo Visentin, 84-letna Anna Maria Novel, 71-letna Norina Letica, 83-letni Angelo Veglia, 69-letna Norina Candotti, 84-letna Giuseppina Bandelj, 61-letni Marcello Scherl, 34-letni Vincenzo Monteduro, 80-letna

Santa Baldas, 78-letna Giuseppina Dolce, 86-letna Anna Maria Nanni.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 31. julija, do NEDELJE, 6. avgusta 1995

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Giulia 1 (tel. 635368), Ul. Zorutti 19 (tel. 766643), Zavljje (tel. 232253).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za nujne primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Giulia 1, Ul. Zorutti 19, Korzo Italia 14, Zavljje. ZGONIK (tel. 229373) -

NAŠA SKUPINSKA POTOVANJA

POSEBNA PONUDBA

BIVANJE V APULIJI V KRAJU CASTRO MARINA

od 2. do 15. septembra

cena 1.000.000.- lir

V ceni je vključeno:

● prevoz s komfortnim avtobusom

● polni penzion v hotelu s 3 zvezdicami sup.

**Largo
Barriera
Vecchia 15**

tel. (040)

636757 - 636800

urnik

6.30/12.30

15.30/18.30

sobota

8.30-12.00

MENJALNICA

ZDRAVSTVO / KONČNO TUDI POZITIVNA VEST

V bolnici prenovili ortopedski oddelek

Novi prostori in boljša izraba osebja

Zdravstvo je v zadnjem času na Goriskem pogosto v zarišču pozornosti to pa predvsem zaradi zaskrbljujočih načrtov o krčenju storitev, premeščanju oddelkov in zaradi polemik, ki vse to spremljajo. Tem vprašanjem je bila tudi namenjena javna skupščina, ki so jo sinoci sklicali predsedniki vseh desetih goriskih rajonskih svetov, da bi pristavili svoj glas številnim protestom zoper krčenje zdravstvenih služb v Gorici. O poteku in zaključkih skupščine bomo se poročali.

Na srečo pa se od casa od casa tudi iz zdravstvenih logov pojavi kaka pozitivna novica. Taka je vest, ki jo je včeraj posredoval ravnatelj Podjetja

za zdravstvene storitve dr. Gianbattista Baratti, da so v goriski splošni bolnišnici izvedli prenos in preureditev prostorov v oddelku za ortopedijo in travmatologijo. Ze z današnjim dnem bodo zato lahko združili doslej ločena zenski in moški oddelek, kar bo omogočilo boljso organizacijo dela in racionalnejšo porazdelitev osebja.

Prenova bo tudi zagotovila boljše bivalne pogoje za bolnike. Oddelek, ki mu je po dezelnih doricah odmerjenih stiri deset postelj (tem gre dati se sest postelj za "day hospital"), razpolaga z manjšimi sobami, ki bodo lahko sprejele po enega, dva ali največ tri bolnike. Vse so opremljene z umivalniki, obnovili

so električne napeljave, naprave za kisik in klic na pomoč. Povsem obnovljeni so tudi drugi prostori, zlasti kopalnice z novimi tuši in kopalnicami kadmi. Vse to naj bi zagotovilo bolnikom večje udobje.

Se najzanimivejša pa je za upravitelje združenja moškega in zenskega oddelka, s čimer bodo lahko sprostili za druge potrebe stiri delovne moči (glavnega, dva poklicna in pomožnega bolničarja). To, zagotavlja dr. Baratti, ne bi smelo okrniti ravni oskrbe, ker bodo prihranek na osebju dosegli z racionalnejšo izrabo razpoložljivih delovnih moči in ne s krčenjem oskrbe, ki jo nudijo bolnikom.

FESTIVAL AMIDEI / FILM "L' AMORE MOLESTO"

Neapeljska zgodba ni prevzela občinstva

Velik osebni uspeh pa je doživela igralka Anna Bonaiuto - Nocoj "Viaggio in Inghilterra"

Ob prisotnosti trzasega župana Riccardo Illyja, ki je letosnji sponzor festivala Amidei, se je v nedeljo na goriskem gradu odvijal četrti filmski večer. Na vrsti je bil film "L' amore molesto", osrednji gost večera pa je bila glavna igralka v filmu Anna Bonaiuto.

Prireditveni prostor se je napolnil le zadnji trenutek, ozračje je bilo napeto v pričakovanju domače filmske zvezde. Veliko se je govorilo o Anni Bonaiuto, njen uspeh je vse presenetil, četudi ni zmagala - samo za en glas - nagrade za najboljšo žensko vlogo v Cannesu. Goriska publika jo je pocasila z močnim aplavzom. Sledil je kratek intervju na odru, kjer je igralka izjavila, da prvič predstavlja film na domačih tleh: doma je namreč iz Latisane (oce je iz Neaplja), kjer je živel dvajset let, zato dobro pozna naše kraje. To je seveda segrelo občinstvo. Cas za pogovor je kmalu zmanjkal, ker je morala igralka naslednjega dne že navsezgodaj na snemanje filma v Trstu. Zacasni naslov filma je "Ultimo concerto", kjer igra vlogo odvetnice, ki brani domnevnega posilje-

valca. Opravičila se je tudi v imenu režiserja in scenarista Maria Martoneja, ki se v teh dneh mudi na Ghezzijevem festivalu v Taormini.

Vtisi občinstva: scenarij je skoraj dobesedno povzet po dolgi povesti skrivnostne pisateljice Elene Ferrante, zgodba je zapletena in prikazana z vrsto miselnih podob in flashbackov. Zaradi take zgradbe občinstvu ni bila jasna rdeca nit skozi film, četudi je možnost branja na več nivojih. Film je igran v neapeljskem narečju in je bil morda včasih težko razumljiv (v Turinu so ga opremili s podnaslovi). Kljub spretni roki režiserja, kvalitetni fotografiji in izrednim igralcem, film ni popolnoma prevzel občinstva. Isto usodo je film doživel v ostalih mestih (tudi v Cannesu), samo v Neaplju so bile kinodvorane prenatrane ob vsaki predstavi, saj je Neapelj in njegov družbeni kodeks pravi protagonist filma.

Nocoj ob 20.45 je na festivalu Amidei na vrsti film W. Nicholsona "Viaggio in Inghilterra", v katerem nastopata Debra Winger in Anthony Hopkins.

NOVICE

Ob razstavi "Ottocento" še pobuda "Carta Gorizia"

Obisk razstave "Ottocento di frontiera" naj bi bil tudi priložnost zlasti obiskovalce iz drugih dežel in iz tujine seznaniti z zanimivostmi Goriske, z gospodarstvom, gostinskimi in turističnimi storitvami itd. V ta namen so si organizatorji razstave, v sodelovanju s Trgovinsko zbornico, združenjem trgovcev, stanovskimi organizacijami kmetov - pri pobudi sodeluje tudi Gospodarsko združenje Gorica - omislili "Gorisko karto", oziroma Carta Gorizia. Pobudo bodo predstavili na srečanju z novinarji, ki bo v petek, 4. t.m., ob 18.30 v konferenčni dvorani Pokrajinskih muzejev na gradu.

Suplence na osnovnih šolah

Gorisko solsko skrbništvo obvesča, da bo danes, 1. avgusta, objavljena zacasna lestvica suplenc na osnovnih šolah za triletnje 1995/1998. Lestvica bo izobesena na solskih okrajih v Gorici in Trzinu ter na Skrbnistvu. Posamezni prosilci lahko vložijo priziv Solskemu skrbnistvu v roku petih dneh od datuma objave.

Možnosti vpisa na Inštitut za telesno vzgojo v Urbinu

Visokosolski inštitut za telesno vzgojo (ISEF), ki deluje v okviru Univerze v Urbinu bo v akademskem letu 1995/96 sprejel 350 studentov. Interesenti naj do 20. septembra vložijo prošnje v tajništvo omenjenega inštituta (ul. S.S. Annunziata, 4 - Urbino). Podrobnejša pojasnila nudijo interesentom na sedežu CONI v Gorici, Drevored 24. maja 1.

Zelena telefonska linija Videmske univerze

Pred dnevi smo poročali o tem, da bo Videmska univerza uvedla posebno (zeleno) telefonsko zvezo, preko katere bodo interesentom posredovali pojasnila v zvezi z možnostjo studija, vpisa, pogoji itd. S tem bodo studentom in njihovim svojcem prihranili pot v Videm, oziroma druge kraje, v nasi deželi, kjer se tudi odvijajo visokosolski tečaji, izgubo casa itd. Od danes je ta telefonska zveza vspostavljena. Stevilka pa je sledeča: 167241433.

GRADBENIKI / PROTEST

Ni odlagališč

Združenje gradbenikov, ki deluje v sklopu goriske Zveze industrijcev, je včeraj objavilo zaskrbljen poziv pokrajinski upravi in vsem občanom na Goriskem v zvezi s pomanjkanjem odlagališč za odpadni gradbeni material. Gradbeniki se pritožujejo, ker je večina odlagališč v pokrajini nasicenih, novih pa ni.

To povzroča hude težave tako večjim podjetjem kot tudi občanom, ki pogosto ne vedo kam z odpadnim materialom, pravijo. Gradbeniki opozarjajo, da gre večinoma za zemljo od

izkopov ali za neskladljiv material od podiranja starih poslopij. Njegovo odlaganje ne bi smelo biti problem, potrebno pa je, da upravitelji določijo primerna območja v ta namen. Teh danes pri manjkuje, tako da gradbenim podjetjem preti celo nevarnost prekinitve dejavnosti.

Zaradi tega pozivajo predvsem župane, naj čimprej zagotovijo dovolj odlagališč. V nasprotnem primeru, svari, bi se utegnil nevarno povečati fenomen crnega odlaganja materiala na nedovoljenih mestih.

VODA / KONZORCIJ Cisarfo

Štediti s pitno vodo

Prepoved namakanja in pranja vozil

Vodovodni konzorcij Cisarfo, ki oskrbuje z vodo številne občine na Goriskem in med temi tudi občini Sovodnje in Doberdob, se je v zadnjih tednih, kot se sicer dogaja vsako poletje, znašel v težavah glede redne dobave vode vsem uporabnikom. Vode v zajetjih je zaradi sušnega obdobja manj, poraba pa se prav v poletnih mesecih občutno poveča. Zaradi tega, sporočajo z Občine Sovodnje, je vodstvo konzorcija že od 26. julija uvedlo omejitve glede porabe pitne vode.

Omejitve bodo v veljavi vse do preklica.

Vodo iz vodovodnega omrežja lahko uporabniki koristijo le za kuhanje in za splosne higijenske potrebe. Strogo je prepovedano pranje avtomobilov in drugih prevoznih sredstev, pa tudi namakanje polj in večjih obdelanih površin. V ta namen si morajo kmetje zagotoviti vodo iz drugih virov. Uporaba vode iz vodovoda je dovoljena za zalivanje vrtov ob hisah in se to samo v nočnih urah, med 21. uro in 7. uro naslednjega dne.

GOZDNI POŽARI / DOLGOTRAJNA SUŠA STOPNITUJE NEVARNOST

Ogenj pustošil nad Tržičem

Zaradi dolgotrajnega sušnega obdobja je iz dneva v dan večja nevarnost gozdnih požarov. Gasilci, pripadniki gozdne straže in pripadniki prostovoljskih gasilskih skupin so včeraj sredi dopoldneva gasili obsezen požar, ki je zajel pobočje hriba "La Rocca" nad Tržičem. Ogenj je kljub hitremu posegu gasilcev opustosil približno pet hektarjev gmajne ter borovega in hrastovega gozda ter se nevarno približal tudi zadnjim hišam na območju ulic Re in Salita Mocenigo, ki se takorekoč zajedajo v pobočje hriba. Na pomoč je priletel tudi helikopter, ki je območje bombardiral s tonami vode in tako je v nekaj urah uspelo požar omejiti in v glavnem pogasiti. Zaradi nadležnega vetra, ki je oviral delo gasilcev, se je dobršen del mesta okoli enajste ure znašel v gostem oblaku dima in pepela, vendar

pa se je stanje že okrog poldne precej popravilo. Po prvih ugotovitvah je zacelo goreti okrog 10.30 v blizini železniške postaje. V teku je preiskava o vzrokih in morebitnih odgovornostih. Poudariti velja, da je območje nad

Tržičem zelo ranljivo in pogosto izpostavljeno gozdnim požarom, ki največkrat nastanejo zaradi malomarnega in neodgovornega ravnanja posameznikov do okolja.

Bralci se zagotovo se spominjajo obseznih

požarov na Krasu, ki so lani, prav ob tem času, povzročili ogromno škodo. Gorelo pa je skoraj en teden.

Na sliki (Fotostudio Reportage) gasilci na delu med včerajšnjim požarom nad Tržičem.

RAZSTAVE

V DVORANI DEŽELNIH STANOV NA GRADU je do 17. septembra odprta razstava "Gotske cerkve v dolini Soce in Brdih". Urnik razstave: vsak dan od 9.30 do 13. ure in od 15. ure do 19.30. Ob ponedeljkih je razstava zaprta.

OBVESTILA

NA VRHU bo v nedeljo, 6. t.m., družabnost, ki jo prirejajo Lovsko društvo "Doberdob", KD Skala, Združenje sportnih ribičev "Vipava" in društvo prostovoljnih krvovalcev v Sovodnjah. Družabnost se bo pričela ob 16. uri, zaključila pa ob 22. uri. Prijave pri poverjenikih posameznih društev do jutri, 2. t.m.

IZLETI

PD RUPA-PEC se pripravlja na stitridnevni izlet v Marke (od 24. do 27. avgusta). Na razpolago je se nekaj mest. Za informacije tel. 882285.

PRIREDITVE

SD SOVODNJE prireja v petek, soboto in nedeljo PRAZNIK SPORTA. Za zabavo bo poskrbel DJ.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

OBCINSKA 2 pri Sv. Ani, Ul. Garzarolli 154, tel. 522032.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

OBCINSKA 2, Ul. Manlio 14/B, tel. 480405.

DEŽURNA LEKARNA V SOVODNJAH

Dr. M. Rojec, Ul. I. Maja, 76, tel. 882578.

POGREBI

Danes: ob 8. uri, Ines Pertoldi iz splosne bolnišnice na glavno pokopališče; ob 9.30, Rafael Merkuza, iz splosne bolnišnice na glavno pokopališče; ob 10.20, Giacomo Brumat, iz splosne bolnišnice v Gradisce; ob 11. uri, Osvaldo Cominotto, iz splosne bolnišnice na glavno pokopališče.

V 82. letu starosti nas je zapustila naša draga

Marija Jarc

Pogreb bo danes, 1. avgusta, ob 16. uri iz hiše pokojne v Ul. Cankar st. 4 v farno cerkev v Doberdobu.

Zalostno vest sporočajo

sestri Zala in Zora, brat Andrej, svak, svakinja in nečaki ter ostali sorodniki

Topla zahvala vsem, ki bodo spremili na zadnji poti drago pokojno.

Doberdob, 1. avgusta 1995 (Pogrebno podjetje F. Preschern)

Ob izgubi Marije Jarc - Botegarjeve, izreka sekcija DSL Joze Srebrnic iz Doberdoba, občuteno sozljaje svojem in sorodnikom.

SPREJEMANJE OGLASOV ZA GORISKO STRAN PRIMORSKEGA DNEVNIKA

OGLASE • OKVIRJENE ČESTITKE OSMRTNICE • ZAHVALE • SOŽALJA

sprejemamo na upravi-redakciji Primorskega dnevnika v Gorici, tel. 533382 - 535723 ali po faxu 532958

samo od 8.30 do 12. ure (in ne več popoldne!)

od 13.30 do 15. ure (in zjutraj od 8.30 do 12.30) pa sprejema vse oglase PUBLIEST, tel. 040/7796611, fax 040-768697 vsak dan, razen sobote.

MENJALNIŠKI TEČAJI

31. julij 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	81,75	82,15	11,50	11,68	6,92	7,32
A banka Koper	81,55	82,05	11,45	11,67	6,88	7,30
A banka Nova Gorica	81,80	82,05	11,51	11,67	6,93	7,29
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	81,70	82,20	11,40	11,70	6,80	7,25
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	81,60	82,10	11,45	11,65	6,90	7,20
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	81,83	82,05	11,50	11,64	7,08	7,15
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	81,65	82,15	11,45	11,65	7,00	7,20
Creditanstalt d. d.	81,70	82,10	11,55	11,70	6,80	7,20
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	81,96	81,99	11,58	11,59	7,18	7,18
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	81,70	82,00	11,40	11,65	7,00	7,20
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	81,70	82,00	11,51	11,65	7,00	7,20
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	81,70	82,00	11,51	11,65	7,00	7,20
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	81,70	82,00	11,51	11,65	7,00	7,20
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	81,70	82,00	11,51	11,65	7,00	7,20
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	81,70	82,00	11,51	11,65	7,00	7,20
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	81,70	82,00	11,51	11,65	7,00	7,20
Nova kreditna banka Maribor d.d.	81,00	82,10	11,35	11,67	6,80	7,30
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	-	-	-	-	-	-
Poštna banka Slovenije	80,25	81,95	10,60	11,60	6,35	7,20
Publikum Ljubljana, t: 312-57	82,01	82,03	11,60	11,62	7,10	7,12
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	81,80	81,95	11,53	11,59	7,11	7,18
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	81,80	82,02	11,56	11,61	6,90	7,20
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	81,86	81,90	11,58	11,60	6,95	7,28
Publikum Sentilj, t: 062/ 651-355	80,95	82,00	11,45	11,70	6,80	7,30
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	-	-	-	-	-	-
Publikum NM, t: 068/ 322-490	81,75	82,04	11,54	11,66	7,05	7,28
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	81,95	82,20	11,54	11,70	7,10	7,41
Publikum Portorož, t: 066/	81,70	81,95	11,50	11,59	7,09	7,15
SKB d.d., ***	81,42	82,10	11,35	11,70	6,90	7,25
SHP Kranj, t: 064/331-741	81,80	82,00	11,58	11,62	7,05	7,18
SZKB d.d. Ljubljana	-	-	-	-	-	-
UBK Ljubljana, t: 061/444-358	81,40	82,20	11,52	11,70	6,95	7,30
Upimo Ljubljana, t: 212-073	82,00	82,05	11,58	11,60	7,12	7,15

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:*** Včerajšnji tečaji *

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA			
Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica: tel. +39/40/636311 Agencija Rajan: tel. +39/40/411611 Agencija Domjo: tel. +39/40/831131			
31. JULIJ 1995	v LIRAH		
valuta	nakupni	prodajni	
ameriški dolar	1555,00	1618,00	
nemška marka	1126,00	1171,00	
francoski frank	325,00	338,00	
holandski gulden	1004,00	1045,00	
belgijski frank	54,70	57,00	
funt sterling	2489,00	2591,00	
irski sterling	2563,00	2668,00	
danska krona	289,00	301,00	
grška drahma	6,94	7,20	
kanadski dolar	1136,00	1182,00	
japonski jen	17,60	18,40	
švicarski frank	1354,00	1410,00	
avstrijski šiling	160,00	166,50	
norveška krona	254,00	264,00	
švedska krona	221,00	230,00	
portugalski escudo	10,80	11,20	
španska pezeta	13,10	13,60	
avstralski dolar	1149,00	1196,00	
madžarski florint	12,00	15,00	
slovenski tolar	13,00	13,80	
hrvaška kuna	300,00	320,00	

KMEČKA BANKA - GORICA			
31. JULIJ 1995	v LIRAH		
valuta	nakupni	prodajni	
ameriški dolar	1563,00	1608,00	
nemška marka	1137,00	1157,00	
francoski frank	327,00	337,00	
holandski gulden	1009,00	1032,00	
belgijski frank	55,00	56,20	
funt sterling	2503,00	2573,00	
irski sterling	2575,00	2665,00	
danska krona	291,00	299,00	
grška drahma	7,00	7,60	
kanadski dolar	1141,00	1176,00	
švicarski frank	1368,00	1398,00	
avstrijski šiling	160,80	164,80	
slovenski tolar	13,40	14,20	

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

28. JULIJ 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,60	8,90
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,20
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,60	9,00
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,50	9,00

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

14. MAREC 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4098	-
francoski frank	-	28.0770	-
nizozemski gulden	-	89.1430	-
belgijski frank	-	4.8360	-
španska peseta	-	1.0907	-
danska krona	-	24.8600	-
kanadski dolar	-	0.9945	-
japonski jen	-	1.5464	-
švicarski frank	-	20.0700	-
avstrijski šiling	-	14.2070	-
italijanska lira	-	0.8365	-
švedska krona	-	19.4450	-

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 1. 8. 95

Nakupni Prodajni

1. REDNI tečaj za DEM 81.47 81.69
2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMINSKEGA nakupa deviz za tolarje.

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 144 z dne 31. 7. 1995 - Tečaji veljajo od 1. 8. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	82,7800	83,0291	83,2782
Avstrija	040	šiling	100	1154,4857	1157,4857	1161,4335
Belgija	056	frank	100	395,0035	396,1921	397,3807
Kanada	124	dolar	1	81,8136	82,0598	82,3060
Danska	208	krona	100	2088,6635	2094,9483	2101,2331
Finska	246	marka	100	2675,6915	2683,7427	2691,7939
Francija	250	frank	100	2348,6806	2355,7478	2362,8150
Nemčija	280	marka	100	8120,4596	8144,8943	8169,3290
Grčija	300	grd	100	—	50,2133	50,3639
Irska	372	funt	1	—	185,3778	185,9339
Italija	380	lira	100	7,0664	7,0877	7,1090
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	—	2255,3457	—
Japonska	392	jen	100	127,4994	127,8830	128,2666
Nizozemska	528	gulden	100	7247,5102	7269,3182	7291,1262
Norveška	578	krona	100	1832,3005	1837,8139	1843,3273
Portugalska	620	escudo	100	77,7778	78,0118	78,2458
Švedska	752	krona	100	1590,8792	1595,6662	1600,4532
Švica	756	frank	100	9779,4695	9808,8962	9838,3229
Velika Britanija	826	funt sterling	1	179,6164	180,1569	180,6974
ZDA	840	dolar	1	112,1030	112,4403	112,7776
Evropska unija	955	ECU	1	150,8579	151,3118	151,7657
Španija	995	peseta	100	94,4491	94,7333	95,0175

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 31. 7. 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. 10. 1995:					1,700,000	854,042	807,968	1,662,009
66	100.4755%	95.0550%	97.7653		170,000	85,404	80,797	166,201

LJUBLJANSKA
BORZA
Ljubljana Stock Exchange

Tečajnica borznega trga

št.: 142

Datum: 31. 7. 1995

Vrednost papir	qbr. m.div.	ex kupon st.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro. v 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEKX	800	(11.5.95)	11.100		24.7.	11.500	11.700			
PRB	665	(13.6.95)	13.376	1,67	31.7.	13.100	13.400	13.380	13.360	936
SAL	1700	(9.5.95)	19.220	,79	31.7.	19.230	19.390	19.390	19.050	384
SKBR	1000	(24.2.95)	27.353	1,07	31.7.	27.300	27.460	27.490	27.170	5.635

BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RCE1	10.0	(2.11.95)	98,3A	,74	31.7.	98,5	99,9	98,3	98,2	323
RSO1	8.0	(5.30.6.95)	100,4	,03	31.7.	100,3	100,4	100,5	100,3	623
RSO2	9.5	(9.1.4.95)	106,7	,05	31.7.	107,0	107,5	107,0	106,5	13.969
RSO8	5.0	(4.31.5.95)	86,5		21.7.	87,0	89,7			
RS11	7.0	(5.15.7.95)	96,0	1,55	31.7.	95,1	96,3	96,0	94,6	21.876
RS11D	8.0	(5.30.6.95)	99,8	,34	31.7.	99,5	100,0	99,9	99,5	335
RS12D	9.5	(9.1.4.95)	106,0		28.7.	104,5	107,5			
SKB1	10.0	(4.11.1.94)	99,8		28.7.	100,0	100,5			
SKR1	5.0	(3.30.6.95)	70,0		28.7.	63,0	77,0			

BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR	300	(2.12.8.95)	10.990	2,65	31.7.	10.800	11.180	11.020	10.990	6.627
DAD	10.000	(1.6.94)	77.021	1,99	31.7.	77.550	78.500	78.500	75.000	20.333
FMD	1715	(24.5.95)	13.674	1,17	31.7.	13.500	14.000	13.700	13.650	588
CFGR	(10)		23.300		20.7.		21.900			
FMER	(10)		16.765		6.7.	13.700	16.000			
MXZ	218	(30.3.93)	9.323	,53	31.7.	9.200	9.390	9.390	9.250	653
NKR	200	(10.26.6.95)	3.247	3,11	31.7.	3.210	3.260	3.270	3.200	1.260
DTTR	(5)		31.7.	,38	31.7.	725,0	730,0	725,0	712,0	1.673

BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KPTP	2750	(22.6.95)	25.600	,64	31.7.	23.500	25.600	25.600	25.600	154
PTNP	(10)		24.000		28.7.		25.400			
UBKP	720	(25.5.95)	9.417	1,25	31.7.	8.400	9.500	9.500	9.400	57
VP	(10)		41.295	,11	31.7.	40.020	41.700	41.300	41.290	165

BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
LEK2	12.0	(4.11.1.94)	99,2		26.7.	96,3	-89,4			
OZC	11.0	(4.1.1.95)	98,4A	,30	31.7.	98,5	100,5	98,4	98,4	3.993
PCE	12.0	(7.1.6.95)	101,1		24.7.	99,2				
PCO	10.0	(2.1.6.95)	99,9		27.7.	98,3	100,8			
SZB1	10.0	(1.15.3.95)	100,0		28.07	97,1	101,4			

NOVICE

Rekonstrukcija ceste Sv. Vid - Osrednek

CERKNICA - V teh dneh potekajo v cerkniški občini pripravljalna dela za asfaltiranje štiri in pol kilometra dolge makadamske ceste med Sv. Vidom in Osredkom. Rekonstrukcijo omenjene ceste je cerkniška občina prijavila na natečaj za pridobitev sredstev iz programa spodbujanja razvoja demografsko ogroženih območij, poleg države pa bodo sredstva zagotovili tudi občina ter občani. Med prednostnimi nalogami v cestno infrastrukturo sodijo se asfaltiranje cest do Strukljeve vasi in do Podslivnice (oba makadamska odseka sta dolga po dva kilometra) ter kilometer dolga cesta na Kremenco. (M. G.)

Boljša oskrba z elektriko

CERKNICA - Prebivalci vasic Otok in Laze ob Cerkniskem jezeru bodo po dolgih letih končno dočakali nemoteno oskrbo njihovih domov z električno energijo. Podjetje Elektro Ljubljana - okolica bo v avgustu začelo z gradnjo oziroma obnovo elektro omrežja med Gorenjim jezerom in Lazami v dolžini 1, 5 kilometra. V naslednjem letu pa naj bi novo omrežje speljali se do vasi Otok, kjer sicer živi le še nekaj prebivalcev. (M. G.)

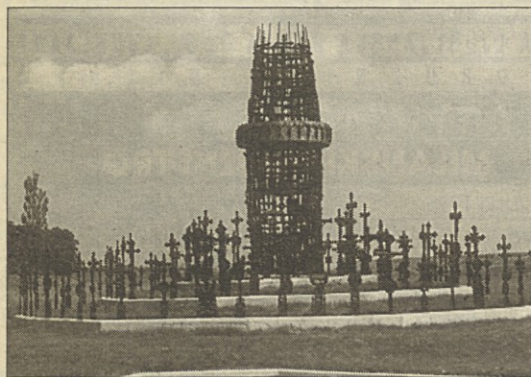
Manjša brezposelnost

NOVA GORICA - Iz zadnje številke mesečnih informacij območne enote Republiškega zavoda za zaposlovanje povzemamo, da je na severnem Primorskem manj brezposelnih kot maja letos. Brezposelnost je 11, 6 odstotna oziroma je registriranih 4731 brezposelnih oseb (maja je bilo brez dela 49 oseb več). Najvišja brezposelnost je v enoti Nova Gorica (12-odstotna), najnižja pa v enoti Ajdovščina (10-odstotna). V enoti Tolmin je brezposelnih 11, 8 odstotka za delo sposobnih državljanov. Isti vir tudi navaja, da je na severnem Primorskem (v upravnih enotah Nova Gorica, Ajdovščina, Tolmin) ta trenutek zaposlenih 36 108 oseb. Največ jih je zaposlenih v gospodarstvu (23103), v gospodarstvu jih dela 6311. Pri zasebnikih je zaposlenih 2140 oseb, samostojno dejavnost opravlja 2894 oseb, samozaposlenih pa je 4554 oseb. (V. C.)

Zagorjani bodo proslavili občinski praznik

ZAGORJE OB SAVI - Minulo soboto so v krajevni skupnosti Loke Kisovec slovesno razvili gasilski prapor tamkajšnjega gasilskega društva. S to slovesnostjo se v zagorski občini začenjajo prireditve ob občinskem prazniku, ki ga Zagorjani proslavljajo 9. avgusta. Ta petek bo svečana prireditev na Izlakah, kjer bodo slovesno predali nov gasilski avtomobil, v nedeljo, 6. avgusta dopoldne bo letalski miting na Ruardiju. V sklopu praznovanj bodo v avli delavskega doma odprli razstavo ob stoletnici filma in 90-letnici slovenskega filma, v Kisovcu bodo odprli novo digitalno telefonsko centralo, 9. avgusta pripravljajo ultra maraton po poti slovenske planinske transverzale, odprli bodo poslovno-ustanovnanjski objekt na Cesti zrnage in položili temeljni kamen za novo zagorsko tržnico. Zvečer pa bo koncert vokalne skupine Kvarta in kvarteta flavt v kapeli Medijskega gradu. Enajstega avgusta bodo gasilec iz Mlins (Mlinse) predali nov gasilski avtomobil. (Z. K.)

Nenavaden spomenik in grob

PTUJ - Med voznjo od Ptuja proti Ormožu se cedalje več ljudi ustavi pri pokopališču v kraju Gorišnica. To pokopališče že skoraj leto dni slovi po nenavadnem spomeniku in hkrati skupinskem pepelnem grobu. Mariborski umetnik Franc Tobias je zbral 282 starih litoželeznih križev (skupne teže sedem ton) in jih obnovil ter iz njih napravil nenavadno skulpturo. Najprej je nanizal 108 eksponatov po betonski padajoči spirali, iz sredine pa se dviga kvisku osrednji valj iz nosilne armature in 174 križev. V osrčju spomenika pa je pod zemljo še velika betonirana zara - skupinski grob. Ta lahko sprejme več kot pet tisoč kaset s pepelom tistih, ki želijo biti anonimno pokopani. Imena pokojnih bodo zapisana samo v knjigi pogrebov. (J. S.)

Praznik v Andražu

POLZELA - Predsednik sveta KS Andraz nad Polzelo Anton Mesic je ob letošnjem krajevnem prazniku dejal, da je krajevna skupnost bogatejša za nekaj novih pridobitev - 78 telefonskih priključkov, 44 gospodinjstev v zaselku Lovce je dobilo pitno vodo, delno so obnovili združni dom in razširili trgovino. Obnovili so tudi nekaj krajevnih cest. (T. T.)

Prihaja novi AS

MARIBOR - Slovensko bralstvo, željno lahkotnih vsebin, bo že ta petek lahko poseglo po novem slovenskem tabloidu AS. Na 64 barvnih straneh formata A4 bo po zagotovitvi urednika AS vsak teden prinalas poleg obilice kakovostnih fotografij še aktualne novice, dogodke, reportaže, intervjuje in druge zanimive informacije iz Slovenije in sveta. Za to bo poskrbela skupina izkušenih novinarskih peres s sodelavci, ki jih je ob sebi zbral lastnik Asa Roman Leljak. As bodo tiskali v 25.000 izvodih. Predstavitve prvega izvoda pa ne bo v Mariboru, ampak v Portorožu. (M. P.)

CELJE / FINANCIRANJE MESTNE OBČINE

Regijska središča naj dobijo več

Kljub nasprotovanju nekaterih strank so celjski svetniki le sprejeli proračun

Letosnji proračun mestne občine Celje bo znašal 2,56 milijarde tolarjev, ob tem pa bo občina pridelala tudi 105 milijonov tolarjev primankljaja. Z zanesljivo večino so proračun včeraj sprejeli v mestnem svetu, čeprav so temu nasprotovali svetniki iz vrst SDSS in združenih SLS in NDS.

Svetniki so bili sprva nezadovoljni z vrsto amandmajev, ki jih strokovne službe niso upoštevale pri pripravi predloga odloka o proračunu za obravnavo v drugem krogu, večinoma pa je slo predvsem za neupoštevanje zaradi omejenih finančnih možnosti občine Celje. Janez Novak je v imenu SDSS celo predlagal, da bi predlog odloka o proračunu prekvalificirali v osnutek in vrnili v prvo obravnavo, ob tem pa naj bi o proračunu glasovali sele potem, ko bo izdelana delitvena bilanca med občino Celje in novima občinama Vojnik in Store. Po mnenju večine svetnikov bi to krepko odložilo sprejetje pro-

računa, zato socialdemokratov niso podprli. Nadvse nezadovoljni so po včerajšnjem glasovanju ostali tudi svetniki, ki so se pritoževali nad prenizkimi proračunskimi postavkami za celjski šport, kmetijstvo in zvezo borcev. Po sprejetju letošnjega proračuna je večina svetnikov načelno soglasala tudi s predlogom Zeljka Ciglerja, da bi svet začel postopek za spremembo predpisov tako, da bi mestne občine oziroma regijska središča v državi za svoje financiranje iz naslova dohodnine ne dobivala le 30, temveč 40 odstotkov v ta namen in na svojem območju vplačanih davkov. Hkrati je Cigler zahte-

val, da bi mestnim občinam vrnil nekater pristojnosti, ki so z novim letom presle v državno upravo oziroma na upravne enote. Ob tem je Danica Dobrsek iz občinske finančno računovodske službe podvomila v smotnost prvega predloga, saj bi po njenem na ta način občine izgubile državne prispevke iz naslova finančne izravnave do povprečne porabe proračunskih sredstev na prebivalca. Toda že preprost izračun kaže, da naj bi iz tega naslova Celje letos prejelo 231 milijonov tolarjev, če bi zakonsko sprejeli povisane financiranja mestnih občin na 40 odstotkov dohodnine, pa bi v Celje lahko letos prislo namesto omenjenih 231 milijonov še dodatnih 396 milijonov tolarjev. Kakorkoli, natančnejše stališče in izračune bodo svetniki dobili na klopi po počitnicah. **Brane Piano**

SENOŽEČE / OB DOGRAJENI AVTOCESTI

Avtocesta umirila naselje

Morda bodo spet odprli sanatorij za pljučne bolezni

Konec tedna so si v Senožecah popestrili vsakdanjik s pastirskimi igrami. Na prireditvi so »tolkli kožo«, tekmovali v streljanju z lokom (ki mu tud pravijo »fifafaj«) in fraco ter spretnostni vožnji s samokolnico (»karjolo«). Organizirali pa so tudi pevsko tekmovalstvo - kdo lepše zapoje Gregorčicevo pesem Veseli pastir. Seveda ni manjkalo niti drugih dejavnosti, kot so plezanje na mlaj, peka krompirja v zerjavici...

V soboto je bilo v Senožecah tudi srečanje vseh, ki se v Sloveniji ukvarjajo z rejo drobnice. Če dodamo še nedeljsko deseto srečanje primorskih in zamejskih godcev na diatonični harmoniki, ne moremo reci, da so se Senožecani predali lenarjenju. Vse prej kot to. Zdaj bodo - pravijo - poskusili s skupnimi močmi svoemu kraju vrniti nekaj življenja.

Odkar se je glavnina prometa preusmerila na avtocesto Ljubljana-Divaca, se je kraj nekako umiril. Nič več ni prometnega živzava, ropotajočih tovornjakov in nepreglednih kolon, ki so se jih domačini nekako le navadili. Vendar jim zdaj, ko so se od velikega »šundra« nekoliko spočili, ta že kar manjka. Čeprav vsako minuto pripelje skozi vas en avtomobil, to ni tisto, kar je bilo nekoč.

Tisoci in tisoci voznikov iz vse Evrope, ki so se vozili skozi Senožče, so si kraj verjetno zapomnili po obveznih radar-skih kontrolah, ki so jih nekdaj milicniki, po letu 1991 pa policisti, radi postavljali v naselju. Marsikateri »prešeren«, prej pa »jur«, je zaradi preračunane vožnje okrepil državni proračun. Kraj so si lahko zapomnili tudi po delu naselja ob cesti, ki je - to priznavajo celo Senožecani - kar grdo zanemarjen. Pa morda se po gosticah Stari grad, Na ravni, Adrija in Vila Marija, kjer so se najedli in odžejali... Pa so vendarle peljali skozi izjemno zanimivo pokrajino s številnimi naravnimi lepotami in izjemno zdravim podnebjem, ki je po-

sledica lege, na kateri zraku tudi v najhujši pripeki neprestano »teče«. Prav zaradi svoje lege in nadmorske višine (565 metrov) ter zdravega podnebja so bile Senožče se vrsto let po vojni znane po sanatoriju za tuberkulozne bolnike. »Bogve«, pravi Andrej Jelacin iz Senožec, »ali se bo morda spet nasel kdo, ki bi v istih prostorih spet odprl kakšno zasebno kliniko?«

Senožče so bile nekdaj tudi izredno močno središče zivonoreje. V kronikah lahko preberemo, da je bilo samo volov v drugi polovici prejšnjega stoletja »132 parov v celi fari«. Ostale živine sploh niso omenjali, saj je bilo merilo premožnosti kake domačije to, koliko parov volov so imeli pri jasliah. O moči zivonoreje pričajo tudi izredno zanimiva kamnita napajališča za zivino na obeh trgih, ki jih kraj premore.

Kaj se da se videti in doživeti v Senožecah? Predvsem opozarjajo na ostanke srednjeveškega gradu, ki je menjaval svoje (premožne) lastnike od Frankopanov prek Devinskih grofov do Lambergov, spodnji senožeski grad, ki so ga dali sežidati knezi Porzia, na znamenite freske iz Dolenje vasi, ki so med drugimi umetninami predstavljale Slovenijo v Parizu, znameniti odlično ohranjeni obrambni stolp iz Senožec, ki je prica obrambe pred Turki. S turskimi vpadi je povezan tudi plac, ki ga hranijo v bližnji vasi Gabrce in ki ga je baje lepa domačinka (ime ji je bilo Srebrna) prinesla iz turskega ujetništva (baje celo iz harema). O senožeski Lepi Vidi sta napisani dve odski igri - Borisa Svetela in Zdenke Lovca.

Senožecani se imajo česa oprijeti. To, da se je glavni prometni tok preusmeril mimo njihovega kraja, je za zdaj imelo izjemno dober učinek. Pustiti je treba casu cas, pa bodo Senožecani in okoliski prebivalci zaziveli povsem drugače kot doslej.

Vojko Cuder

GORNJA RADGONA / ZDRAVSTVO

Kdo bo pokril izgube?

Svetnike čaka vroča jesen

Zaradi neurejenih odnosov med slovenskim zdravstvom in Zavodom za zdravstveno zavarovanje je tudi Radgonski Zdravstveni dom lansko poslovno leto zaključil z nekaj več kot devet milijonov tolarjev izgube. Od tega je ostalo nepokritih 6, 3 milijona, ostalo pa so sami pokrili iz rezervenga sklada po zaključnem računu iz leta 1993.

Po besedah direktorice ZD Radgona dr. Marije Kuzma je večina izgube nastala zunaj samega doma, med glavne vzroke pa šteje presežen program storitev, ki jim ga Zavod za zdravstveno zavarovanje ni priznal.

K izgubi naj bi prispeval tudi neprimeren način poračunavanja sredstev za nazaj, prepozno priznana sredstva po pravilniku o napredovanju, veliki stroški nekaterih laboratorijskih in drugih preiskav ter velika investicijska vlaganja v nujno opremo in vzdrževanje, tako da je prislo tudi do prevelikih materialnih stroškov.

Najbrž je izgubi botrovalo tudi zvišanje plač zaposlenih. Obracun poracuna je po koncanem pravilniku o nagrajevanju pokazal, da so si od aprila lani izplačevali za 0,64 odstotka več od nazadnje priznanega kvalifikacijskega koeficienta.

Zaradi tega so se jezili tudi radgonski svetniki, čes da morajo za vsako izgubo v družbenih dejavnosti dati sredstva iz pro-

računa. Razumeli so sicer, da se prebivalstvo stara in da je potrebnih več zdravstvenih posegov in tudi nege na domu, toda hkrati so zahtevali, da se stanje v zdravstvu vsaj nekoliko uredi. Nekateri so celo menili, da bi moral v Gornjo Radgono priti tudi minister za zdravstvo, saj ceprav bi izgubo morala pokriti ustanoviteljica ZD, nekdanja skupna občina Gornja Radgona, v letošnjem proračunu teh sredstev ni.

Po dogovorjenem ključu delitve premoženja med občinami Gornja Radgona, Radenci in Sv. Jurij bi morala občina Gornja Radgona placati 2,7 milijona tolarjev, toda zastavlja se vprašanje kako. Podobno je tudi v dveh novonastalih občinah, kjer v proračunu ni za to predvidenih sredstev. Posebej naj bi bilo težko v občini Sv. Jurij, kjer so v letošnjem letu za obnove svojega zdravstvenega doma porabili že ogromno denarja.

Torej bo po vročem poletju v svetniških klopeh radgonske, radenske in jurjevske občine vroče tudi jeseni, saj bodo morali poleg drugih najti tudi sredstva za rešitev ZD. In dokler tega ne bo, občine ne bodo mogle prispevati svojega stimulativnega dela plač zaposlenim v zdravstvenem domu, čeprav imajo ti na osnovi odredbe ministrstva za zdravstvo in zakona o plačah do stimulativnega dela vso pravico. **Oste Bakal**

CERKNO / POLETNA PRIREDITEV

Kraj sta si ogledala tudi ameriški in nemški veleposlanik

Prejsnji konec tedna je bil izjemno živahen v Cerknem, kjer so tamkajšnji turistični in gostinski delavci v sodelovanju z obcino Cerkno ob farnem prazniku svete Ane letos prvič pripravili kulturno-turistično prireditev z naslovom Poletje v Cerknem.

Najbolj zanimiva je bila sobota, ko se je na ulicah Cerknega trlo več tisoč obiskovalcev, ki so na več prizoriščih v občinskem središču lahko spremljali kolesarske tekme, konjeniške igre, prikaz najrazličnejših obrti in pestro sejemsko ponudbo, prireditelji pa so poskrbeli tudi za glasbo do zgodnjih jutranjih ur. V soboto dopoldne so se cerkljanski

zupan Janez Podobnik in najvišji predstavniki cerkljanskega turističnega gospodarstva pogovarjali tudi o razvojnih možnostih turizma na Cerkljanskem, ki se ob možni kapitalski podpori tovarne ETA v slovenskem prostoru vse bolj uveljavlja. Okrogle mize sta se poleg najvidnejših predstavnikov turističnega gospodarstva in občinskega vodstva udeležila tudi veleposlanik ZDA v Sloveniji Alan Wendt in nemški veleposlanik dr. Siebert, ki sta se na povabilo prvakov svete Ane, partizanskega Podobnika mudila na zasebnem obisku v Cerknem. Ogledala sta si cerkev svete Ane, partizansko bolnišnico Franja, aragonitno jamo v Ravnah pri Cerknem in idilično vasico Zakojca, rojstni kraj slovenskega pisatelja Franceta Bevka. Na praznik svete Ane pa so v župnijski cerkvi pripravili orgelski recital in odprli prenovljeno blagovnico nekdanje Name, ki po novem obratuje pod okriljem Etinega hotela Cerkno.

Roman Bric

Godba na pihala in mažoretke navdušile Ljubljančane

LOVRENC NA POHORJU - Clani gasilske godbe na pihala in članice mažoretne skupine OS Lovrenc na Pohorju se preprosto ne morejo prepustiti poletnemu lenarjenju, saj povabila za koncerte prihajajo v presenetljivo velikem številu. Preteklo nedeljo so se vrnili z uspešnega promenadnega koncerta, ki so ga izvedli pred gostiščem Figovec. S

kratko predstavitevjo svojega kraja, koračnicami in plesom so popestrili nedeljsko popoldne številnim Ljubljančanom, ki so navdušeno zaploskali tudi narodnozabavnemu ansamblu Florjani, ki je prav tako del lovrenske gasilske godbe. Se isto popoldne so imeli koncert tudi v Dolu pri Ljubljani, kamor so jih znova povabili v soboto, 5. avgusta,

ko bo velika slovesnost ob krstu novega gasilskega vozila. Da pravih počitnic za mažoretke in godbenike ne bo, trdita tudi Monika Zalar in vodja godbe Andrej Branko, saj bodo proste dneve med koncerti izrabili za priprave na nastop na tradicionalnih Jezernikovih dnevih, ki se bodo začeli v začetku septembra v Lovrencu na Pohorju. (M. P.)

VARNOST NA ŠPORTNIH LETALIŠČIH

Zasilni pristanki v koruzi in vinogradih

Večino nesreč povzročijo neizkušeni in objestni piloti

V času razvoja slovenskega letalstva je nastajalo tudi polno sportnih letališč, ki jih danes najdemo ze skoraj v vsakem polo-
žnem kotičku Slovenije. Kljub svoji majhnosti in neopaznosti pa sportna letališča niso nepomembna, prav nasprotno, na svojem področju imajo pomembno vlogo. Vsako leto je namreč vedno več mladih navdušencev, ki si nekega dne želijo sami poleteti v visave. In kako je na takih letališčih poskrbljeno za varnost pilotov, potnikov in s tem tudi občanov?

Za varnost na sportnih letališčih je v veljavi se »staro-jugoslovanski« zakon o zračni plovbi, vendar pa se v prihodnosti ze obeta novi zakon, ki se čaka na obravnavo v parlamentu. Ludvik Bokal, direktor Uprave Republike Slovenije za zračno plovbo, je pojasnil, da so najpomembnejši ukrepi, ki pripomorejo k čim večji varnosti na letališčih. Posebno vlogo pri tem imajo redni pregledi motorjev. Ti potekajo strogo po pravilih, pravzaprav gre kar za nekakšno preverjanje po seznamu. Hkrati od proizvajalcev dobivajo tudi zahteve po spremembah, kar pomeni, da v primeru ugotovitve napake na nekem delu, proizvajalec obvesti vse lastnike letal istega tipa. Tako se takim letalom do zamenjave oziroma do preklica odvzame dovoljenje letenja. Podobno ukrepajo tudi v primeru nesreče. Imenuje se namreč komisija, ki letalo strokovno pregleda in skuša raziskati vzrok nesreče.

V primeru, ko je vzrok v napaki določenega dela, se prepove letenje vsem letalom istega tipa, dokler suma okvar na drugih letalih ne zavrnejo oziroma potrdijo. Tak primer se je zgodil pred približno stiri najistimi dnevi, ko je na območju Maribora brez večjih poškodb zasilno pristalo letalo. Komisija je ob pregledu posumila, da gre za tehnično napako. Ta del letala so poslali na pregled v Zavod za raziskovanje, kjer pa so ugotovili, da ni povzročil nesreče. Tako so po desetih dnevih odpravili prepoved letenja vsem letalom tega tipa.

Vendarle pa varnost ni odvisna le od strokovnjakov, mehanikov in drugih, ki so odgovorni za tehnično brez-

bili predvsem tisti z dovoljenjem poklicnega ali pilota sportnega helikopterja.

Kjub vsem prizadevanjem, da se čim bolj dosledno izvajajo ukrepi, ki jih določa zakon, pa se vedno prihaja vsako leto do povprečno deset ali petnajst nesreč motornih in jadralnih letal, zmarjarjev in padalcev, včasih tudi s smrtnimi izidi. Razlogi so različni, največkrat pa v

eno leto registriranih se 15 vzletisc, ki so namenjena vzletanju in pristajanju določenih vrst in kategorij zrakoplovov. V Alpskem letalskem centru (ALC) v Lescah pri Bledu trdijo, da za varnost redno skrbijo in da se strogo držijo predpisov s področja letenja in vzdrževanja tehnike. Zaposlenega imajo avtomehnika, ki dnevno pregleduje letala, poleg tega pa pred vsa-

in zahtevnejša popravila pošiljajo svoja letala v avstrijski Gradec. Tudi na letališču v Prečni pri Novem mestu vsa tehnična dela izvaja mehanik z letališča Brnik. Kovinska letala so tako rekoč večna, saj se vsi vitalni in gibljivi deli v predpisanem roku zamenjujejo. Prav zaradi rednega vzdrževanja in spoštovanja predpisov pri letenju v novomeskem aeroklubu ne prihaja do ne-

Novi podjetniki hočejo visoko leteti (Foto: Bojan Velikonja)

hibnost letala. Veliko odgovornost nosi tudi letalsko osebje, ki bi moralo biti nenehno pod drobnogledom svojih nadrejenih. Sektor licenc, kot ga imenujejo, natančno spremlja osebno kariero vsakega posameznika in tako ze na podlagi teh podatkov skuša preprečiti morebitno nestrokovnost. Vsak pilot mora imeti dokazilo o svojih sposobnostih, se pravi dovoljenje, da pilotira določeno letalo. V prejšnjem letu je bilo največ takih, ki so imeli licenco pilota jadralnega letala, pilota sportnega letala in pilota poklicnega letala, med manj številnimi pa so

zapisniku preberemo »napaka pilota«, pogost razlog pa je tudi napaka v motorju.

Nekaj primerov, ko je prislo do poškodbe imovine, je že bilo, najhujši pa se je zgodil lani. V Prevaljah je letalo zadelo parkirišče, medtem ko je pilot tvegati svoje življenje, da se je ognil samopostrežni trgovini.

V Sloveniji je trenutno 13 letališč, od tega so le tri (Ljubljana, Maribor in Portorož) dovolj velika za redni zračni promet. Poleg tega pa je za

kim poletom letalo pregleda se pilot sam. Tako na primer letalo znamke cesna 172 pregledajo na vsakih tisoč ur, na dva tisoč ur pa ne glede na stanje zamenjajo motor. Kot pravi Pavel Burja, direktor ALC, je po vseh teh pregledih verjetnost nesreče zelo majhna.

Ta pravila upoštevajo tudi na letališču Aerokluba Celje v Medlogu pri Celju. Za tehnično vzdrževanje in preglede letal skrbijo pooblašeni letalski mehaniki, ki ima z letališčem stalno pogodbo, je povedal Janez Poglajen iz tega športnega letalskega centra. Za vsa večja

Za varnost letalcev je dobro poskrbljeno tudi na osrednjem pomurskem letališču v Rakicanu pri Murski Soboti. Tu se niti starejši ljubitelji letalstva ne spominjajo, da bi se kdaj zgodila kakšna večja nesreča. Res pa je, da se večkrat zgodijo zasilni pristanki v pšenici, koruzi ali vinogradu. Tako je tudi minuli teden jadralno letalo, ki je poletelo iz Rakicana, izgubilo visino in nepricakovano, toda srečno pristalo v 30 kilometrov oddaljenem Vidmu ob Savcnici.

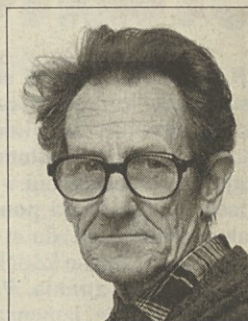
sreč. Do teh po mnenju Franca Klemencica, dolgoletnega upravnika letalske sole v Novem mestu, lahko vodijo le površnost in nespoštovanje predpisov pri letenju ter neupoštevanje meteoroloških in termičnih pogojev.

Na sportnih letališčih je tako za varnost, vsaj kar zadeva zakone, dobro poskrbljeno. In vendar smo bili v zadnjem času priča treh smrtnih zrtv, ko sta strmoglavili pri Mariboru zasebno letalo in nekaj dni kasneje jadralno letalo v bližini Bovca. Kje je torej razlog? Po mnenju Ludvika Bokala predstavljajo največjo nevarnost novi podjetniki s svojimi zasebnimi letali. Ti hočejo svoje želje, ki so jih sicer na tleh že dosegli, uresničiti tudi v zraku. Tako je nedisciplinarna največkrat vzrok za številne nesreče, edina resitev pa je v poostreni inspekciji.

Meta Pavlin in
dopisniki Republike

Brez njega mi živeti ni

PETER BOŽIČ

Kdor ni videl Okrogle mize na TV, ki jo je vodila Vida Petrovčič, je zamudil enkratno prilžnost, ki se po mojem se nikoli ni zgodila in se nikoli več ne bo. Javno se je vsemu slovenskemu narodu in manjšinam, ki jim se niso ukinili TV, nekaksen nekdanji politik Demosa, nekaksen samozvani šef slovenske desnice javno izpovedal svojega pregresnega marksističnega načina življenja v zadnjih 50 letih in to ne samo v svojem imenu, temveč kar v imenu vsega naroda, saj je po njegovi trditvi - in pri tem mu je TV voditeljica in se kdo na samem omizju se kako pritrdjevala - ves slovenski narod do vratu bredel na vseh javnih in zasebnih področjih, od seksa najbrž pa do solstva, univerze, zdravstva in ekonomije, v edino priznani filozofiji marksizmu.

In ker smo to počeli, smo v več kot 99 odstotkih povsod, tudi doma ali pa kjerkoli drugje, v postelji in za pisalno mizo globoko v marksizmu in vsi skupaj en sam velik recidiv, brez morale in obremenjeni samo s spolno tehniko in tehniko računalniškega pisanja romanov in poezije, kratkomalo brez vrednot do grla v golih veččinah.

Razen njega seveda in morda se tistih njegovih somišljenikov, ki se tega sploh zavedajo, drugi se niti tega ne. ON in njegov ON in vsi njegovi ONI pa so se tega pravi hip zavedli, doziveli travmatične metamorfoze in tako postali edina sol naroda.

Seveda je ta ideologija ne samo pobalinska in telebanska prevara, temveč tako prozorna laž, da se nekaterim prisotnim na Okrogli mizi sploh ni zdelo ugovarjati. Je pa predvsem zabavna in moram povedati, da ima zares zabavno in humorno in niti malo travmatično vsebino.

Njega dni smo pri Reviji 57 ugotovili, da izgubi oblast živce tedaj, kadar zares začne pisati o marksizmu oziroma gledaš na pojave skozi marksistična očala. Marksizem namreč nikjer ne predpisuje oblasti kot pendreka, celo prepoveduje ga. In tedanja oblast tudi se v tistih letih ni imela prav nič marksističnega na sebi, pa tudi z marksizmom se ni ukvarjala, ampak samo, kot sem rekel že prej, s pendrekom in nas je, ko smo objavili oziroma hoteli objaviti nekaj marksističnih spisov, s pendrekom tudi temeljito o tem poučila. Ko so leta 1972 ukinjali urednike Problemov, je eden od izdajateljev, funkcionar CK, na skupnem sestanku zbora sodelavcev Problemov nas lepo prosil, da bi vendar začeli pisati kaj v smislu marksistične estetike in kritike. Edina pravilna ugotovitev Popitovega CK je namreč bila, da že več kot desetletje marksizma ni nikjer. Da strasijo po solah in na univerzi Heideggerji, McLuhani, strukturalisti, Buberji, eksistencialisti, Sartri, Camusi, s katerimi so zlasti obremenjene mlade generacije itd. itd. Vsega je koliko hočete, več kot v kapitalističnih dezelah in državah buržoazne demokracije! Če ne verjamete, berite govore v Delu, ki so jih dr. Boris Majer in še kdo objavljali iz dneva v dan, da bi na enak način moralno izgubljeno Slovenijo tedaj - in kot to trdijo ti desni kvekerji za zdaj - vrnil nazaj v naročje svojega moralnega boga.

Zaman so bile prošnje, odrezali so jim mošnje, bi vzkliknil Anton Askerc in jaz sem tistemu funkcionarju na zboru sodelavcev revije Problemi rekel, da se mu tako dogaja kot tistemu kmetu, ki je nekaj let nazaj zaklal kravo, zdaj pa hoče imeti od nje mleko. Namreč, v Perspektivah smo natančno tako oporekali oblasti, kot smo to počeli v Reviji 57. Družbene in kulturne probleme smo osvetljevali skozi Sartra, in to tistega Sartra, ki je bil s svojo teorijo akcije zelo blizu zgodnjemu Marxu.

Takrat smo imeli marksistično kritiko, pa ste jo ukinili, sem povedal Zivku Preglju in Zivko mi je javno dal prav.

In tako je bilo seveda povsod drugod. Vprašajte ekonomiste iz Sočanovega instituta ali pa iz Bajtovrga, iz drugih znanstvenih ustanov, sol, celo uradov itd. itd. Vsega je bilo, samo marksizma nikjer, se v centru, ki ga je vodil Lev Kreft bolj malo, v glavnem ga je gojil on sam, drugi pa ne.

Si pa v celi tej zgodbi velja zapomniti to, kako sta Popit in CK hotela na vsak način uvesti v deželo edino uradno socialistično moralno, ki da ima svojo podlago v marksizmu in ni niti malo v nasprotju, temveč se celo prekriva s krščanskimi vrednotami.

Zakaj je Popit to potreboval, državno moralno oziroma od države edino priznane vrednote, ki bi s silo oblasti in politike uredile meščansko razkrojeno slovenski izgubljeni svet, je jasno. Jasno je tudi, da je slo takrat in gre zdaj za pendrek! Da gre tako rekoč za popolnoma identične stvari, cilje in namene. Travme, ki jih je propagator teh vrednot javno izpovedoval, pa, kot smo videli, ne veljajo za večino intelektualcev in tudi strokovnjakov ne, temveč samo za tiste nekdanje režimske hlapce in sluga, ki so tedaj služili vodji in ki brez vodje tudi danes ne znajo živeti - brez njega jim ne gre in ne gre.

SLOVENSKO-ITALIJANSKI ODNOSI / NADALJEVANJE POGAJANJ SEPTEMBRA

Se za vsem skriva poskus italijanske prevlade v Istri in Dalmaciji?

Visoki politiki obeh držav se bodo »spopadli« tudi na nogometnem igrišču

LJUBLJANA - Minuli konec tedna so se v Rimu nadaljevali slovensko-italijanski razgovori; tudi tokrat za te-
sno zaprtimi vrati italijanskega zunanjega ministrstva. Najverjetneje je to zadnji pogovor o razreševanju kritičnih političnih vprašanj pred poletnimi počitnicami članov obeh parlamentov.

Pogovore naj bi torej nadaljevali septembra, kot zanimivost pa lahko omenimo, da bo odprtje nove sezone razreševanja slovensko-italijanskih odnosov pospremila nogometna tekma med predstavniki obeh parlamentov. Slovensko ekipo bodo zastopali tudi vidni predstavniki vlade. Prva taka tekma je bila že pred tremi leti, ko je italijanske barve branil tudi

slavni nogometaš Riviera. Tekma se je končala neodločno, z izidom 1:1, povračilni gol za Slovenijo pa je zabil takratni obrambni minister Janez Jansa.

Trenutno so slovensko-italijanski odnosi zamrznjeni. Govori se, da Italija predlaga vračanje his, v skladu s sporazumom iz leta 1983, odločno pa nasprotuje sprejemanju dvostranskih obveznosti za reševanje manjšin-

skih vprašanj. Slovenija postavlja v ospredje prav reševanje manjšinske problematike ter pri tem zahteva italijansko podporo pri vključevanju v Evropo in potrditev sukcesije. Stališča so torej zelo različna, že jeseni pa bo na dnevnem redu podpis sporazuma o pridruženem članstvu Slovenije EU, kar lahko Italija prepreči z veto. Zgodba se ponavlja, pri tem pa je bistvenega pomena vprašanje, ali se Italija v resnici zavzema samo za vračanje nekaterih nepremičnin optantom v naravi ali pa gre za mnogo bolj dramatičen poskus obnavljanja italijanstva v Istri in Dalmaciji.

Slednje bi imelo širše razsežnosti in bi pomenilo revizijo mednarodnih pogodb v mnogo občutljivejšem političnem prostoru. Razreševanje zapletenih odnosov med državama bo jeseni potekalo tudi pod taktirko obeh novih veleposlanikov. Slovenija bo v sklopu zamenjav številnih veleposlanikov zamenjala sedanjega veleposlanika Marka Kosina, uglednega in znanega diplomata. Istosčasno prihaja do številnih zamenjav v celotnem italijanskem zunanjepolitичnem predstavništvu, ki jih izvaja italijanska zunanja ministrica Agnellijska. Pri pisati jih gre spremenjenim

političnim odnosom pri sedišči Italiji. Sedanji italijanski veleposlanik v Sloveniji Luigi Solari je izven države že osem let, kar je po italijanskih diplomatskih pravilih skrajno obdobje odsotnosti. Kot možnega kandidata za novega veleposlanika se v italijanskih diplomatskih krogih omenja pooblaščenega ministra Massima Spinettija. Spinetti je pred kratkim podpisal sporazum o priznavanju slovenskih univerzitetnih diplom, tako da se je kot pomočnik ravnatelja za kulturna vprašanja pri zunanjem ministrstvu že ukvarjal s slovensko-italijanskimi odnosi. Bogo Samsa.

GLASBA / POLETNI TEČAJI V SVETU IN PRI NAS

Možnost stika s priznanimi glasbeniki

LJUBLJANA - Poletni seminarji in glasbeni tečaji povsod po svetu predstavljajo v večini primerov masilo, ki zapolni čas, ko študentom in ljubiteljem glasbe strokovne prosvetne ustanove zaprejo vrata. Ti tečaji običajno niso postavljeni v velikih mestih ali tam kjer se glasbeni, umetniški pouk odvija čez celo leto. Kar nekakšno pravilo je, da si profesorji in slusatelji raje izberejo skrite, mirne koticke in tam poskusajo osvojiti nekaj skupnega znanja. Vsak tak kurz pomeni tudi družabno srečanje, izmenjavo mnenj, sklenejo se nova prijateljstva, ki sežejo preko mej in morij.

Skozi leta organizacije so se izoblikovale današnje oblike in skupine glasbenih seminarjev, tečajev in delavnic. Večinoma so to tečaji, ki omogočijo širšemu krogu glasbenikov, da pridejo v stik z vrhunskimi pedagogi. Poleg tega v dvotedenskih terminih omogočijo izpopolnjevanje kandidatov, ki nimajo finančnih ali drugih možnosti, da bi lahko pri tako znanih pedagogih sodelovali v celoletnem ali večletnem pouku. V tovrstnih tečajih gre predvsem za instrumentno tehniko in določeno

interpretacijo glasbenih del, ki jo zagovarjajo ti pedagogi. Takšen tečaj torej poteka tako, da kandidat, ki neko delo v bistvu že povsem obvlada, skladbo, s katero opravi letni izpit na soli, prinese na kurz. Tukaj pa profesor - virtuoz pokaže kako igra to on na svetovnih odrih. Sledijo seveda vaje in »dril«, ob koncu pa so navadno nastopi. Ti so navsezadnje najpomembnejši del glasbenega poustvarjalca.

Poznamo se druge tipe tečajev. Tematsko usmerjeni, posvečeni določenemu obdobju (renesan-

sa, barok, 20. stoletje...) ali določenemu skladatelju, vsem pa ime in ceno določajo umetniška imena, ki sodelujejo in oblikujejo tečajni ritem ter program. Tako lahko omenimo nekakšno letošnjo novost v Parizu. Pod svetovljanskim vodstvom **Pierra Bouleza** in članov orkestra Intercontemporain so organizirali poletno akademijo za glasbo 20. stoletja. Taksna strokovna zasedba je zagotovilo za kvaliteten pouk, Boulez je namreč eden vodilnih avangardnih skladateljev, omenjeni orkester pa pod njegovim vodstvom vrhunsko izvaja moderna dela. Si lahko kandidati želijo se kaj boljsega?

Možnost uveljavitve mladih poustvarjalcev

Navsezadnje je pomembno tudi to, da vsak udeleženec katerega koli seminarja dobi potrdilo o udeležbi, to pa je tisto, kar potem s pridom uporabljajo in pišejo v življenjepis izvajalcev v koncertnih programih, ko si ti izvajalci utirajo pot na odsko življenje. Pričujoči pariski seminar bo v drugem delu tudi gostil mladinski orkester **Gustav Mahler** (GMJO), ki že vrsto let deluje pod vodstvom zdaj enega najbolj znanih dirigentov, **Claudia Abbada**. Tak orkester pa pomeni posebno vrsto dodatnega učenja in nabiranja umetniških izkušenj. GMJO predstavlja vrh takih mladinskih orkestrrov, kandidate pa izberejo iz evropskih držav (tudi iz Slovenije) preko zahtevne avdicije. Sledijo vaje in evropska turneja, ki se vedno realizira kot niz vrhunskih glasbenih večerov. Tukaj so potem se Mediteranski orkester pod vodstvom dirigenta Tabachnika (tudi za slovenske

studente), orkester Vzhod - Zahod, ki so ga organizirali kot mladinski - glasbeni vezni člen med Američani in vzhodnoevropsko in predvsem rusko mladino... Pri organizaciji teh prireditev pa zelo sodeluje tudi svetovna organizacija Glasbene mladine, tečaji ki so pod njenim patronatom pa imajo poseben »renome«.

Pri nas predvsem v zadnjih letih

Nam najbližje tovrstno dogajanje je v Groznanu. V kraju, ki poleti zadriha v polnem umetniškem življenju se skozi tri poletne mesece zvrstijo razni umetniški tečaji, delavnice, krožki. V Sloveniji se je v zadnjem času tudi izoblikovalo nekaj tečajev, podobnih svetovnim. Če je včasih bil samo velenjski pod okriljem Glasbene mladine (letos so ga izjemoma zaradi prenoval velenjske glasbene šole prestavili v Koper), so danes tukaj še skofjeloški tečaj, poletna violinska šola na Jezerskem... Glasbeni atelje Tartini pa je že v juniju organiziral razne strokovne tečaje in seminarje v Rogaski Slatini. Skoraj slovenski (velik del kadra namreč predstavlja pedagoga iz Slovenije) je tečaj komorne glasbe v Farri v bližini Gorice. Očitno je, da imajo v manjših ali malo večjih krajih velik interes organizirati razne poletne šole. To zanesljivo privabi učence in z njimi naključne turiste, pomembnejša pa je posredna oblika oglaševanja. Dobra beseda med ljudmi, ki se gibljejo v krogih znanih umetniških imen, ki tukaj sodelujejo kot pedagog ali drugače, zanesljivo pomeni reklamo in ustvarja sloveče turistično ime.

Martin Žužek

Nocoj v okviru Festivala Ljubljana v Franciškanski cerkvi 2. Ciklus Beethovnovih sonat

LJUBLJANA - Danes ob 20.30 uri bosta v baročnem okolju Franciškanske cerkve v Ljubljani v sodelovanju s festivalom Idriart z večerom Beethovnovih sonat nastopila violinist Miha Pogačnik in pianistka Marija Namičeva. Miha Pogačnik je študiral na Akademiji za glasbo v Ljubljani, pozneje v Nemčiji in kot Fullbrightov stipendist tudi v ZDA. Poleg obsežne koncertne dejavnosti v zadnjih dvajsetih letih se Miha Pogačnik osredotoča predvsem na vlogo umetnosti in vpliv njenih procesov v okvirih nove socialne in gospodarske paradigme. Za uresničevanje svojih idej je Miha Pogačnik že pred trinajstimi leti osnoval IDRIART, festival potujočega mednarodnega občinstva in raznovrstnih pobud na vseh kontinentih in na kriznih delih sveta; Letošnja, enajsta izdaja Idriarta, je z otvoritvenim koncertom na Blejskem otoku stekla prejšnjo soboto. Od leta 1992 je Miha Pogačnik tudi slovenski kulturni veleposlanik. Marija Namičeva se je začela učiti klavir pri starih letih, s sedmimi je že imela svoj prvi celovečerni koncert.

Sedaj dela kot docentka na glasbeni šoli za mladino v Hamburgu. Na koncertu v Franciškanski cerkvi bosta oba umetnika izvedla 2. Ciklus Beethovnovih sonat. (A. P.)

PRISLUHnite

Gustav Mahler: celotna zbirka simfonij (II.)

Klasika, založba Sony classical, distribuira Dots records, 13 ur in 8 minut glasbe.

Do četrte simfonije torej lahko govorimo o prvem sklopu, s peto pa se začne nov in drugačen. Že v naslednjih vidimo razliko. Druga, tretja in četrta simfonija so vse v povezavi z glasom, tudi zbor sodeluje, v drugem nizu simfonij pa lahko slišimo le orkesterski zvok, nikoli solistov. Izjema je seveda osma simfonija, ki pa je med vsemi nekaj posebnega, kot nekakšen Mahlerjev presežnik med vsemi. Niso ji dali brez pomena vzdevek »Simfonija tisocev«. Namreč na premierni izvedbi v Münchnu, 1910, je sodelovalo skoraj tisoč izvajalcev. Spektakel brez primere, ki je narekoval sam skrajni vrh poznoromantičnega ustvarjanja. Ampak pojdemo raje po vrsti. Od pete simfonije naprej se Mahler vedno bolj vrača h klasični - stiri ali petstavnici simfonični formi, slednja, kot simetrična struktura (s pogosto centralnim Scherzom), pa mu je bila ljuba. Tudi peta simfonija ima pet stavkov, razdeljene v tri dele. Najbolj znan (in danes široko priljubljen) je Adagietto, ki pa je pravo nasprotje misli, ki jo je skladatelj izrekel ob delu. »Nič romantičnega ali mističnega.« Sesta in sedma simfonija sta nadaljevanje niza skladb z bolj introvertiranim in poglavljenim vdusjem. Zopet so izvajalci le orkestrasi. »Ni potrebe po človeškem glasu. To je ekspresija z neverjetno energijo, luč človeškega bistva ... Tukaj pete besede niso potrebne.«

Sesta simfonija je skoraj zrcalno postavljena in zamisljena napram peti. Tragična, groze in strahu polna zvokov sta stavka prvega dela pete. Svetlejši in z več optimizma je prezet začetek seste. Pride pa konec, zaključni del, ki sestavi upravičeno vzdevek »tragična«. Kot podrto drevo pade na junaka usoda. S sedmo se konča osrednja skupina simfonij (5 - 7). Po osmi, ki smo ji že orisali osnovne značilnosti, njeno kozmično razsežnost izvajalskega telesa je Mahler tudi dirigiral na premieri, naslednje, devete pa že ni nikoli več slisal. Preblizu je bila smrt, ravno ta paranojična slutnja pa je inspirirala umetnika v zadnjih skladbah. Med deveto simfonijo in Pesmijo o zemlji (Das Lied von der Erde), ciklusom šestih pesmi, ki so kot izraz »filozofije človeškega obstoja«, bi lahko našli določeno duhovno sorodnost. Podobno je vzdušje v obeh glasbenih delih, ganljivo pa je občutje ob slovesu, ko se nam kot privid kaže jasna nebeske svetlobe. Bila je to tudi zadnja dokončana simfonija, saj so od desete ostali le fragmenti in Adagio. Kar nekam toplejši je ta ohranjeni del, stavek. Zamišljen kot uvodni del nedokončane stvaritve. Morda se je v skladatelju že končal boj z življenjem, morda je to že glasba onostranstva, morda, nikoli pa ne bomo izvedeli v kakšnem vdusju bi se celotno delo in s tem izpoved končala. Pretrgala se je sredi razlage, sredi misli in se nikoli končala. (M. Z.)

EVROAGENDA

FIRENZE

Fellinijev svet

Federico Fellini. Palazzo Medici-Riccardi, via Cavour 1, Firenze, do 27. avgusta, odprto od četrтка do torka med 10. in 19. uro, informacije na tel. 0039/55/287 659.

Razstava o Federicu Felliniju (1920 - 1993) je razdeljena na tri sekcije o njegovem življenju, njegovem svetu in filmu. Fellinijevo življenje je predstavljeno s fotografijami, filmi, se neizdanimi zapisi in karikaturami ter risbami, ki jih je sam ustvaril. Osrednja tema druge sekcije so Fellinijevi ženski liki (na sliki: Anita Ekberg v La dolce vita, 1959), tretja sekcija obsega predvajanje odlomkov iz 23 Fellinijevih filmov in intervjujev, dopolnjuje pa jo se razstava filmskih plakatov. (V. U.)

BRUSELJ

Stripi in reklama

Roy Lichtenstein. Palais des Beaux-Arts, rue Revenstein 23, Bruxelles, do 3. septembra, odprto od torka do nedelje med 10. in 17. uro, informacije na tel. 0032/2/507 8468.

Retrospektivna razstava, ki je nastala v sodelovanju enega najvidnejših predstavnikov ameriškega pop arta Royja Lichtensteina in newyorskemu muzeju Salomon R. Guggenheim, se je v poletnem terminu preselila v belgijsko prestolnico. Okoli 110 slik, del na papirju in skulptur, ki izhajajo iz ameriških in evropskih javnih in zasebnih zbirk, dokumentira Lichtensteinovo umetniško pot, vezano na strip, reklamo in velike formate (na sliki: Aloha, 1962). (V. U.)

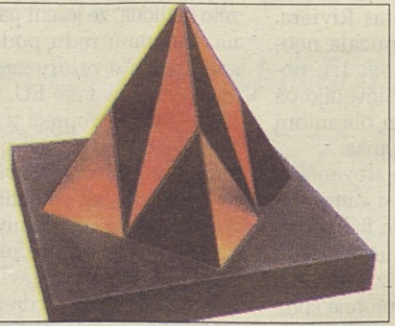

MÜNCHEN

Sufizem in zahod

Shirazeh Houshiary: Isthmus. Museum Villa Stuck, Prinzregentstraße 60, München, do 24. septembra, odprto od torka do nedelje med 10. in 17. uro, četrtek do 21. ure, informacije na tel. 0049/89/45 55 51 25.

Shirazeh Houshiary je ena vodilnih sodobnih umetnic, ki delujejo v Veliki Britaniji (letos je tudi nominirana za prestižno Turnerjevo nagrado, ki jo britanskim umetnikom podeljuje londonska Tate Gallery). Značilnost njenih del je povezovalne spiritalnih, poetičnih in filozofskih izhodišč islamskega sufizma in zahodnih likovnih form, njena tokratna razstava pa ponuja instalacije (na sliki) kiparskih del zelo velikih dimanzij. (V. U.)

NICA

Chagall in glasba

Chagall, le ballet, l'opéra. Musée National Message Biblique Marc Chagall, avenue Docteur Ménard, Nice, do 2. oktobra, odprto od srede do ponedeljka med 10. in 18. uro, informacije na tel. 0033/16/9381 7575.

160 risb, 40 kostumov in druga odrska oprema, ki jih je Marc Chagall (1887 - 1985) zasnoval za baletne in operne predstave, so ob spremljavi glasbe na ogled na razstavi, ki izpostavlja Chagallov interes za glasbo, ples, teater in cirkus. Chagall je od stidesetih do šestdesetih let sodeloval pri realiziranju treh baletov (na sliki: studijska risba za balet Ognjeni ptic, 1945) in Mozartove opere Caribna pisal. (V. U.)

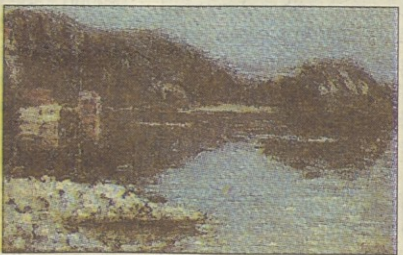

LUGANO

Kandinski v švicarskih zbirkah

Vasilij Kandinskij nelle collezioni svizzere. Museo cantonale d'arte, via Canova 10, Lugano, do 8. oktobra, odprto od srede do nedelje med 10. in 17. uro, torek med 14. in 17. uro, informacije na tel. 0041/91/229 356.

Razstava del ruskega začetnika abstrakcije Vasilija Kandinskega (1866 - 1944) izpostavlja njegove odnose do slikarskih kolegov, med katerimi so bili tudi Paul Klee, Hans Arp in Max Bill, in dokumentira njegove stike z nekaterimi švicarskimi zbiralci. Nad 100 slik in akvarelov, ki izhajajo iz švicarskih zbirk, in ki datirajo v leta med 1901 in 1944 (na sliki zgodnje delo: Jezero, meglja, 1902). (V. U.)

LONDON

Turner v Nemčiji

Turner in Germany. Tate Gallery, Millbank, London SW1P 4RG, do 10. septembra, odprto od ponedeljka do sobote med 10. in 17.30 uro, nedelja med 14. in 17.50, informacije na tel. 0044/171/887 8000.

Program Tate Gallery glede J. M. Williama Turnerja (1775 - 1851) letos ni vezan le na podelitev nacionalne nagrade z njegovim imenom; ob tematski razstavi, vezani na Turnerjevo sliko ladje Temeraire v londonski nacionalni, je v Tate Gallery na ogled razstava, ki prvič dokumentira obsežno Turnerjevo dejavnost v Nemčiji. Okoli 150 olj, akvarelov (na sliki: Würzburg, 1840-41), risb in grafik; razstava se bo selila se v Mannheim in Hamburg. (V. U.)

OBLETNICA / HIROŠIMSKI ŽUPAN

Opravičil se je za gorje, ki ga je zagrešila japonska vojska

TOKIO - Župan Hirošime, mesta, ki je postalo svetovno znano zaradi atomske bombe, s katero so Američani končali drugo svetovno vojno, se opravičuje azijskim državam zaradi škode, ki jim jo je med zadnjim svetovnim spopadom povzročila Japonska.

Obletnica prvega jedrskega bombardiranja je bila za japonske oblasti vedno priložnost, da so od ZDA glasno zahtevale opravičilo in odškodnino. Tokrat pa je Takasi Hiraoka novinarjem napovedal, da bo ob 50. obletnici jedrske tragedije govoril predvsem o obžalovanju za vlogo, ki jo je odigrala Japonska. »Zaradi bombe, ki jim je uničila mesto, so se prebivalci Hirošime v vseh povojnih letih

imeli za edine žrtve vojne. Sele z leti so začeli misliti tudi na druge, ki so trpeli zaradi japonskih kolonialističnih in militarističnih teženj,« je povedal Hiraoka.

Obletnica 6. avgusta bo tudi priložnost za sirs razmislek o uporabi jedrske energije v vojaske namene. Župan Hirošime obsoja nesmiselne polemike o moralnosti uničevalnih vojskarskih posegov in njihovi zgodovinski nujnosti: »Atomska bomba je vsekakor obsojda vredna že sama po sebi.«

Izjave Takasija Hiraoke krepko presegajo deklaracijo, ki jo je izdal japonski parlament in ki le v medlih obrih priznava krivdo Dezele vzhajajočega sonca.

TIHI OCEAN / PO POTRESU V ČILU

Japonski preplah zaradi tsunamija

V Čilu le trije mrtvi, valovi pa bi lahko povzročili razdejanje na obalah Japonske

TOKIO, SANTIAGO DE CHILE - Japonska meteorološka služba je včeraj popoldne sprožila preplah za vse vzhodno priobalno območje otokov Hokaido, Honšu, Sikoku in Kjušu, ker zaradi nedeljskega katastrofalnega potresa pred cilsko obalo pričakuje rusilne valove tsunamija.

Zarišče tega potresa je bilo približno dvajset kilometrov od cilske obale pri Antofagasti v globini približno trideset kilometrov. Japonski preplah je upravičen, saj je potresni sunek dosegel moč 7,8 stopnje po Richterjevi lestvici in je trajal kar 90 sekund. Zaradi blizine potresa na cilski obali ni povzročil razdejanja, saj so bili valovi tsunami zanemarljivi. Zaradi dolge vodne steze pa bi le lahko posledice na Japonskem dramatične, tako da je preplah upravičen. Maja 1960 je namreč podob-

en podzemski potres pred obalami Čila povzročil valove tsunami, ki so na Japonskem terjali smrt 142 ljudi, unicili pa 1600 poslopij.

Zaradi nedeljskega potresa so v cilski Antofagasti (1370 kilometrov severno od glavnega mesta) izgubile življenje le tri osebe, dvanajst pa jih je bilo ranjenih. Do prvega in najmočnejšega potresnega sunka je prislo ob 1.10 po krajevem času, ko so ljudje v glavnem spali. Nastala je nepopisna panika, saj je potresni sunek povzročil električni mrk, počile so vodovodne cevi, v skrajših poslopjih pa so se pojavile globoke razpoke. Prvemu je sledilo še deset manjših potresnih sunkov, med katerimi je eden dosegel moč 6,1 stopnje po Richterju in povzročil dodatno razdejanje, a ne zrtvev, ker so se vsi ljudje že

oddaljili od poslopij in prebili noč na prostem. Največ škode je potres povzročil v pristaniscu, kjer je poškodoval kar pet od sedmih pomolov. Precej škode je povzročil tudi v tristo kilometrov oddaljenih rudnikih bakra, kjer pa zrtvev ni bilo. Razdejal je tudi prometnice, saj so se sprožili številni zemeljski plazovi.

V Antofagasto je že prisel predsednik Eduardo Frei, ki skupaj z notranjim ministrom Belisariom Vallascom usklajuje pošiljanje pomoči. Po prvih ocenah je kljub nizkemu številu zrtvev gmotna škoda ogromna.

O izredni moči potresnega sunka prča tudi podatek, da so potres občutili tudi več sto kilometrov od zarišča in celo v argentinskem Buenos Airesu, kjer so se v višjih nadstropjih zazibali lestenci.

NOVICE

Plaz s Pinatuba ogroža vasi

SAN FERNANDO - Že več dni je na tisoce oseb v nevarnosti zaradi blatnega plazu, ki se je po obilnem tropskem deževju v petek utrgal s pobočja ognjenika Pinatubo. Približno osem tisoč ljudi je moralo zapustiti svoja bivalisca. Blatna masa, ki ponekod dosega celo tri metre višine, je v preteklih dneh prekrila 226 hiš v Pampangi, severno od Manile, ter skoraj popolnoma pokrila naselje Bacolor in del Poraca. Blatno maso sestavljajo vulkanske usedline, ki so se na pobočjih Pinatuba nabrale po izbruhu leta 1991.

Na Kreti še vedno gori

ATENE - V Grčiji je v preteklih dveh tednih pogorelo kar sto tisoč hektarjev gozdov. Na jugovzhodu Krete pa je v soboto zjutraj izbruhnil nov gozdni požar. Zaradi vetra se je naglo razširil in kmalu ušel nadzoru gasilcev in prostovoljcev. Protipožarna akcija se nadaljuje, stiri letala in en helikopter se vedno poskušajo ukrotiti plamene, ki so unicili že stiri tisoč hektarjev gozdov, vendar zaenkrat se ne grozijo naseljenim območjem.

»Človek ne jezi se« na avtocestah

BERLIN - Nemski avtomobilistični klub je v protest proti dolgotrajnemu cakanju na avtocestah, kjer promet v poletnih mesecih povzroča kilometrske kolone, organiziral službo za kratkocasenje turistov. Ekipa motoristov se po odstavnih pasovih peljejo do nesrečnih popotnikov ter jim poleg informacij in nasvetov delijo tudi karte in različne družabne igre, med katerimi je »Človek ne jezi se« verjetno najbolj primerna neprijaznim okoliscinam.

Na dan je prišla preteklost izraelskega ugrabitelja

TEL AVIV - Leon Bor, ki je pretekli petek v Kölnu ugrabil turistični avtobus, je znan po svojih nasilnih izpadih. Izraelski tisk poroča, da so ga zaradi duševnih težav oprostil vojašcine.

JEDRSKA DOBA 50 let jedrskega orožja

1940

6. avgusta 1945: Ameriški bombnik B-29 »Enola Gay« spusti prvo jedrsko bombo na japonsko mesto Hirošimo: ubitih je bilo približno 100.000 prebivalcev.

1949: Sovjetska zveza preiskusi svojo prvo atomsko bombo

1950

1952: ZDA preizkusijo svojo prvo vodikovo bombo - Britanci začnejo razvijati jedrsko orožje.

Pozna 50. leta: ZDA in SZ izdelajo prvo strateško medcelinsko raketo.

1960

1960: ZDA izdelajo rakete, ki jih izstrelijo s podmornic. • Francija izdelava jedrsko bombo.

1962: Sovjetska zveza je prisiljena umakniti rakete s Kube v ostrem spopadu z Združenimi državami.

1963: ZDA, SZ in Velika Britanija, podpišejo sporazum o prepovedi jedrski poskusov na kopnem, pod morjem in v vesolju. Podzemeljski poskusi se nadaljujejo.

1964: Prva poskusna kitajska jedrska bomba.

Skupno število jedrskih konic

Priznanih jedrskih velesil je pet: ZDA, SZ, Vel. Britanija, Francija in Kitajska. Približno 98 odst. konic so izdelale ZDA in prejšnja SZ

1967: Združeni narodi predlagajo podpis Sporazuma o vesolju, po katerem naj bi prepovedali postavitve jedrskega orožja v vesolje, ki naj bi ga lahko koristili samo v miroljubne namene.

1968: Združene države izdelajo večkonične rakete.

1969: Začetek pogovorov o omejitvi strateške oborožitve med ZDA in SZ. Prvi zadevni sporazum SALT 1 so podpisali leta 1972, ko so praktično prepovedali obrambne sisteme zoper strateške rakete.

1970

1970: Sporazum o neširjenju jedrskega orožja začne veljati.

Prva 70. leta: Združene države izdelajo manevrirne rakete.

1974: Indija preizkusi svojo prvo jedrsko eksplozivno napravo, vendar ni nikoli postala jedrska velesila.

1979: Združene države in SZ podpišejo SALT 2, s katerim postavijo plafon 2.250 raket in bombnikov za velesile. Dogovor so kasneje umaknili zaradi ugovorov ameriškega senata.

1980

1987: Združene države in SZ podpišejo sporazum o odpravi srednje in kratkodometnih raket (dogovor INF)

1990

1991: Združene države in SZ podpišejo sporazum o zmanjšanju in omejitvi strateškega ofenzivnega orožja (START 1). Obe strani se obvezujeta, da bosta zmanjšali jedrsko orožje z 10.000-11.000 na 8.000-9.000.

1993: ZDA in Rusija podpišeta sporazum START 2, s katerim se obvezujeta, da bodo še zmanjšali jedrsko oborožitev.

1994: Začetek pogajanj o splošni prepovedi jedrskih poskusov.

1995: Domenijo se o stalni veljavi sporazuma o neširjenju, ki veže 178 držav, z namenom, da preprečijo dostop do jedrskega orožja vsem, razen petim velesilam, ki z njim že razpolagajo: ZDA, Rusija, Velika Britanija, Francija in Kitajska.

Bodočnost

2003: Zadnji rok za izvajanje ciljev sporazumov START 1 in 2. Washington in Moskva naj bi zmanjšali število konic na 3.500 vsak.

ČEČENIJA

Dudajev si je morda premislil

Ruske sile že uresničujejo določila sporazuma

MOSKVA (dpa) - Rusija se kljub nasprotovanju cečenskega predsednika Džoharja Dudajeva zavzema za politično rešitev cečenskega spora. Notranji minister Anatolij Kulikov je včeraj izjavil: »Predsednik Jelcin podpira vse poskuse včeraj rešitve spora.«

Ruska delegacija na cečenskih pogajanjih je včeraj v Moskvi objavila podrobnosti sporazuma, ki sta pogajalski strani sklenili v nedeljo. Dokument med drugim prevideva razorožitev cečenskih sil in umik ruskih vojakov. Vendar pa je Dudajev že v noči na ponedeljek zavrnil ta vojaški sporazum, saj je v izjavi za radio dejal, da »nima pravne osnove«. Vodja cečenskih pogajalcev Usman Imajev pa je po podpisu spo-

razuma povedal, da se z dogovorom strinja tudi Dudajev. Tako je ruska delegacija sporočila, da stališče Dudajeva pravzaprav ni jasno. Opažovalci menijo, da so se strukture moči v Čeceniji med pogajanja obrnile v korist nasprotnikov Dudajeva in da je to razlog za njegovo zavračanje sporazuma.

Vodja ruske delegacije Vjačeslav Mihajlov je povedal: »V vsakem primeru bo sporazum ugodno vplival na

razplet položaja.« Notranji minister Kulikov je napovedal, da bodo poveljniki ruskih sil nemudoma dobili ustrezne ukaze za uresničitev sporazuma.

Pogajanja se bodo nadaljevala že danes. Kulikov je po udaril, da »imajo zdaj besedo politiki«. Ruska in cečenska delegacija se bosta zdaj pogovarjali predvsem o spornem vprašanju prihodnjega mednarodnopravnega statusa Čecenije. Rusko ustavno sodišče je včeraj razsodilo, da je bil Jelcinov ukaz za posredovanje v Čeceniji v skladu z rusko ustavo. Ustavni spor so sprožili predstavniki obeh domov ruskega parlamenta.

Končno mirnejši časi za vojake in civiliste v Groznej (Telefoto: AP)

FRANCIJA / CHIRAC IZPOLNJUJE PREDVOLILNE OBLJUBE

Na poti v neposredno demokracijo

Številni se bojijo, da bodo ustavne spremembe povečale vpliv predsednika države in ne državljanov

VERSAILLES (Reuter) - Včeraj sta v palaci francoskega »sončnega« kralja zasedala oba domova francoskega parlamenta. Tema zasedanja so bili amandmaji, ki bi spremenili ustavo, tako da bi lahko v Franciji prek odločanja na nacionalnih referendumih zazivel sistem neposredne demokracije po vzoru sosednje Švice.

Vecjo vlogo državljanov pri sprejemanju pomembnih odločitev je obljubil sedanjí francoski predsednik Jacques Chirac med volilno kampanjo. Toda veliko

opazovalcev se boji, da bodo te spremembe pravzaprav povečale vpliv predsednika države, ne državljanov. Na skupnem zasedanju parlamentarnih domov v

Versaillesu so sprejeli tudi amandma, ki bo podaljšal delo parlamenta na devet mesecev in omejil pravico do parlamentarne imunitete. Od slej bodo lahko francoska sodišča obravnavala in tudi obtožila parlamentarce, če bodo zakrivali kazniva dejanja.

Po predlogu golistične stranke bo odslej predsednik države upravičen razpisati referendum o reformah na področju gospodarske ali socialne politike, ki je v interesu celotnega naroda. Chirac in njegova stranka že nekaj časa v javnosti zagovarjata temeljite spremembe v zelo centraliziranem solskem sistemu.

Socialistični in komunistični poslanci ostro nasprotujejo vladnim predlogom, češ da bodo samo zmanjšali vlogo parlamenta in vrhovnega sodišča ter omogočili predsedniku republike, da zaobide zakonodajno in sodno vejo oblasti ter omogoči glasovanje o

spornih predlogih. Opozicijski poslanci menijo, da na tako zapletena vprašanja, kot sta izobrazevalni in socialni sistem, preprosto ni mogoče odgovoriti le z »da« ali »ne«. Celo nekateri poslanci iz Chiracovega tabora menijo, da so predvidena pooblastila predsednika republike lahko celo nevarna. Poslanci zgornje doma so izsilili spremembo amandmaja, tako da bo po novem predlogu vsak referendumski predlog najprej obravnaval parlament brez pravice glasovanja o njem, sele potem bodo o predlogu lahko odločali državljani.

Kot napovedujejo politični opazovalci, bo predsednik Chirac najverjetneje izkoristil referendumski mehanizem, da bo zaobšel močno nasprotovanje spreminjanju nacionalnega zdravstvenega in pokojninskega sistema ter obseznemu lastninjenju gospodarstva.

V OZADJU

Kongres se sestane le ob ustavnih spremembah

PARIZ (dpa) - Zgornji in spodnji dom francoskega parlamenta sta se šla na kongresu, na katerem bodo poslanci sprejeli ustavne spremembe, za sprejem katerih predsednik Chirac ni razpisal referenduma.

Nacionalna skupščina in senat se po tradiciji srečata v versailski palaci, ki se nahaja v bližini Pariza. V južnem krilu palače je francoski parlament pred letom 1952 volil tudi francoskega predsednika. Od leta 1962 Francozi svojega predsednika volijo neposredno. Preden se je vrnil v Pariz, je od leta 1875 do 1879 v tem krilu kraljevske palače zasedal parlament. Kongres zgornjega in spodnjega doma francoskega parlamenta, na katerem glasujejo o spremembah ustave, z dekretom skliče predsednik države. Spremembe ustave sta vsak posebej z večinsko odločitvijo sprejela že zgornji in spodnji dom parlamenta. Da bi do takšne spremembe prišlo, so potrebne tri petine oddanih glasov. Včeraj je imelo pravico glasovanja 566 poslancev in 320 senatorjev, ki so jih vse poimensko poklicali. Od leta 1958, ko je stopila v veljavo sedanja francoska ustava, je to že sedmo skupno zasedanje zgornjega in spodnjega doma francoskega parlamenta.

RUSKO - ČEČENSKI SPOR

Pogajanja so hujša od vojne

ELFIE SIEGL, FAZ

GROZNI - Vojna v Čeceniji je globoko posegla v življenja ljudi v tej majhni kavkaski republiki. Nihče ni več to, kar je bil pred vkorakanjem ruskih oboroženih sil 11. decembra lani. Miroljubni delavci naftne industrije, kmetje v kolhozih in prodajalci na tržnicah so se prelevili v do zob oborožene »boljševike«, borce, ki so pogosto izgubili prav vse in ki bi dali tudi zadnje, torej svoja življenja, za svobodo in neodvisnost svoje cečenske republike Icekerije.

Eden teh mož je Dalhan Hošajev, ki je v svojem »prvem« življenju delal kot znanstvenik v nacionalnem muzeju v Groznej. Ko se je dal sovjetski general Džohar Dudajev leta 1991 v svoji domovini izvoliti za predsednika, je postal Hošajev vodja oddelka za dokumentacijo - torej nekakšen minister v vladi Dudajeva. Vojna proti Rusom je bila razlog, da je ta mirni mož, ki je ponosen, da je napisal dvajset knjig o zgodovini svojega naroda, postal eden od poveljnikov cečenskih gverilskih enot. V boj se je po lastnih besedah podal iz ljubezni do svojega naroda. Uničil naj bi en ruski tank in šest oklepnih vozil. V vojni je izgubil strica in številne soborce. Danes je Hošajev svetovalec cečenske delegacije, ki se z rusko stranjo že več kot en mesec pogaja o miroljubni rešitvi spora. Hošajev pravi, da Rusov ne sovraži. Po njegovih besedah je na stotine ruskih vojakov prebežalo k borcev Dudajeva ali pa prostovoljno prišlo v cečensko ujetništvo. Nekateri ruski castniki naj bi celo zavračali ukaze iz Moskve. Na vprašanje o poteku mirovnih pogajanj Hošajev odgovarja z besedami: »Lazje se je bilo pol leta boriti, kot pa en mesec pogajati.«

Zelo težavna rusko-cečenska pogajanja potekajo v dveh majhnih hišah iz rdeče opeke, ki ju obdaja visok zid. Dostop zapirajo težka modro pobarvana kovinska vrata. To rusko-cečensko pogajalsko središče je doseglo že svetovno slavo. Na Cesti Majakovskega številka 60 od maja stanujejo tudi Madžar, Francoz, American, Sved, Poljak in Svicar, ki so člani stalnega predstavništva Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE). Rusko-cečenska mirovna pogajanja potekajo pod okriljem OVSE. Priznani moskovski časopis Izvestija je pogajanja povsem neupravičeno označil za »politični sov«.

Za Aslana Masadova, katerega uradni naziv je »vodja glavnega staba oboroženih sil cečenske republike Icekerije«, je danes najpomembnejše doseči konec cečenske vojne s pomočjo kompromisov, ne pa pod vsiljenimi pogoji in za vsako ceno. Masadov vodi oboroženi upor proti ruskim silam že od decem-

bra lani. Tako je postal glavni nasprotnik ruskega obrambnega ministra Gracova. Ruske oborožene sile so v Čeceniji pred očmi svetovne javnosti doživele polom tudi zaradi iznajdljivosti Masadova. Veliko njegovih borcev naj bi bilo prepričanih, da je bolje umreti z orožjem v rokah kot pa se predati. Masadov trdi, da so pogajanja zelo tvegano početje: »Pri nas mnogi nočejo več vojne, toda določenega popuščanja z naše strani tudi ne razumejo.«

V svojem »prvem« življenju je bil zadržani, skoraj sramežljivi Masadov, ki poleg glavnega državnega tožilca Usmana Imajeva vodi cečensko delegacijo, polkovnik sovjetskih raketnih sil v Vilni. Po lastnih besedah je leta 1991 zapustil vojsko in se vrnil v svojo domovino, ker naj bi ga tam »bolj potrebovali«. Masadov ruskim pogajalcem - notranjemu ministru Kulikovu, ministru za nacionalnost Mihajlovu in predsedniku ruske zveze podjetnikov Volskiju - očita, da skušajo že dosežene kompromise v zadnjem trenutku obrniti v svojo korist.

Cečenska delegacija se o vseh novih premikih v pogajanjih posvetuje tudi z Džoharjem Dudajevom, ki se skriva v cečenskih hribih. V teh dneh se je preko »predsedniškega TV-kanala« obrnil na cečensko javnost. Dudajev je mirovna pogajanja v okviru OVSE označil za nesmiselna. Dodal pa je tudi, da je cečenska stran kriva za težave v pogajanjih z rusko stranjo, ki se zdaj boji, da bo Dudajev zamenjal člane cečenske delegacije in s tem iznicil že dosežene dogovore. Problem za Masadova in Imajeva po mnenju nekega ruskega svetovalca ne predstavljajo kompromisi z Mosko, temveč predvsem Dudajev.

Zupan Groznega Gandemirov, ki se je leta 1993 pridružil opoziciji Dudajevu in ki je po lastnih besedah do vdora ruskih sil vodil opozicijske oborožene sile proti Dudajevu, očita OVSE, da njihova misija destabilizira položaj v Čeceniji in da »določenim ruskim in cečenskim krogom pomaga ozivljati režim Dudajeva«. Gandemirov pogajanjem odločno nasprotuje. »Pogovarjati bi se morali pred 11. decembrom, torej pred smrtjo 15 tisoč civilistov v Groznej, ki so postali žrtev vojne, ki je Čecenijo doslej stala 27 milijonov rubljev.« Po mnenju Gandemirova je edini izhod iz krize takojšnji razpis parlamentarnih volitev, ki bi jih lahko nadzorovala OVSE, in razpis referenduma, na katerem bi lahko Čečeni sami odločili o prihodnjem statusu republike. »Nimam nič proti temu, da tudi Dudajev kandidira. Če ga bo narod izvolil, se mu bom tudi jaz pokoril.«

NOVICI

Francoska policija na sledi trem pomembnim očitvidcem

PARIZ (Reuter) - Francoski mediji so objavili tri identifikacijske slike arabskih moških, ki jih je izdala pariška policija. Policija sumi, da so neznani moški arabskega porekla »najpomembnejše priče« podzemnega bombnega napada, v katerem je bilo ubitih sedem in ranjenih več kot osemdeset potnikov. Pravosodni minister Jacques Toubon je izjavil, da so objavljene slike objavili sele po tem, ko je bilo ugotovljeno, da so moški na njih pomembne priče, ne osumljenci. Oglasilo se je že več francoskih skupin za zaščito človekovih pravic in opozorilo, da ni prav, da mediji ustvarjajo vzdusje, da je vsa arabska skupnost, ki živi v Franciji, osumljena bombnega napada. Francoski časopis Liberation pa je objavil, da je imela francoska policija v priporu dva Alzirca, ki sta doma proizvajala natanko takšne bombe, kot je bila tista, ki je nedavno eksplodirala v pariški podzemni železnici.

Izraelska vojska odločno opravila z židovskimi naseljenci

TEL AVIV (dpa) - Kljub množičnim protestom židovskih naseljencev sta izraelska in palestinska delegacija včeraj nadaljevali pogajanja v južnoizraelskem pristaniškem mestu Eilat in predložili svoja načrta palestinske avtonomije. Židovski naseljenci z Zahodnega brega, ki se najbolj bojijo politične avtonomije treh milijonov Palestincev, so protestirali celo pred poslopjem, kjer potekajo pogajanja. Južno od Jeruzalema je včeraj prišlo do novih spopadov med židovskimi demonstranti in izraelsko vojsko. Vojska je prisilila približno tisoč demonstrantov, med njimi tudi veliko otrok in žensk, ki so zasedli pobojne Dagan in si tam v znamenje protesta zgradili začasna bivališča, da so to območje zapustili. Delegaciji v Eilatu sta razdeljeni v stiri delovne skupine, ki usklajujejo sporna vprašanja o palestinski avtonomiji. Izraelski radio je poročal, je najtrši oreh na pogajanjih izpustitev palestinskih zapornikov iz izraelskih zaporov.

HRVAŠKA / TUĐMAN PISAL AKAŠIJU

Pritiski na Knin

ZAGREB - Hrvaski zunanji minister Mate Granić se je včeraj v Splitu sestal z iranskim kolegom Alijem Akbarjem Velajatiem in bosanskim ministrom za zunanje zadeve Muhamedom Šaćirbejem. Pogovarjali so se o podrobnostih v zvezi z najnovejšim razvojem dogodkov v Bosni in Hercegovini. Sicer pa je bil včerajsja tema dneva na Hrvaskem pismo, ki ga je predsednik Franjo Tuđman poslal posebnemu odposlancu svetovne organizacije Jasuji Akasiju.

Tuđman je v pismu Akasiju, ki se je ravno vrnil iz Knina, zapisal, da »je nesprejemljivo, da se enote Uncroja razporejajo samo na hrvaski meji z bihaskim zepom, zato naj prevzamejo nadzor nad mednarodno priznanimi mejami Republike Hrvaske z BiH in Srbijo«. Hkrati pa je hrvaski predsednik zavrnil možnost namestitve opazovalcev ZN na ob-

močje Dinare, odkoder hrvaska vojska nadzoruje samozvano krajinsko prestolnico. Se več, zadržal je, da hočejo Srbi znova izigrati Združene narode in Uncro.

Največ prahu je dvignilo Tuđmanovo zagotovilo, da se Zagreb ne namerava pogajati z Milanom Martićem, ki je na haaskem seznamu obtoženih za vojne zločine. Poleg tega je hrvaski voditelj opozoril, da »se morajo nemudoma začeti pogajanja o odprtju vseh komunikacij, ki vodijo prek zasedenih ozemelj, zlasti pa železniške proge Zagreb-Split«. »Hkrati morajo potekati tudi pogovori o vključitvi teh ozemelj v ustavnopravni sistem Republike Hrvaske,« je dejal Tuđman. »Samo na osnovi tega se je mogoče dokopati do miroljubne rešitve in se prej do načrtovanega srečanja vojskih in civilnih predstavnikov hrvaskih oblasti in upornikov.«

Darko Pavičić

Krajinski Srbi se zavedajo, da je treba imeti orožje pri roki celo med malico (Telefoto: AP)

KOMENTAR

Hrvati so na vrsti, da okusijo pravico močnejšega

ZAGREB - Se bo Hrvaska podala v odločilno ofenzivo ali ne? Pravega odgovora na to vprašanje trenutno ni mogoče najti, vendarle pa Zagreb (beri - Brijuni, saj se Tuđman se vedno nahaja na delovnem oddihu) dokazuje, da bi rad vprašanje »srbskih nepridipravov« po možnosti rešil v enem dnevu (ali treh). Zlepa ali zgrda? Ta dilema se naprej visi v zraku.

Tuđman ima na terenu nedvomno dovolj argumentov, da lahko grozi Kninu z napadom, če ta ne privoli v njegove zahteve. Pri tem nič ne skriva, da izkorisča pravico močnejšega. Razumljivo, saj so bili Hrvati dolgo v podrejenem položaju in zato prisiljeni pristajati na marsikaj, kar se je porodilo v glavah srbskih voditeljev in mednarodnih strategov. Zasedba Grahova in Glamoča, usmeritev topovskih cevi proti Kninu in namestitev več deset tisoč izurjenih vojakov na meje s Krajino pa so več kot opazno premaknile jezice na tehničarjih. Če so bili »igralci« preizkušani v zahodni Slavoniji, je zdaj čas za »play-off«.

Hrvati se v zgodovini stiroletnega konflikta se nikdar niso nahajali v ugodnejšem položaju; tako z vojaške kot s politične plati. S podpisom vojskega sporazuma z Muslimani in z obljubo, da bodo odslej tudi oni varovali celovitost BiH, so si Hrvati prek noči pridobili pravico, da sami rešijo vprašanje zasedenih ozemelj. Čeprav Tuđmana pri tem nekateri - Britanci, Francozi, pa tudi Američani - zavirajo, je sam očitno prepričan, da ima zdaj »veter v jadrih«, zato se ne namerava odreči nameri, da pokori krajinske upornike.

Vse vpletene strani in mednarodna skupnost se zavedajo, da utegne morebitni vojaški obračun s Krajino sprožiti splošno hrvasko-srbsko vojno, ki bi krepko ogrozila odnose na celotnem Balkanu. Po drugi strani pa ni mogoče zanikati, da imata Hrvaska in Bosna vso pravico do svobode in nadzora nad ozemljem, ki jima po mednarodnih določilih pripada, in zdaj imata prvo pravo priloznost, da se do cilja dokopljeta z lastnimi rokami, v katerih se nahaja vse več orožja iz islamskih držav. »Z blagoslovom Amerike?« je neka novinarka pred dnevi vprašala Clintona. »Nikakor,« je odgovoril ta neprepričljivo in hkrati pogledoval proti Moskvi ter na najnovejšo poročilo o razmerah na terenu.

Darko Pavičić

BOSNA IN HERCEGOVINA

Elitne srbske enote pred Bihaćem

Obkoljeni Muslimani nemočno občudujejo uspehe hrvaskih zaveznikov

SARAJEVO (Reuter, dpa) - Poveljniki vojske bosanskih Srbov so včeraj ukazali premik elitnih enot iz Zepe v zahodno Bosno, kjer se bodo spoprijeli s prodirajočimi cetami hercegovskih Hrvatov, ki jim ob strani stoji deset tisoč pripadnikov redne vojske Republike Hrvaske. Srbski generali so se odločili zamenjati profesionalne vojake z rezervisti, čeprav jim se vedno ni uspelo prepričati pripadnikov vladne vojske, ki so se po padcu Zepe umaknili v okoliške hribe, naj se predajo.

»Za bosanske Srbe je operacija v Zepi končana,« je povedal tiskovni predstavnik Združenih narodov Chris Vernon. »Dosegli so, kar so želeli. Svoje enote bodo zdaj poslali tja, kjer jih zares potrebujejo.« Po mnenju pripadnikov mirovnih sil so v Zepi ostale tri srbske brigade s tri tisoč

vojaki, ki pa ne nameravajo nadaljevati spopadov z vladno vojsko. Tudi poveljnik bosanskih Srbov Ratko Mladić je že odhitel v zahodno Bosno, kjer bo skušal organizirati odpor proti Hrvatom.

Srbske enote, ki so zasedle del bihaske enklave, so ostale na svo-

jih položajih, čeprav so z Združenimi narodi sklenile dogovor o umiku. Del vojakov se je sicer vrnil v ogroženo Krajino, vendar so tanki in težko topništvo se vedno le korak od mesta. »Nobenega pomembnega umika nismo opazili, saj jih je od več tisoč vojakov morda odslo le petsto,« je povedal neki pripadnik mirovnih sil. »To lahko imenujemo le premetitev,« je dodal. Bosanska vladna vojska, ki jo je mednarodna skupnost z embargom najprej razorozila in pri Bihaću znova pustila na cedilu, tako le nemočno občuduje uspehe Hrva-

tov. Natovi strategji so sicer včeraj vnovič razpravljali o vojaški akciji za rešitev »varovanega območja« Bihać, vendar so načrti ostali na papirju. Te so poslali vsem 16 članicam, ki so lahko do 13. ure v glavni stab sporočile svoje pomisleke. Natovi politični voditelji in vojaški poveljniki se bodo znova sestali že jutri, ko naj bi dokončno odločili, ali bodo njihove enote poleg Gorazda branile tudi Bihać in vsa preostala varovana območja Združenih narodov.

Britanski obrambni minister Michael Portillo je včeraj bosanskim Srbom že zagrozil z enotami za hitro posredovanje, ki naj bi z orožjem branile konvoje s človekoljubno pomočjo, namenjene v bosansko prestolnico.

Oglasili pa so se tudi v ruskem zunanjem ministrstvu, ki »pozorno spremlja razvoj dogajanj v zahodni Bosni in bo v primeru poslabšanja razmer pozvalo Varnostni svet Združenih narodov, naj ustavi hrvasko operacijo proti Srbom«. »Ruski predstavnik pri ZN utegne to zahtevati kmalu. Storili bomo vse, da ustavimo Zagreb,« je agencija Interfaks navedla izjavo enega od uslužbencev ministrstva. Zunanji minister Andrej Kozirjev je že napovedal, da si bo prizadeval za vrnitev operativnega nadzora nad letalskimi napadi Združenim narodom.

Pripadniki Hrvškega obrambnega zbora v Glamoču (Telefoto: AP)

Tudi miroljubne ovce na Dinari se utegnejo kmalu znajti sredi vojne vihre (Telefoto: AP)

Na Igmanu so vladni vojaki in Unprofor dočakali trenutek predaha (Telefoto: AP)

NOVICE

Finska zaenkrat še ne namerava podpisati schengenskega sporazuma

HELSINKI (Reuters) - Notranji minister Finske je sporočil, da Finska ne bo mogla podpisati schengenskega sporazuma o prostem prestopu meja do leta 1998, ko naj bi dokončali terminal na helsinskem letališču. V izjavi je notranji minister poudaril, da bi se Finska rada pridružila podpisu schengenskega sporazuma skupaj z drugimi nordijskimi državami. »Finska bo lahko določila schengenskega sporazuma izpolnjevala šele leta 1998, ko bo dograjeno letališče Helsinkki - Vantaa,« je dejal notranji minister. »Čeprav bo podpis sporazuma zahteval številne zakonske spremembe, menimo, da bo koristen.«

Države podpisnice schengenskega sporazuma so se začele junija dogovarjati z Norveško in Islandijo, vendar bo med tema državama ter Dansko, Finsko in Svedsko kot članicami Evropske unije še vedno veljal dogovor o prostem prehodu meja, ki velja za temelj sodelovanja med nordijskimi državami. Norveška in Danska ne bosta mogli podpisati schengenskega sporazuma, ker pač nista članici Evropske unije. S schengenskim sporazumom so odpravili mejni nadzor ter uvedli policijski informacijski sistem, kar policijskim enotam omogoča tudi zasledovanje ubeznikov v sosednjih državah podpisnicah schengenskega sporazuma. Sporazum je kot deseta država aprila podpisala Avstrija.

Praga si želi petičnih gostov

PRAGA (dpa) - Češka obmejna policija bo imela od 1. septembra pravico, da tujcem, ki nimajo dovolj denarnih sredstev, prepove vstop v državo, je včeraj na tiskovni konferenci izjavil poveljnik češke obmejne policije Karel Freund. Tuji državljani bodo morali imeti s seboj vsaj sedem tisoč českih kron ali protivrednost v tuji valuti. Za otroke do 14. leta bo zadostovalo 3500 kron. Češke oblasti poudarjajo, da ukrep ne bo doletel zahodnih turistov. Mogoče bo pokazati tudi kreditno kartico ali pa povabilo na obisk k českemu državljanu. Ukrep je namenjen predvsem tistim popotnikom, ki jih oblasti upravičeno sumijo, da ne morejo placati svojega bivanja na Češkem.

ORGANIZACIJA ZA VARNOST IN SODELOVANJE V EVROPI

Varuh miru, čigar edino orožje so prošnje

Pred natanko dvajsetimi leti so takratni hladnovojni sovražniki podpisali helsinško listino

HELSINKI - Prvega avgusta pred dvajsetimi leti, ki je bil eden najbolj vročih dni v hladni vojni, so se v tem mestu zbrali voditelji 35 držav, da bi podpisali deklaracijo, ki naj bi po mnenju nekaterih napovedala smrt komunizma.

Med podpisniki so bili tudi Leonid Brežnjev, Gerald Ford, Erich Honecker, Valery Giscard d'Estaing, Nicolae Ceausescu in Olof Palme. V soparni vročini so podpisali helsinško listino, ki je nekoliko odgrnila železno zaveso, tako da so se do tedaj zapriseženi sovražniki iz Vzhoda in Zahoda lahko začeli pogovarjati. Zdaj Evrope ne razdvaja več tekmovanje velesil v jedrski oborožitvi, ampak krhavi regionalni spori. Forum, ki izhaja iz te listine, si prizadeva prepričati nove spore, ki ne temeljijo na dogmah, ampak na sovrastvu. Konferenca o evropski varnosti in sodelovanju (KVSE) je določila prvo uradno priznanje povojnih meja v Evropi, vključno z mejami Sovjetske zveze. Odločilno pri vsem tem je, da se je zavzela za človekove pravice, cesar pa komunistične vlade niso mogle spreledati.

»Temeljni helsinske listine so pravzaprav zmagali v hladni vojni,« je na nedavnem seminarju v Moskvi povedal ruski zunanji minister Andrej Kozirjev. »Se vedno ostajajo pomembni.« Njegov pogled

bo morda presenetil mnoge, ki se nikoli niti slisali niso za KVSE ali OVSE, kot so Konferenco o evropski varnosti in sodelovanju preimenovali. Danes ta organizacija s sekretariatom na Dunaju zaposluje 119 ljudi in ima v proračunu za leto 1995 33 milijonov dolarjev.

»Kamorkoli si šel, so se sovražniki smehljali in se med seboj pogovarjali,« se spominja neki diplomat, ki se je leta 1975 na začetku svoje kariere udeležil srečanja v Helsinkih. »Vsi smo bili polni zaupanja.«

Vendar pa mnogi komentatorji označujejo forum kot nadležnega cveka, kar pa je sprožilo vrsto diplomatskih razprav v 53 državah, predvsem v Evropi, pa tudi v Združenih državah in Kanadi. Pri OVSE-u običajno sprejemajo odločitve le s soglasjem in diplomati se spominjajo dolgih ur na nekem srečanju, ko je kazalo, da bo zaradi zavlečevanja male Malte propadel celoten sporazum. OVSE tudi ne pozna izsiljevanja - vse odločitve so v celoti odvisne od politične volje članov. Če pomislimo na neuspesna prizadevanja ZN za

zagotovitev varnostnih območij za bosanske Muslime v nekdanji jugoslaviji, le težko vidimo praktično vrednost varuha miru, ki oborožene nasprotnike lahko le prosi, naj se obnašajo civilizirano. Paradoksalno pa je, da je tak pristop za pristase OVSE ena njegovih dobrih strani. Menijo, da velika cerkev, ki ni podrejena nobeni državi, pomaga zagotavljati nepristranost in vzbuja zaupanje. Do prekinitve dialogov med Rusijo in Čecenijo je vsaj delno prislo tisti dan, ko so diplomati OVSE - nepovabljeni ali nedobrodošli - prisli v Čecenijo in Moskvo.

»Nismo vedeli, ali nam bodo dovolili vstop v Čecenijo,« je povedal član skupine in vprašal za anonimnost. »V Moskvi večina tega ni hotela vedeti, to je bil 'notranji problem'.« Ker so bili vztrajni in ker takega pristopa noben zahodni diplomat ne bi mogel trpeti, je skupini »uspelo prepričati Ruse, da tega sami preprosto ne bodo zmogli,« je povedal. OVSE je tudi potrpežljivo sponzoriral mirovne pogovore med strankami v dolgotrajnem konfliktu v enklavi Gorsk Karabah in namerava tja poslati mirovno misijo, če bodo končno dosegli politično soglasje.

SYDNEY - Za posodobitev obrambnih sil v azijsko-pacifiških državah je bilo porabljenih več milijard dolarjev, vendar po podatkih poročila avstralskega centra za obrambne studije ne gre za oboroževalno tekmo med državami. »Z zbranimi podatki je moč ugotoviti, da vse od 80. let pada odstotek bruto domačega proizvoda namenjen za vojsko, čeprav v nekaterih državah namenjajo za oborožitev več denarja, vendar ne toliko, da bi bile številke zaskrbljujoče,« je zapisano v omenjenem poročilu avstralskega centra, ki deluje v sklopu Avstralske vojske akademije.

Od leta 1979 do 1988 je bilo za oboroževanje v posameznih azijsko-pacifiških državah porabljenih za 47, 9 odstotka več denarja, leta 1990 pa se je odstotek porabljenega denarja drugje po svetu povečal za 19, 9 odstotka, vendar niso v podatkih vsota sredstev, ki jih za vojsko namenila Kitajska.

Izraženo v dolarjih je bilo leta 1980 za oboroževanje porabljenih 42, 54 milijarde dolarjev, deset let kasneje pa 60, 57 milijade dolarjev. Strokovnjaki ocenjujejo,

Posredovala je tudi v kocijivih dialogih za preprečevanje konfliktov med Ukrajino in baltiskimi državami.

Vendar OVSE-ovi funkcionarji priznavajo, da so sami brez moči, če sprte strani ne bodo spoznale, da je mir potreben. »Razlika med Čecenijo in Bosno je v njuni volji,« je povedal neki OVSE-ov diplomat. Rusijo delno motivira močna želja, da je zahodne države ne bi bojkotirale. Vendar to za bosanske Srbe ni pomembno, oni so že izobčenci, ki lahko dobijo vse in ne morejo nicesar izgubiti. »Mi smo lahko nevtralna baza za dialog. Vendar ima dialog bolj malo smisla, če boji se kar divjajo.« Nekdanjo Jugoslavijo so izključili iz članstva OVSE. Za Rusijo je OVSE edini forum, kjer je enakopravna z Združenimi državami in vsemi ostalimi evropskimi državami, naj bodo velike ali majhne. »Bistvo OVSE je vzhodna politika, zadržati Rusijo, poskrbeti za njihovo izobrazbo,« pravi neki zahodni diplomat. Nekdo drug je vloga OVSE definiral kot »ne sodnika, ampak zdravnika.«

OVSE se vse od svoje ustanovitve skuša okoristiti s pripravljenostjo držav za kompromise. Neki ruski veteran, ki se je udeležil

nijo, da gre manjši uvoz deloma pripisati razvoju tehnološko visoko razvitega orožja. Azijske države so glede oborožitve razdeljene v tri skupine: na severnovzhodno, v kateri so Kitajska, Tajvan, Severna in Južna Koreja, ki proizvedejo največ orožja; v drugi so Avstralija, Tajska, Singapur, Indonezija, Malezija in Filipini, katerih obrambne sile niso tako

močne, saj imajo manjše število orožja, vojnih letal in ladij, v tretji pa so države, ki imajo skromno oboroževalno industrijo. V poročilu avstralskega centra za obrambne studije je zapisano, da ne drži teorije, po kateri naj bi se nekatere srednje velike države prizadevale za širitev vpliva na svojem območju, kar naj bi povzročilo oboroževalno te-

kmovanje. V Aziji ni moč govoriti o hladni vojni kakršno je poznala Evropa, predvsem zaradi zemljepisnega položaja tamkajšnjih držav.

»Zbrani podatki kažejo, da so države posodobile svojo oborožitev,« je zapisano v poročilu, ki poudarja, da »o oboroževalni tekmi na tem koncu Zemlje ni moč govoriti.«

Michael Perry/Reuters

VZHODNA EVROPA

Gospodarska rast kot vaba

Zahodni investitorji se pritožujejo zaradi pomanjkanja delnic

LONDON - Do konca leta 1993 vzhodna in osrednja Evropa ni posebej privlačila zahodnih investitorjev, medtem ko je po letu 1994 postala središče zanimanja poslovnega sveta. Ta pozornost bo za vedno spremenila dogajanje na regionalnih borzah, utegnili pa bi zavreti nekatere naložbe.

V poročilu investicijske družbe CS First Boston o stanju naložb je zapisano, da razvijajoče se evropske države bolj potrebujejo in zahtevajo večji pritek svežega kapitala kot hitro rastoče azijske in latinskoameriske države.

Tako je Jupiter Asset Managment, ki je podružnica nemške Commerzbank AG, prejšnji teden vložila 80 milijonov dolarjev v Vzhodnoevropski prehranski sklad s sedežem v Templetonu v ZDA, ki je Rusiji odobrilo dolgo obljubljeni pomoč v višini 80 milijonov dolarjev. Ta pomoč pa ni omembe vredna v primerjavi 4, 07 milijarde dolarjev, ki jih je Rusiji obljubil Zahod, in je po mnenju Lipperja, strokovnjaka za industrijska vprašanja, zgolj podpora svetovnih investicijskih skladov ruskemu gospodarstvu.

Po poročilu Svetovne banke so v letu 1994 razvijajočim se trgov namenili 39, 5 milijarde dolarjev; večina te pomoči je bila namenjena državam v Latinski Ameriki in Aziji, le nekaj milijonov pa državam vzhodne Evrope. »Večina vzajemnih skladov je lani prvič vložila svoj kapital v vzhodnoevropske države, saj menijo, da je naložba v česko gospodarstvo tvegana, ker nikoli v življenju niso vlagali svojega kapitala zunaj Amerike ali zahodne Evrope,« pravi Guy Czartoryski, strokovnjak za vzhodno Evropo pri družbi Cresvale Ltd. s sedežem v Londonu. Ti skladi želijo s svojimi naložbami doseči čim večje dobičke v deželah s hitro gospodarsko rastjo.

Gospodarska rast v razvitih tržnih gospodarstvih znaša okrog 2, 3 odstotka letno, zato šestodstotna letna rast v poljskem gospodarstvu in znanilci sprememb v ruskem gospodarstvu mamljivo privabljajo pritek svežega kapitala. »Pričakujemo, da bodo dobički dolarskih poslov narasli za 25

do 30 odstotkov v naslednjih šestih do devetih mesecih. Večina teh dobičkov je skoncentriranih v Aziji in nekdanjih državah Sovjetske zveze,« pravi Michael Howell, uslužbenec Barings Securities. Pomanjkljiva likvidnost vzhodnoevropskih gospodarstev pa zavira pritek tujih naložb.

Na českem trgu kapitala se obrača dvanajst milijard dolarjev, ki so vecinoma pod nadzorom lokalnih vzajemnih skladov, na Madžarskem okoli 1, 6 milijarde dolarjev, na Slovaškem pa milijarda dolarjev kapitala, kar je malo, če to primerjamo s 5, 1 bilijona dolarjev v Južni Afriki, je zapisano v poročilu Mednarodne finančne korporacije. »Na trgu je premalo delnic, v katere bi vlagali skladi, zato oblikovanje velikega vzajemnega sklada, kot je na primer Fidelity, ni mogoče,« pravi Czartoryski. Na poljskem trgu vrednostnih papirjev se obrača približno 4, 5 milijarde dolarjev, polovico tega kapitala pa vlagajo predvsem v valutne posle. Poljski trg kapitala je privlačen predvsem zaradi trdne pravne strukture in trdnega poljskega gospodarstva.

Pred pritokom zahodnega kapitala se je vrednost delnic na varšavski borzi povečevala, cene vrednostnih papirjev pa so vedno zelo nihale.

»Trg vrednostnih papirjev se je prej odzival na lokalne finančne naložbe, po pritoku tujega kapitala pa deluje po mednarodnih merilih,« pravi Czartoryski. Del borznega kapitala, predvsem spekulativnega, so vložili v regionalno infrastrukturo. CS First Boston ocenjuje, da se bo ta kapital na Poljskem, Češkem, Slovaškem in Madžarskem podvojil, tako da bo letos znašal pet oziroma 5, 6 milijarde dolarjev.

Kljub temu pa nekateri finančni strokovnjaki ostajajo zaskrbljeni. »Medtem ko je poletno sonce z vsem svojim zarom obsijalo prebujajočo se vzhodno Evropo, se nihče ne spomni na nedavni polom v mehiškem gospodarstvu. Kot da so vsi pozabili na nenadni odliv tujega spekulativnega kapitala iz mehiškega gospodarstva,« svari direktor enega izmed skladov.

David Chancy / Reuters

srečanja na vrhu leta 1975, trdi, da je komunizem padel, ker njegov ekonomski sistem ni deloval. Strinjal pa se je z dejstvom, da je bila zahteva za spostvanje človekovih pravic - za katero nekateri menijo, da je utrla pot prodemokratskim gibanjem v Vzhodni Evropi in nazadnje Glasnosti - cena, ki jo je Sovjetska zveza morala plačati za mednarodno priznanje.

»To je bil kompromis, ki ga je bila Rusija - Sovjetska zveza - pripravljena spreje-

ti,« je rekel. »Kitajci razmišljajo drugače.« Rusija je zdaj pripravljena se naprej sprejemati kompromise za zagotovitev večje avtonomije v Čeceniji, da bi tako v Evropi kot enakovreden partner dobila svoje mesto. »V OVSE želimo nekatere stvari spremeniti,« je povedal. Model dogovora je okoren. Ker se pojavljajo nova konfliktna področja - migracije, ekološki problemi, manjšine - morajo Rusija in druge države poiskati nov, učinkovit odgo-

vor. »Zelimo tudi spremembe v sporazumih o konvencionalnem orožju, ki bodo upoštevale cilje varšavskega pakta. Zaskrbljeni smo tudi zaradi nove delitve Evrope na bogate in revne - poglejte samo mejo med Združenimi državami in Mehiko in videli boste, kakšno tveganje je to.«

Obletnica foruma naj ne bi bila »ne zabava niti pogreb,« je izjavil. »Živ je in zdaj in njegov duh živi v Helsinkih.«

Sara Henley / Reuters

FORMULA INDY / DIRKA V BROOKLYNU

Scott Pruett 56 tisočink hitrejši od Ala Unserja

Pruett je s tem dosegel svojo prvo zmago v karieri - V skupni uvrstitvi vodi Villeneuve, ki je bil tokrat šele deseti

BROOKLYN - American Scott Pruett (Lola-Ford) je v Brooklynu v dramatični končnici dirke Marlboro 500 v formuli indy dosegel svojo prvo zmago v karieri. Ciljno crto je pred rojakom Alom Unserjem jr. (Mercedes-Penske) prevozil s prednostjo 56 tisočink sekunde, kar je druga najtesnejša odločitev nasploh v moderni zgodovini tega sporta. Le na dirki leta 1992, ko je zmagal Unser pred Scottom Goodyearom, je bila odločitev se tesnejša, in sicer 43 tisočink sekunde.

35-letni Pruett je po dirki dejal: »Na to zmago sem čakal zelo dolgo. Pocutim se odlično.« Njegov največji nasprotnik na tej dirki Al Unser pa je svojo voznjo v zadnjem krogu komentiral takole: »Pruetta ne bi smel prehiteti v zadnjem krogu, moral bi pametno voziti za njim v zavetrju in ga se le ob koncu prehiteti. Zal je takšno taktiko ubral prav Pruett.«

Dirko je sicer najbolje začel

American Parker Johnstone (Reynard-Honda), ki je bil v vodstvu večji del prvih 57 krogov. Toda odličan nastop je sel po zlu, ko so se začele težave z avtomobilom. Vodstvo je takoj prevzel kolega v mostvu Brazilc Andre Ribeiro, ki pa je podobno kot Johnstone moral odstopiti. Johnstone je z dirko tako končal v 100., Ribeiro pa v 130. krogu. Nadaljevanje dirke, ki bo ostala v spominu tudi po mnogih nesrečah in odstopih, sta označila predvsem Pruett in Unser. V skupnem seštevku se vedno vodi Kanadčan Jacques Villeneuve, ki je tokrat zasedel le 10. mesto, s 141 točkami. S 111 točkami mu sledi American Bobby Rahal, Scott Pruett pa je zbral 93 točk in je trenutno na petem mestu.

Izidi: 1. Scott Pruett (ZDA, lola-ford) 250 (3:0752.826, povprečna hitrost: 256.919 km/h), 2. Al Unser ml. (ZDA, penske-mercedes) + 0.056, 3. Adrian Fernandez (Meh,

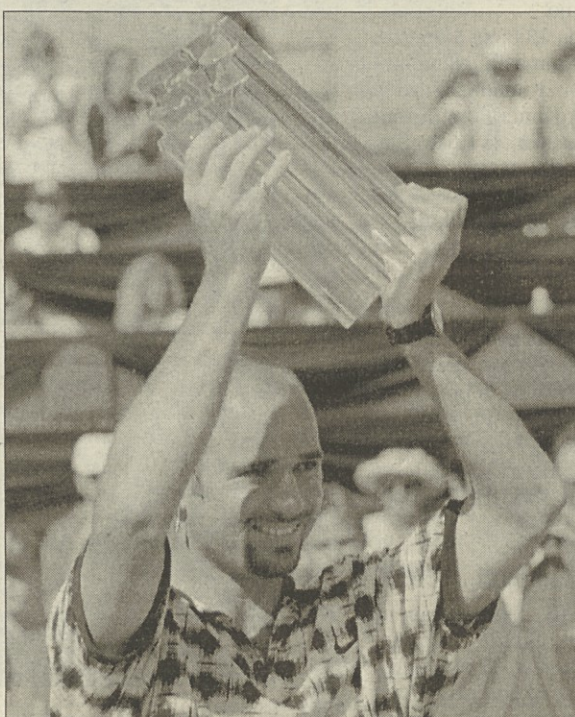
lola-mercedes) 249, 4. Teo Fabi (Ita, reynard-ford) 247, 5. Emerson Fittipaldi (Bra, penske-mercedes) 245, 6. Stefan Johansson (Sve, penske-mercedes) 244, 7. Jimmy Vasser (ZDA, reynard-ford) 241, 8. Bobby Rahal (ZDA, lola-mercedes) 240, 9. Christian Fittipaldi (Bra, reynard-ford) 239, 10. Jacques Villeneuve (Kan, reynard-ford) 235, 11. Mauricio Gugelmin (Bra, reynard-ford) 232, 12. Gil de Ferran (Bra, reynard-mercedes) 226, 13. Alessandro Zampedri (Ita, lola-ford) 225, 14. Buddy Lazier (ZDA, reynard-ford) 223, 15. Bryan Herta (ZDA, reynard-ford) 193.

Vrstni red v SP: 1. Jacques Villeneuve (Kan) 141 točk, 2. Bobby Rahal (ZDA) 111, 3. Robby Gordon (ZDA) 99, 4. Michael Andretti (ZDA) 96, 5. Scott Pruett (ZDA) 93, 6. Jimmy Vasser (ZDA) 79, 7. Paul Tracy (Kan) in Teo Fabi (Ita) po 78, 9. Al Unser Jr. (ZDA) 77, 10. Mauricio Gugelmin (Bra) 58.

TENIS / TURNIR V MONTRELAU

Andre Agassi v finalu zanesljivo premagal Peta Samprasa

Doslej sta vsak dobila po 8 srečanj

MONTREAL - V finalu odprtega teniskega prvenstva Kanade v Montrealeu z nagradnim skladom 1.8 milijona dolarjev je prvi igralec sveta American Andre Agassi v treh nizih premagal rojaka in prvega nasledovalca na lestvici ATP Peta Samprasa s 3:6, 6:2 in 6:3. Tekma je bila odločena v četrti in peti igri tretjega niza. Agassi je Samprasa najprej odvezel servis in povedel s 3:1, v naslednji igri pa je imel Sampras kar tri priloznosti za break, ki pa jih ni izkoristil. Igralca sta se doslej pomerila na 16 srečanjih. Agassi pa je z zmago izid izenacil na 8:8.

Na sliki Ap: Andre Agassi s pokalom za zmagovalca.

ATLETIKA / NAJVEČJA UDELEŽBA DOSLEJ NA SP

Na 5. svetovnem prvenstvu v Göteborgu bo nastopilo 1750 atletov iz 192 držav

riletne obdobju (2. SP je bilo konec avgusta in v začetku septembra v Rimu s 1741 udeleženci iz 157 držav) je bilo že jasno, da se zanimanje za SP povečuje, zato so bili že številni predlogi, da bi prvenstvo izvajali vsako drugo leto. Po starih letih je bilo leta 1991 v Tokiu 3. SP s 1551 udeleženci iz 164 držav (nekateri evropske reprezentance so nastopile z manjšimi ekipami zaradi stroškov) in nato čez dve leti v Stuttgartu 4. SP s 1642 nastopajočimi iz 187 držav. Zlasti zadnji dve prvenstvi (v Stuttgartu so vsi zmagovalci dobili nagrade - avtomobile Mercedes) sta bili zelo uspešni v organizacijskem in finančnem pogledu, zato je kandidatov za izvedbo tega tekmovanja vedno več. Res pa je, da so se

Mehicani, ki so bili že določeni za organizatorja prihodnjega SP leta 1997 ustrašili velikih finančnih izdatkov pri sorazmerno nerazvitem marketingu in SP odpovedali. IAAF pa ni imela težav z novimi kandidati. Na razpis se je prijavilo kar 5 kandidatov, organizacijo pa so prepustili Atenam, ki ni uspela s kandidaturom za jubilejne olimpijske igre.

Vse atletske velesile na čelu z Americani bodo v Göteborgu nastopile z maksimalnimi ekipami, kar pomeni po 3 nastopajoče v posamezni disciplini, vsi pa morajo imeti A norme IAAF. Če kakšna država nima tekmovalca ali tekmovalke s strožjo normo A (na primer 227 cm v skoku v višino za moške in 192 cm za ženske) pa lahko prijavi enega tekmovalca z normo B (v višini 224 oziroma 187). zaradi udeležbe malih - atletske nerazvitih - držav pa je IAAF sklenila, da vsaka članica IAAF lahko pošlje na SP ne glede na normo po enega atleta ali atletinjo, njihovo udeležbo pa stimulira s placilom potnih stroškov in stroškov bivanja. Ker se atletika po svetu hitro razvija in je tudi strokovna pomoč IAAF ter kontinentalnih zvez vedno večja, upravičeno pričakujemo, da bo na SP stevilo držav kmalu nad 200 (letos bo že zelo blizu) in tudi stevilo udeležencev bo kmalu blizu 2000, čeprav IAAF od prvenstva do prvenstva zvišuje norme za nastop. Stevilo atletskega disciplin, v katerih se delijo

kolajne, je že dalj časa enako (24 moskih in 20 ženskih), vendar se utegnejo že na letošnjem kongresu IAAF, ki bo od 2. do 4. avgusta v Göteborgu dogovoriti, da bodo na naslednjem SP v Atenah leta 1997 dodali dve novi ženski disciplini (met kladiva in skok s palico), ki bi povečali skupno število na 46, pri tem pa naj ne bi povečali števila dni. Prvenstvo naj bi tako se naprej izvedli v 9 dneh.

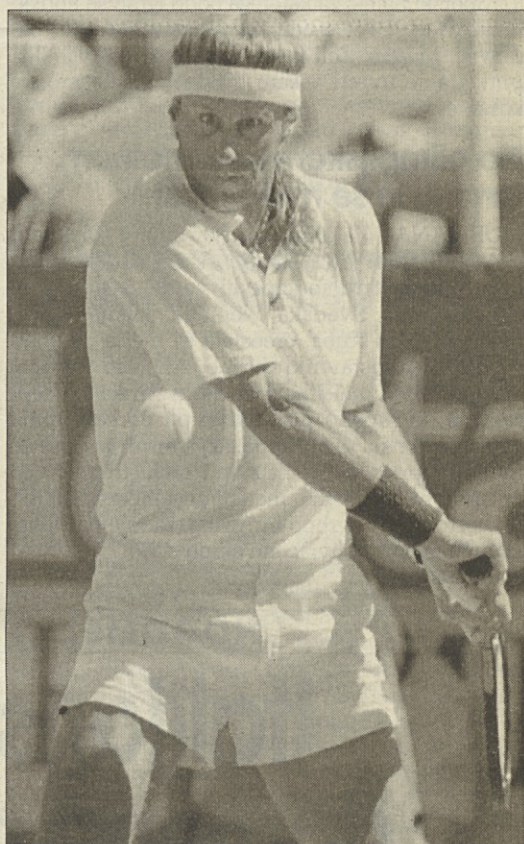
Ceprav je sedaj priloznosti za nove svetovne rekorde (prav tako pa tudi za evropske in druge kontinentalne) več kot dovolj (na velikih mitingih nagrade delijo z visokimi vsotami, tekmovalcem pa zagotavljajo tudi druge pogoje - v tekih na primer »zajce«) pa prav gotovo tudi na letošnjem prvenstvu v Göteborgu novih svetovnih najboljših dosežkov ne bo manjkalo. Vzrok je velika konkurenca za naslov prvaka (in nagrado - avto mercedes) ter odlična forma nekaterih najboljših, ki nameravajo nastopiti na SP. Kar sedem svetovnih rekordov je bilo letos zboljšanih v moski konkurenci (Morceli in Gebreselassie po dva) in trije v ženski konkurenci, vendar v dosedanjih disciplinah le eden - v teku na 5000 m (Ribeiro), druga dva pa sta bila dosežena v novih disciplinah: Bartova je v skoku s palico že preskočila 418 cm, Kuzenkova pa je v metu kladiva dosegla že izid blizu 70 m (68.14 m).

Franc Mikec

TENIS

Connors in Borg v finalu

DEARBORN (STA/AP) - American Jimmy Connors in Sved Björn Borg sta se uvrstila v finale veteranskega teniskega turnirja v Dearbornu z

nagradnim skladom 150.000 dolarjev. Connors je v polfinalu premagal Johana Krieka z izidom 7:6 (7:1) in 6:2, medtem ko je bil Borg s 7:6 (7:3) in 6:2 boljši od Andresa Gomeza. Tako Connors kot Borg sta bila nekdanja prva igralca sveta in sta z doseženimi uspehi postala legendi svetovnega tenisa. Kljub svojim letom se vedno dokazujeta, da nista pozabila igrati tenisa. Papirnati favorit tekmovanja je prav gotovo Connors, ki je proti Borgu na zadnjih sedmih srečanjih veteranskih turnirjev (nad 35 let) slavil kar sedemkrat.

Agassi vodi na lestvici ATP, Muster pa po zasluzkah

MONTE CARLO - Na najnovejši svetovni teniski lestvici ATP je Andre Agassi krepko v vodstvu pred Samprasom in Musterjem, ki pa je doslej na letošnjih turnirjih zaslužil največ. **Vrstni red ATP:** 1. Andre Agassi (ZDA) 5161, 2. Pete Sampras (ZDA) 4145, 3. Thomas Muster (Avt) 3667, 4. Boris Becker (Nem) 3598, 5. Michael Chang (ZDA) 3064, 6. Jevgenij Kafelnikov (Rus) 2676, 7. Goran Ivanisevič (Hrv) 2660, 8. Wayne Ferreira (Jar) 2252, 9. Michael Stich (Nem) 2232, 10. Sergi Bruguera (Spa) 2123 itd. **Vrstni red po zasluzkah:** 1. Muster 1.735.229 \$, 2. Agassi 1.588.241 \$, 3. Sampras 1.516.116 \$, 4. Kafelnikov 1.045.546 \$, 5. Becker 858.608 \$ itd.

Bo na kongresu IAAF Primo Nebiolo že petič izvoljen za predsednika?

GÖTEBORG (STA/AFP) - Predsednik Mednarodne atletske zveze (IAAF) Italijan Primo Nebiolo bo na kongresu IAAF, ki bo na sporedu od danes do 3. avgusta v Göteborgu - neposredno pred začetkom svetovnega prvenstva - kandidiral za nov stireliten mandat. 72-letni Nebiolo je predsednik IAAF že od leta 1981, morebitna nova izvolitev pa bo njegov peti mandat na tem položaju.

Na kongresu v Göteborgu bo o Nebiolovi kandidaturi odločal svet IAAF, v katerem je od 25 do 27 članov. Mimogrede, v prihodnje naj bi v omenjeni svet sprejeli tudi dve ženski. Kljub nekaterim Nebiolovim na-

sprotnikom kaže, da bo slednji dobil se peti mandat, saj v njegovo prid govorijo številni uspehi v minulih letih. Nebiolo je namreč v času svojega predsedovanja močno populariziral atletiko. Svetovno prvenstvo v atletiki je na primer po gledanosti na televiziji tretja sportna prireditev na svetu, pred njim so le svetovno prvenstvo v nogometu in olimpijske igre.

Prav tako je treba priznati, da je Nebiolo IAAF skrbno vodil tudi po finančni plati, saj je IAAF postala ena najbogatejših sportnih organizacij, v letih med 1992 in 1996 je njen proračun na primer znašal približno 120 milijonov dolarjev.

NOVICE

Madžari mladinski svetovni prvaki v vaterpolu

DUNKERQUE (STA/Hina) - Mladinska vaterpolska reprezentanca Madžarske je v francoskem Dunkerqu osvojila naslov svetovnega prvaka. V finalu je Madžarska premagala selekcijo Grčije z izidom 13:8. V srečanju za tretje mesto je Slovaška tesno z 12:11 premagala Avstralijo. Mladi madžarski reprezentanti so naslov osvojili brez vsakršnih težav. Edina reprezentanca po kakovosti, ki bi jim lahko preprečila pot do vrha, je bila reprezentanca Hrvaske. Toda ta je bila izključena zaradi pretepa na četrtfinalnem srečanju z Italijo.

Izidi - finale: Madžarska - Grčija 13:8; za 3. mesto: Slovaška - Avstralija 12:11; za 5. mesto: Nemčija - Španija 9:8; za 7. mesto: Turčija - Kanada 9:7; za 9. mesto: Brazilija - Francija 17:9. Končni vrstni red: 1. Madžarska, 2. Grčija, 3. Slovaška, 4. Avstralija, 5. Nemčija, 6. Španija, 7. Turčija, 8. Kanada, 9. Brazilija, 10. Francija, 11. Kazahstan, 12. Moldavija, 13. ZDA, 14. Kitajska, 15. Poljska, 16. Mehika, 17. Egipt.

BiH 49. članica LEN-a

ŽENEVA (dpa) - Evropska plavalna zveza (LEN) je v svoje članstvo sprejela tudi Bosno in Hercegovino (BiH), ki je tako postala 49. članica te pomembne mednarodne športne organizacije. Prvi uradni nastop plavalcev iz BiH bo že na bližnjem evropskem prvenstvu na Dunaju, ki bo na sporedu od 17. do 27. avgusta. Reprezentanco BiH bo sestavljalo sedem tekmovalcev.

Slavko Kotnik podpisal za Satex

MARIBOR (STA) - Slavko Kotnik, reprezentančni center Slovenije in bivši igralec Smelt Olimpije, Estudiantesa iz Madrida ter nazadnje TDK Manreseja, ni več uganka za slovenske košarkarske kroge. Triintridesetletni Kotnik je namreč podpisal dveletno pogodbo z mariborskim prvoligašem Satexom, ki bo septembra nastopil tudi v evropskem pokalu Radivoja Koraca.

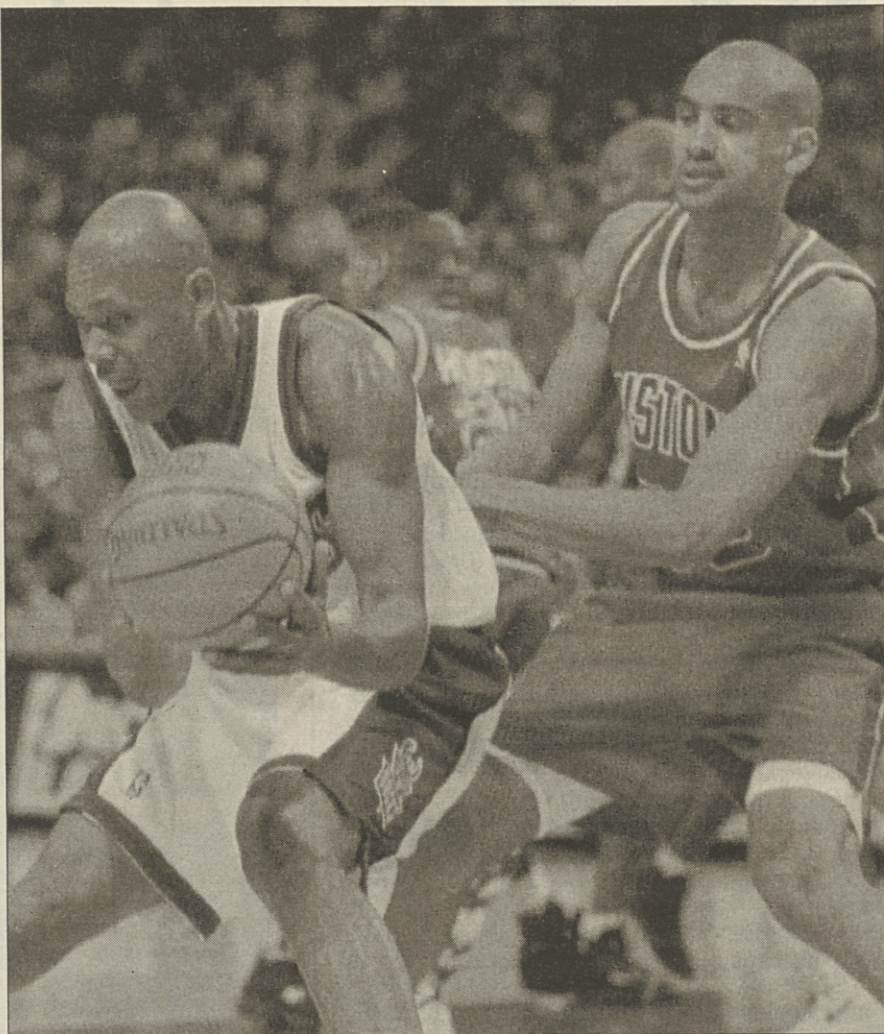
Poleg Kotnika sta mariborskega prvoligaša okrepila se dva košarkarja, in sicer Mario Primorac ter Bostjan Sustarsic. Prvi je bil v nekdanji jugoslovanski ligi igralec sarajevske Bosne, nato berlinske Albe in Croatialina z Reke.

Mariborski Satex, za katerega bodo igrali se Potisk, Radan, Jevtović, Besedić ter mladinci Mesko, Zdravec, Marčić, Zelj in Rudl, je tako na najboljši poti, da se uvrsti v sam vrh slovenske moške košarke.

Na olimpijskem rokometnem turnirju le še malo mest

LJUBLJANA - Za olimpijska turnirja v rokometu v Atlanti 1996 je zasedenih že več kot polovica mest. Pri moških so zanesljivi udeleženci Francija, Hrvaška, Švedska, Nemčija, Rusija, Egipt, Svica, ZDA in Kuba, preostala tri mesta pa bodo izpolnili predstavniki Afrike, Azije in Evrope. Afričani in Azijci imajo svoje kvalifikacije septembra, evropsko prvenstvo pa bo šele maja 1996. Za ženski del olimpijskega turnirja sta se že uvrstili reprezentanci ZDA in Koreje, tri mesta so rezervirana za nosilke medalj decemberskega SP, dodatni dve za Evropo in Afriko, zadnje pa za naslednjo najboljšo uvrščeno ekipo z SP.

KOŠARKA / V EKIPI VRHUNSKI IGRALCI NBA

G. Hill in G. Robinson (z žogo) sta v NBA nasprotnika, v »dream teamu« pa soigralca

Wilkins izbral deseterico za dream team III

NEW YORK - Ameriško košarkarsko reprezentanco na olimpijskih igrah v Atlanti prihodnje leto bo vodil trener Lenny Wilkens (Atlanta Hawks), njegovi pomočniki pa bodo Jerry Sloan (Utah Jazz), Bobby Cremins (Georgia Tech) in Clem Haskins (University of Minnesota). Wilkens je že izbral deseterico, ki bo branila barve Amerike. Mostvo je dobilo ime Dream team III, in sicer po vzoru Dream team I in II. Prvo je nastopilo na OI v Barceloni leta 1992, Dream team II pa lani na svetovnem prvenstvu v Kanadi. Vsi člani Dream team III (kasneje bodo izbrali se dva igralca) so po kakovosti v vrhu ameriške poklicne

košarkarske lige, tako da jih je mogoče že vnaprej razglasiti za nove olimpijske prvake. Reprezentanco ZDA za OI leta 1996 (Dream team III) sestavljajo naslednji igralci, ki bodo nosili naslednje številke: 6 Anfernee Hardaway (Orlando, 23 let, branilec), 5 Grant Hill (Detroit, 23, krilo), 11 Karl Malone (Utah, 32, krilo), 10 Reggie Miller (Indiana, 30, branilec), 15 Hakeem Olajuwon (Houston, 32, center), 13 Shaquille O'Neal (Orlando, 23, center), 8 Scottie Pippen (Chicago, 30, krilo), 7 David Robinson (San Antonio, 30, center), 14 Glenn Robinson (Milwaukee, 22, krilo) in 12 John Stockton (Utah, 33, branilec).

ŠAH / POMEMBNA OKREPITEV

A. Beljavski igra za Slovenijo

LJUBLJANA - Triintridesetletni vele mojster Aleksander Beljavski, doma iz Lvova (Ukrajina), sahista, ki se je večkrat udeležil sklepnih tekmovanj za izzivalca svetovnega prvaka, nosilec več zlatih kolajz na olimpiad z mostvom Sovjetske zveze, stikratni prvak SZ, ki je lani imel rating 2650, sedaj pa 2625 točk Ello, je postal državljani Slovenije. Ob podpori Sahovske zveze Slovenije je znani vele mojster, ki bo član SD Ptuj, dobil slovensko državljanstvo. Slovenski sah je tako dobil močno okrepitev. Beljavski je sahista, ki ima se vedno velike ambicije in se bo vključeval v sklepna tekmovanja za izzivalca svetovnega prvaka. Tak sahista je velika pridobitev za slovenski sah, v olimpijski ekipi pa bo Beljavski igral na prvi sahovnici, na drugi Dražen Sermek, za tretjo desko se bodo odvisno od forme potegovali Grosar, Mohr, Gostiša in Barle, s tem pa je trenutno zaključen seznam najresnejših kandidatov. Ekipa se bo verjetno še pomladila, saj mednarodni mojstri Pavasović, Igor Jelen, Tratar, Riegler, starejši olimpijci Podlesnik, Iztok Jelen trkajo na vrata reprezentance in se niso odpovedali

ambicijam. Ne glede na leta, v izbrani vrsti morajo igrati najboljši.

Beljavski bo zamašil nekatere luknje v vrhu slovenskega saha. Vrhunski igralci namreč nimajo ustreznih vodij, Beljavski pa jim bo lahko pomagal na najvišji ravni. V zadnjem času slovenski vrhunski sahista nenehno napredujejo. Dražen Sermek je bil prvi, ki je prebil mejo 2500 točk Ello, za njim je to uspelo tudi mednarodnemu mojstru Mohru, Grosar caka na potrditev, Barle in Gostiša pa se bosta morala še malo potruditi in več nastopiti v tujini, če bosta hotela sahovsko napredovati.

Ali bo prihod Beljavskega porusil nekatere razmerja v vrhu srednjeevropskega saha, kamor sedaj sodi tudi Slovenija? Madžarska ima zanesljivo večji rating, saj ima v ekipi same vele mojstre (J. Polgar, Portis, Ribli, Sax, Almasi, Adorjan, Farago, Varga, Horvat). Hrvaška (Kozul, Cvitan, Dizdar, Lalić, Cebalo, Hulak, Kovacević) je po ratingu močnejša, ostale države v sosesčini pa so slabše. V evropskem prostoru je prišlo s prihodom bivših sovjetskih vele mojstrov v Nemčijo (Jusupov), Belgijo (Gurević) in

Izrael (Psahis, Smirin) do povečanja kakovosti v teh državah. Prvi je na zahod odšel Kortnoj, ki živi v Sviči in z vele mojstrom Gavrikovom se zmeraj predstavlja močno ekipo, ceprav se je Spaski preselil v Francijo. V Franciji je prišlo do pravega sahovskega »buma«, saj je Lyon lani postal mostveni evropski prvak. S Salovom in Sirovom se je okrepila tudi Španija. Omenjene države skupaj s tradicionalno močnimi reprezentancami Anglije, Nizozemske, Češke in Poljske predstavljajo nekakšno protitež deželam bivše SZ, ki so se vedno najboljše.

Prihod znanega vele mojstra Beljavskega v Slovenijo pomeni, da naša reprezentanca v bodoče v evropskem merilu lahko računa na visoke uvrstitve. Če bo prišlo do novega prijateljskega dvoboja s Hrvaško (prvi srečanja sta bili na Vrhniku in v Pulju), bo to novi preizkus moči, ki rezultatsko zlepa ne bo tak kot prejšnji. Tudi svetovni prvak Gari Kasparov je za finalni dvoboj PCA za trenerja povabil Beljavskega in, kot je znano, se mu je ta poteza proti Angležu Shortu dobro obrestovala.

Miloš Donović

NOGOMET / PARMA S POMOČJO PARMALATA NADZIRA CELOTEN JUŽNOAMERIŠKI TRG

Italijanski nogomet vse bolj domena ozkega kroga »velikih«

Pred nedavnim je ne bolje opredeljeni sporazum med Juventusom in Milanom sprožil polemik, morda prav zaradi tega, ker se sploh ne ve točno, za kaj pri povezavi med tema velikanoma gre. Jasno je le, da bodo tekmovalni interesi ostali ob strani, zato se pa tem vztrajnejše govori, da je to bodočnost (?) nogometa in da bodo dvojici kmalu pristopili še drugi ugledni evropski klubi.

V resnici se je že pred dogovorom med Milanom in Juventusom nečesa podobnega lotila Parma. Znano je, da je lastnik Parme mogotec mlečne in nasploh prehranske industrije Parmalat, pod katero spada se cela vrsta manjših zascitnih znakov, tako na državni kot tudi na krajevni ravni. Ženska odbojarska ekipa iz Matere je lep primer razvejanosti Parmalatove mreže: v državnem prvenstvu igrajo italijanske prvakinje pod imenom Latte Rugiada (proizvod, ki je namenjen le omejenemu območju), v evropskih pokalih pa pod imenom maticnega Parmalata.

Toda povrnimo se k nogometnim naložbam Parmalata. Razen Parme podpira družba iz Collecchia še nekaj drugih svetovno znanih klubov: lizbonsko Benfica, Peñarol iz Montevidea, Palmeiras iz São Paula in buenosairesko Boca Juniors. Zanimivo, da sta zadnja dva celo drustvi, ki so ju ustanovili italijanski

izseljenci v Braziliji in Argentini. Prav bi bilo reči, da so omenjeni klubi od podpore Parmalata odvisni v precej veliki meri: južnoameriški nogomet je namreč večinoma zelo reven in vsote, ki jih lahko nudi Parmalat so izjemno ugodne. Pri tem se nujno postavlja vprašanje, kaj ima od tega Parmalat. V prvi vrsti je seveda reklamiziranje lastnih proizvodov v Južni Ameriki. Temu je recimo služil tudi z nogometnega vidika povsem nepotreben nakup Taffarella pred tremi leti, isto vlogo pa pripisujejo tudi Asprilli (na sliki), ki bi sicer bržkone že zapustil emilijansko mostvo.

Če ekonomski iztržek Parmalata na tem mestu ni važen (in je mimogrede tudi težko ocenljiv), je tem zanimivejši nogometni. Vsi igralci treh južnoameriških klubov, ki s svoje strani že itak imajo na notranjem trgu velik vpliv, so dejansko pod kontrolo Parme, zato ni težko sklepati, koliko igralcev gre skozi njeno reseto. Zadnji na spisku je bil Roberto Carlos, ki ga je Parma prepustila Interju, ker le-ta ni oviral nakup Stojčkova. Kaj ima pri tem Benfica? Lizbonski klub je v velikih ekonomskih težavah in je zato še toliko bolj potreben pomoči. V zameno deluje kot nekakšno parkirišče za tiste igralce, ki jih Parma želi preizkusiti, se posebnost pa je v tem pogledu Benfica koristna zaradi tega, ker imajo na Portugal-

skem Brazilci iz zgodovinskih razlogov status domačina, to se pravi, da njihovo število ni omejeno.

Italijanska nogometna zveza prepoveduje vsakomur, da bi bil soudeležen pri dveh drustvih, sicer bi se že dobil kak Berlusconi, ki bi pokupil polovico prvoligašev. Z druge strani je znano, da je lastnik Foggie Casillo v osebi nekaterih prijateljev lastnik tudi več kampanijskih mostev iz C1 in C2 lige. Ali je tako »koloniziranje« pravico? Z legalnega vidika je neoporečno, toda ostaja dejstvo, da bo pod temi pogoji prvenstvo še bolj izključna domena šestih izbrancev (pod trenutnimi pogoji so to Parma, Juve, Milan, Inter, Lazio in Roma), ker bodo ostali klubi njihove »podružnice« ali vsekakor od njih odvisni. V Španiji imajo Real Madrid, Barcelona in Athletic Bilbao svoja mladinska mostva v drugi, več prvoligašev pa v tretji ligi. V Nemčiji velja podobno, največji klubi imajo svoje amaterje v nizjih ligah. V obeh primerih velja, da ta mostva ne smejo napredovati v prvo ligo in ceprav lahko v to obliko kljub temu podvomimo, moramo priznati, da je vsaj odkrita. Predlanski primer Milan - Reggiana (zmaga in obstanek Reggiane na San Siru) daje slutiti, da v Italiji navadni smrtniki marsičesa ne vemo.

Dimitrij Krizman

NOGOMET / PO SKLEPU VODSTVA FIGC

Triestina bo igrala v C2 ligi

Danes razpored za A ih B ligo

Za trzasko ljubitelje nogometa je nedvomno vest dneva ta, da je vsedrjavni svet nogometne zveze včeraj ekipo Nuove Triestine vključil v prvenstvo C2 lige. Po podrobni obravnavi so namreč zaradi neizpolnjevanja zahtevanih pogojev iz C1 lige izključili Barletto, Crevacore in Siracusa iz C2 lige pa Vastese in Grosseto. S tem se je odprla pot za vključitev ekip, ki so bile »na čakanju«. Tako bodo v novi sezoni v C1 ligi igrali Chieti, Modena in Turrus, v C2 pa so bili vključeni Olbia, Giorgione, Triestina, Imola in Ternana.

Zveza je tudi že sestavila skupine in Triestino uvrstilo v B skupino, v kateri so se Baracca Lugo, Cecina, Centese, Fano, Fermana, Forlì, Giorgione, Imola, Livorno, Mobilieri Ponsacco, Pontedera, Rimini, San Donà, Ternana, Tolentino, Treviso in Vis Pesaro. .

Po dokaj mučnih zapletih so včeraj uradno v A ligo vpisali tudi ekipo Napoli, potem ko je Ferlaino podal osebno jamstvo v višini 12 milijard, ki so bile še potrebne za vpis. Danes bo italijanska nogometna zveza objavila tudi kolerarje A in B lige. V A ligi, ki se bo začela 27. avgusta, so za nosilce postavili Juventus, Lazio, Parma, Milan in Roma, ki se bodo med seboj srečali v obdobju med 2. in 15. kolom. Upostevali so tudi nekaj posebnih prošnji, tako da bosta na primer Parma in Vicenza v 1. kolu igrali v gosteh zaradi del na svojih stadionih.

V B ligi so nosilci stiri ekipe, ki so izpadle iz A lige (Brescia, Genoa, Foggia in Reggiana) in peta ekipa iz lanskega prvenstva v B ligi (Salernitana).

V A ligi bodo nogometaši počivali 3. septembra, 8. oktobra in 12. novembra zaradi tekme državne reprezentance in 31. decembra zaradi praznika. V B ligi ne bodo igrali 19. novembra, 31. decembra, 11. februarja 96 in 17. marca 96.

Medtem pa se italijanski nogometni prvoligasi se s stalno zahtevnejšimi prijateljskimi in trening tekami pripravljajo na bližnje prvenstvo.

Florentina je igral na zelo kvalitetnem turnirju v Mönchengladbachu skupno z evropskim prvakom Ajaxom, Liverpoolom in domačo Borussia. Povsem ne pričakovano, toda zaslužen so zmagali gostitelji, ki so v velikem finalu premagali nizozemski Ajax kar s 5:2

(2:1). Nemsko moštvo je povedlo z 2:0 z zadetkoma Dahlina in Sternkopfa, evropski prvaki pa so stanje izenačili z goloma Litmanena in Scholtena. Ko pa je bil v 65. min. izključen branilec Blind, je Ajaxova obramba povsem popustila. V ospredje je tedaj stopil Borussiain nogometaš Effenberg, ki je dal dva gola in pri stanju 4:2 je bil tekma dejansko končana. Peti gol za Borussia je dal Kastenmaier, tako da je bilo slavlje domačega moštva popolno.

Florentina se je morala zadovoljiti le s četrtim mestom. V malem finalu je namreč izgubila z Liverpoolom po enajstmetrovkah s 3:4.

Sampdoria pa je bila zaposlena na mednarodnem turnirju v Glasgowu, kjer je v finalu za 1. mesto izgubila proti domačemu Rangersu z 0:2 in je tako osvojila drugo mesto. Strelca za Rangers sta bila v 39. min. Durie in v 79. min. McCoist. Pri mostvu tenerja Erikssona so se tokrat izkazali Chiesa, Karembeu in Seedorf. Tretje mesto na tem turnirju je osvojila Steaua iz Bukaresta, ki je premagala Tottenham s 3:2, potem ko je izgubljala že z 0:2.

Sicer pa je bila osrednja osebnost tega turnirja bivši nogometaš Lazio Paul Gascoigne, ki se je predvsem »proslavil« ob robu igrišča in na tribunah s strupenimi izjavami na račun vodstva Lazio (Cagnotti, Zoff) in z neprimerno gesto, ki je razkacila škotske katolicane. Sicer pa se muhasti Gazza zaradi »takšnih malenkosti« preveč ne razburja.

Po mnenju strokovnjakov Inter ne sodi v ožji krog favoritov za državni naslov, je pa ekipa, ki je doslej na predprvenstvenih pripravah pokazala zelo dobro igro. Inter je z Roveretom sicer imel lahko nalogo in ga je tudi premagal s 6:0, bolj kot visok izid pa je spodbudna igra, ki jo je predvajalo milansko moštvo. Predvsem pa se je izkazal novi napad Ince, ki je poleg tega dosegel tudi zelo lep zadetek.

Tudi danes bodo na vrsti številne prijateljske tekme, od katerih velja omeniti predvsem dve: v Ceseni se bosta pomerila Juventus in Borussia Dortmund, v Liegeu pa bo domači Standard gostil Milan.

Danes bo zaposlen tudi Udinese, ki bo v Avstriji igral proti ekipi Rampler Faaker.

KOŠARKA / SINOČI V ZAGRAJU

Predstavitev ekipe Brescialata iz Gorice

Američan Mark Davis se bo ekipi pridružil 10. avgusta

GORICA - Včeraj so na kmetijskem posestvu Castelveccchio v Zagorju predstavili košarkarsko ekipo goriskega Brescialata (na sliki Foto Studio reportage), ki bo nastopala v A2 ligi. Pod vodstvom tria Medeot - Dalipagić - Bensa bo ekipa prvi teden posvetila največ pozornosti fizični pripravi, nato pa bo na vrsti žoga. Prvo prijateljsko tekmo bodo Goričani igrali 13. avgusta proti eni od hrvaških ekip, takoj po velikem smarnu pa bo Brescialat 16. 8. gost Illyja v Trstu. Vodstvo društva gleda na letošnje prvenstvo z optimizmom, edino negativno točko na začetku pa predstavlja osotnost novega Amerikanca Marka Davisa, ki se bo ekipi pridružil 10. avgusta.

JADRANJE / GIRO PO ITALIJI

Četrta zaporedna zmaga jadmice Trieste-Generali

TRANI - Trzaska jadrnica Trieste - Generali je v 11. etapi jadranskega gira po Italiji dosegla že svojo četrto zaporedno zmago in se vse bolj približuje vodilni Bologni - Telethon, ki pa nikakor ne popušta in pod vodstvom izkušenega Maura Pelschierja z vsemi silami brani prvo mesto. Danes in jutri bo na sporedu 12. etapa (koeficient 2) od Tranija do Pescara v skupni dolžini 145 milj.

Vrstni red 11. etape: 1. Trieste - Generali, 2. Bologna - Telethon, 3. Catania, 4. Palermo, 5. Aci Hrvaska, 6. Sevastopol -

Universum trust, 7. Quartu Sant'Elena - Sardinija, 8. Siracusa, 9. Sankt Petersburg - Moskva, 10. Taranto - Divani e Divani itd.

Skupni vrstni red: 1. Bologna - Telethon 253, 813 točk; 2. Trieste - Generali 237, 813; 3. Catania 236, 625; 4. Sankt Petersburg - Moskva 207, 000; 5. Quartu Sant' Elena - Sardinija 204, 188; 6. Palermo - Provincia Turistica 169, 500; 7. Sevastopol - Universum Trust 168, 250; 8. San Benedetto del Tronto 165, 250; 9. Taranto 147, 750; 10. Fiamme Gialle 143, 750 itd.

NOVICE

Pri Illyju prodali že 1500 sezonskih vstopnic

TRST - Kampanja za prodajo sezonskih vstopnic pri Illyju je v mesecu dni prinesla zelo dober rezultat. Že 1500 starih abonementov je potrdilo nakup sezonskih vstopnic tudi za letošnje sezono. Vodstvo Illyja se je tudi odločilo, da do 4. avgusta podaljša rok za potrditev starih abonmajev. Prodaja abonmajev poteka na sedežu Palacanestro trieste v Ulici Lazzaretto Vecchio 2 po sledečem urniku: ponedeljek, sreda in četrtek od 9. do 13. in od 16. do 19. ure, ob torkih in petkih pa od 10. do 17. ure.

Žensko odbojgarsko prvenstvo v A ligi se bo začelo 15. oktobra

RIM - 51. državno prvenstvo v ženski odbojgarski A ligi se bo začelo 15. oktobra. V ligi nastopa 12 ekip iz sedmih dežel: Lombardije, Emilije-Romagne, Mark, Lacija, Apulije, Bazilikate in Sicilije. Redni del sezone je razdeljen na 22 kol, zadnje kolo pa bo na sporedu 31. marca prihodnjega leta. najboljših osem ekip po koncu rednega dela bo sodelovalo v kmotnčni za naslov, ki se bo začela 3. aprila, konča pa 27. aprila. Četrtna finalna in polfinalna srečanja se bodo igrala na dve zmagi, finalna tekma končnice pa na tri dobljene tekme. All Star Game bo na sporedu 8. decembra 1995.

Spored 1. kola v A1 ligi (15. oktobra ob 17.30): Pallavolo Sumirago Varese - Olimpia Teodora Ravenna, Pasta Ciccarese Bari - Pallavolo Reggio Emilia, Latte Ruggia Matera - Cistellum Cislago Varese, Anthesis Volley Modena - Tra. De. Co Altamura Bari, Brummel Ancona - Alpam Roma, Foppapedretti Bergamo - Pol. Amazzoni Agrigento.

1. kolo v A2 ligi (8. oktobra 1995, konec rednega dela 21. aprila 1996): Cer.Cemar Spezzano - Pall.Castellanzese, As Roma Pallavolo - Record Cucine Latisana, Aquila Azzurra Trani - Vf Montichiari, Barausse Volley Vicenza - Fiorentina Volley, Despar Sirio Perugia - Rio Casamia Volley Palermo, Sestese Oranfrizer - Famila Imola As, Unma Casas Messina - As Florens Castellana, Medinex Reggio Calabria - Alma Pall.Carifano.

Obvestila

SD KONTOVEL ODBOJKARSKI ODSEK

organizira tečaj odbojke za deklice letnika 1983 in mlajše. Tečaj bo od 3. do 11. avgusta na igrišču na Kontovelu. Od ponedeljka do petka bo vadba od 9. ure do 16.30, v soboto od 9. do 13. ure, nedelja je prosta. Za kosilo bo poskrbljeno. Prijave pri prof. Dragici Hrovatin, tel. 213783 ali pri odbornikah društva.

SK BRDINA

sporoča, da se suhi treningi nadaljujejo vsak torek in četrtek s pričetkom ob 18. uri. Zbirališče na Brdini.

ZSSDI

obvešča, da bosta urada v Trstu in Gorici v juliju in avgustu odprta od 8. do 14. ure.

BALINANJE / ZAMEJSKO PRVENSTVO ZA ČETVERKE

Balinarji Zarje iz Bazovice z zmago nad Poletom postali zamejski prvaki

Po 5 tekmah v skupni uvrstitvi vodi Polet

Zarjini balinarji Paolo Bavcar, Boris Canciani, Edvin Sancin in Zorko Petaros so letošnji zamejski prvaki za četverke. Poletovci Vasja Gulic, Renato Katalan, Gigi Stepancic in Nino Suban pa so podprvaki.

Na tem tekmovanju je nastopilo dvajset četverek. Igrali so na petih stezah Kraske planote. Sklepni del je bil zopet v organizaciji Kraskega doma, ki se je tudi tokrat dobro izkazal, saj je vse potekalo v najboljšem redu, poleg tega je bilo organizatorju tudi vreme naklonjeno, tako da so lahko nemoteno po programu izpeljali vse tekme. Vsa srečanja so bila zanimiva inakovostna. Do polfinala pa so se prebili Danica, Polet, Primorje in Zarja.

Opsensko moštvo si je

prislužilo finale, s tem da je z 11:7 premagalo Primorje, bazovska ekipa pa je v drugem polfinalu premagala Danico z 11:3. V velikem finalu je Zarja odpravila Polet z 11:5.

Medalje (prvim stirim četverkam) je podelil predstavnik balinarske komisije ZSSDI, ki je tudi ob tej priložnosti cestital nastopajočim in izrazil željo, da bi se naša društva tudi na naslednjem tekmovanju trojk, ki bo v septembru, odzvala tako polnoštevilno kot na tekmi četverek.

Največ vpisanih četverek je imela Gaja, in sicer pet, a vseeno ni imele sreče, da bi se dokopala do finala. Po nagrajevanju so se pristoni balinarji zadržali na družabnosti, ki je potekala v vedrem in veselem razpo-

Levo zmagovita ekipa Zarje, desno drugi finalist openski Polet (Foto Balbi/Kroma)

lozenju.

Po petih tekmah zamejskega balinarskega prvenstva, ki ga prireja balinarska komisija ZSSDI, je se vedno trdno v vodstvu openski Polet. Po tem tekmovanju sta si zamenjali mesti na lestvici Zarja in nabrežinski Sokol, tako da je sedaj Zarja na drugem mestu in Sokol na tretjem. Na četrto mesto se je prebilo Primorje, in sicer samo

za eno točko razlike pred Danico.

VRSTNI RED: 1. Zarja (Paolo Bavcar, Boris Canciani, Edvin Sancin, Zorko Petaros); 2. Polet (Vasja Gulic, Renato Katalan, Gigi Stepancic, Nino Suban), 3. Primorje (Renato Blason, Walter Ferluga, Marino Sibelja, Ligio Pelicon), 4. Danica Vrh (Virgilio Cernic, Angel Frandolic, Ludvik Sosić, Dominik Gril), 5.

Kraski dom (Egon Skerk, Mario Suc, Milan Skabar, Vinko Vodopivec).

EKIPNA LESTVICA: 1. Zarja 12; 2. Polet 8; 3. Primorje 6; 4. Danica 5.

SKUPNI VRSTNI RED PO 5 TEKMAH: 1. Polet 73 točk; 2. Zarja 45; 3. Sokol 36; 4. Primorje 14; 5. Danica Vrh 13; 6. Kraski dom 7; 7. Mak 5; 8. Nabrezina-Aurisina 2; 9. Gaja, Kras in Sovodnje 0.

RAI 1

- 6.45 Jutranja oddaja Unomat-tina, vmes(7.00, 8.00, 9.00) dnevnik
9.30 Nan.: Ocotov pes
9.55 Film: I rivoltosi di Boston (zgod., ZDA '58, i. H. Stalmaster), vmes (11.00) dnevnik
11.25 Aktualna poletna oddaja: Verdemattina estate
12.25 Vreme in dnevnik
12.35 Nan.: Gospa v rumenem
13.30 Dnevnik
14.00 Film: Il viaggio (dram., It. '74, r. V. De Sica, i. S. Loren, R. Burton)
15.45 Mladinski variete Solletico, vmes risanke
17.55 Danes v Parlamentu
18.00 Dnevnik
18.15 Nan.: Alf
18.50 Variete: Poletje v Luna Parku
19.35 Vreme, dnevnik in sport
20.40 Dok. oddaja: Poletni Kvar
22.00 Film: Le ragazze di Jimmy (kom., ZDA '88, i. R. Phoenix, A. Magnusson, M. Selenger)
23.00 Dnevnik
24.00 Dnevnik, horoskop in vreme, 0.30 Danes v Parlamentu
0.40 Dok. Videosapere: Ne-poznane Benetke
1.10 Aktualno: Sottovoce

RAI 2

- 6.35 Nad.: Atto d' amore, 1000 mojstrov, V kraljestvu narave
8.00 Varjete za najmlajše Quante storie!
9.55 Nan.: Saranno famosi
10.45 Nad.: Secrets
11.30 TG2 33, 11.45 dnevnik
12.10 Nan.: L' arca del dott. Bayer
13.00 Dnevnik in vreme
13.40 Otroški variete: Quante storie Disney, risanke
14.15 Nad.: Paradise Beach, 14.45 Santa Barbara
15.30 Dnevnik
15.35 Nan.: La grande vallata, 17.25 Zdravnik med medvedi, vmes (17.20) dnevnik
18.10 Sport in vreme
18.35 Sereno Variabile
18.45 Nan.: Hunter
19.45 Dnevnik in sport
20.20 Variete: Go-Cart
20.40 Film: I dannati e gli eroi (western, ZDA '60, i. J. Hunter, C. Towers)
22.35 Aktualno: Format - Il microfono della notte - Nočne reportaže v živo
23.30 Dnevnik in vreme
0.05 Variete: Tenera è la notte

RAI 3

- 6.00 Jutranji dnevnik
8.30 Dok.: Pollice verde, Vodič za izbiro fakultete
9.10 Film: L' eterna illusione (kom., ZDA '38)
10.55 Dok.: Peru, vrtnarstvo, potovanje po Italiji, divja narava, filozofija
12.00 Dnevnik
12.05 Film: Duello nel Pacifico
14.00 Dezelne vesti, dnevnik
14.30 Sport: hokej, biljard, bebol
16.30 Dok.: Potovanje po Italiji
17.00 Film: La mia amica Irma (kom., ZDA '49)
18.45 Aktualno: Mesec branja
19.00 Dnevnik, dezelne vesti
19.50 Variete: BlobSoup
20.10 Film: Angeli con la pistola (kom., ZDA '61, i. G. Ford, H. Lange)
22.30 Dnevnik, dezelne vesti
22.55 Nan.: In famiglia e con gli amici
23.50 Operne arije in zgodbe: L'amore è un dardo
0.30 Dnevnik, pregled tiska,

RETE 4

- 7.20 Nan.: Tre nipoti e un maggiordomo
7.45 Nad.: Manuela, 8.30 Il disprezzo, 9.35 Rubi, 10.30 La donna del mistero 2, 11.15 Senza peccato, 12.20 nan. La casa nella prateria, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00 Nad.: Sentieri
15.00 Film: Le ragazze di Piazza S. Pietro (kom., It.-Sp. '58, i. V. De Sica)
17.00 Nan.: Donne pericolose, 18.00 A cuore aperto, 19.30 Kojak, vmes (19.00) dnevnik
20.30 Film: Ultima notte a Warlock (western, ZDA '59, i. H. Fonda, A. Quinn, D. Malone)
22.50 Film: Le notti di Cabiria (dram., It. '57, r. F. Fellini, i. G. Masina), vmes (23.30) dnevnik

CANALE 5

- 6.00 Na prvi strani
9.00 Nan.: Casa dolce casa
9.30 Film: Marinarai donne e guai (kom., It. '58)
11.30 Nan.: Una bionda per papà, 12.00 Robinsonovi, 12.30 Casa Vianello
13.00 Dnevnik TG 5
13.25 Lezioni private
13.40 Nad.: Beautiful, 14.10 Amarsi
15.00 Nan.: Pappa e Ciccio, 15.30 La tata
16.00 Otroški variete, vmes risanke in nanizanke
18.00 Kviza: OK, il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00 Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Paperissima sprint
20.45 Nogomet: Juventus-Borussia Dortmund
22.30 Večerni dnevnik
23.00 Nan.: Missione impossibile, 24.00 dnevnik

ITALIA 1

- 6.30 Otroški variete
11.30 Nan.: Le strade di San Francisco
12.25 Odprti studio
12.45 Aktualno: Fatti e misfatti
12.50 Sport studio
13.00 Otroški variete
15.00 Film: Piccoli esploratori (pust., Kan. '93)
17.00 Variete: Festival Giffoni
17.10 Nan.: Magnum P.I.
18.20 Variete: Bravissima
18.30 Nan.: Palm Springs
19.30 Odprti studio, vreme
19.50 Sport studio
20.00 Variete: Nati per vincere
20.40 Film: He said, she said (kom., ZDA '92, i. K. Bacon, S. Stone)
22.40 Film: Creepshaw (srh., ZDA '82, i. H. Halbrook, A. Barbeau, V. Lindfors)
0.45 Italia 1 sport
1.15 Variete: Bravissima
1.30 Nan.: Baretta

TELE 4

- 13.30 19.30, 22.00, 24.00 Dogodki in odmevi
20.30 Nan.: Mike Hammer
22.30 Nad.: Carolina

MONTECARLO

- 14.00 18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10 Film: Per amore di Lily
19.15 Variete: Sole!
20.35 Nad.: Homefront
23.00 Film: Un ragazzo di Calabria (kom., It. '87)

RAI 3 slovenski program

- 20.25 Risanka: Filip
20.30 TV dnevnik

SLOVENIJA 1

- 09.40 Sezamova ulica, 1/13 del ameriške nanizanke
10.40 Pevec, ameriški film, ponovitev
12.30 Svetovni poslovni utrip, ponovitev
13.00 Poročila
13.05 Pred SP v atletiki, ponovitev
15.10 Sobotna noc, ponovitev
17.20 Mostovi
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Otroški program
Arabela se vrača, 16/26 del ceske nadaljevanke
18.40 Fallerjevi, 32. del nemske serije
19.13 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, vreme, sport
20.00 Strta srca II: 12. del francoske nadaljevanke
20.50 Tujci v raju, novozelandska dok. oddaja
22.00 TV dnevnik 3, vreme, sport
22.20 Žarišče
22.40 Poslovna borza
22.50 Sova
Skrajnosti, 4/7 del angleške nadaljevanke
23.20 Seaquest, 4. del ameriške nanizanke

SLOVENIJA 2

- 13.00 Euronews
14.25 Malo angleščine, prosim, ponovitev
14.50 Velika potovanja z vlakom, 1/6 del angleške dok. nadaljevanke
15.45 Karaoke, ponovitev
16.45 Sova, ponovitev
Seinfeld, 5/18 del
Seaquest, 3. del
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Regionalni studio Koper
18.45 Iz življenja za življenje
19.13 Risanka
20.00 Univerzitetni razgledi
20.50 Ruska pizza blues, danska drama
22.05 Roka rocka
MTV Unplugged: Allman Brothers Band & Joe Satriani
22.55 Videospon
23.40 Svet poroca

KANAL A

- 10.15 Luc svetlobe, ponovitev
11.05 Alic v glasbeni deželi, ponovitev
11.35 A - shop, Spot tedna, CMT
16.30 Spot tedna, A - shop
16.40 Poletje v skoljki II, ponovitev
18.15 Generacija transforme-rjev II, ponovitev
18.45 A - shop
19.00 Vreme, risanka
19.10 Luc svetlobe, 480. del
20.00 Rodeo
20.30 Tropska vročica, 16. del
21.20 Vreme
21.25 Večni krog
22.25 Računalniška kronika, 26. del dokum. oddaje
22.55 Dežurna lekarna, pon.

Koper

- 16.00 Euronews
18.00 Slovenski program
Poletni studio 2
18.45 Primorska kronika
19.00 TV dnevnik
19.25 Halo...Kdo klepeta? - otroška oddaja
20.15 V ospredju - avtor Bruno Agrimi
20.30 Sredozemlje
21.30 Rhythm & News, vodi Andrea F.
22.00 Euroturismus
22.15 Vsedanes - TV dnevnik
22.30 Slovenski program
Poletni studio 2

ORF Avstrija 1

- 06.05 Ponovitve
13.00 Otroški program
15.25 Mini čas v sliki
15.35 Vesoljska ladja Enterprise - nova generacija
Planet se brani
16.25 Macgyver
Vroča ljubezen
17.10 Strašno prijazna družina
Narascaj
17.35 Zlata dekleta
18.05 Prijazna trojica, zadnji del
Ubogi bogatas
19.00 Pri Huxtablovih
Vsi hočejo samo hiso
Cas v sliki, kultura
20.00 Pogledi od strani
20.15 Atlantik, 2/3 del: Svetel ocean
21.10 Komisar Rex, Diagnosta: umor
21.50 Nemski turisti
Animacija
Cas v sliki
23.25 L. B. Stryker - Smrtonosna preteklost, ameriška TV kriminalka, 1988
Režija: William A. Fraker
Prebivalci Palm Beacha so razburjeni, ker je bilo v zadnjem času več zensk zrtev posilstva. Nekdanji policist B. L. Stryker, ugotovi, da so posilstva zelo podobna njegovemu zadnjem primeru, ki ga je raziskoval v New Orleansu...
01.00 Strašno prijazna družina, ponovitev
01.25 Schiejok, ponovitev
04.35 Fant iz dobre družine, ponovitev filma

ORF Avstrija 2

- 09.00 Cas v sliki
09.05 Vsak dan s Schiejokom, ponovitev
10.05 Morilec, ahaj!, pon. angleške kriminalke
11.35 Tenis. EG-Generali Open; iz Kitzbühla
16.00 Schiejok vsak dan
17.00 Cas v sliki
17.05 Dobrodošli v Avstriji
19.00 Zvezna dežela danes
19.30 Cas v sliki/kultura
20.00 Sport
20.15 Akti X
Novo gnezdo
21.10 Reportaža
22.00 Cas v sliki 2
22.30 Na prizorišču, reportaža tedna
23.00 Tenis, EG-FGenerali Open; iz Kitzbühla
23.45 Druženje z Antoninom Artaudom, francoski film, 1993, Režija: Gerard Mordillat
Krik po ljubezni - dunaj-čanke v senci velemesta, avstrijski film, 1951
01.05 Amerikan supermarket, Business is Business
03.05 Pogledi od strani
03.10 Videonoc

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 8.40 Novakovi; 9.35 Turistični napotki; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Ekološki kotiček; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slov. zemlja v pesmi in besedi; 21.05 Igra; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 23.05 Nokturno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.50 Koledar kulturnih prireditev; 9.35 Pop-evki tedna; 11.35 Obvestila; 12.00 Opoldne; 13.40 Obvestila; 14.00 Drobnotice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Lingvistični kotiček; 17.50 Sport; 18.10 Fiesta latina; 19.30 Štos - Še v torek obujamo spomine; 21.00 Zgodnja dela; 22.20 Stoletje improvizirane glasbe.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasba; 10.05 Operne melodije; 11.35 Danes smo izbrali; 13.05 Počitniško popotovanje; 14.05 Razpoloženska glasba; 15.00 Big Band RTVS; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Ljudsko izročilo; 16.40 Ešej; 17.00 Vokalna glasba; 20.00 Literarni večer; 20.40 S koncertov; 22.05 Pretok idej; 22.25 Glasba našega časa; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper (slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Otvoritev, jutranjik; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.15 Vsak dan je dober dan; 9.00 Servisne informacije; 9.10 Glasb. rubrika: Od vrha do dna; 9.45 Tedenski horoskop; 10.45 Kviz rubrika; 11.00 Aktualno in zanimivo; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Kontaktna odd.: Daj, povej...; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.45 Informativni servis; 17.15 Borzno poročilo; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Iz kulturnega sveta; 19.00 Poročila; 21.00 Glasba.

Radio Koper (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Edig Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kultura; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 Zoo station; 16.00 Modri val - glasbe-

no popoldne; 18.00 Italijanska glasba; 18.45 Il flauto magico; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 11.50 Borza znanja; 12.00 BBC novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 16.25 Uganka; 18.15 Okrogla miza; 20.00 Labirint znanja; 23.00 Egostyle; 24.00 DJ Alf.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 11.20 Vedeževanje v živo; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 13.20 Tudi jeseni je lepo; 15.30 Dogodki in odmevi; 19.30 Večerni pr. z Zdravkom Bavdkom.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniaturre; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.00 Študij in glasba; 19.30 Športna sobota; 21.00 Kulturno-umetniški program.

Radio Študent

8.00 RôboKaki; 11.00 Kon-dicija dvojiškega sistema; 14.00 Recenzije (knjižne novosti) & Napovedi; 15.00 OF, Joculator; 19.00 TB: Ol' Dirty Bastard; 20.00 Underground International, Hard'n'Heavy, Techno; 24.00 Reprize.

Radio Trst A

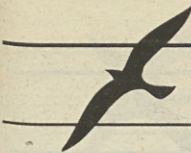
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Kraji pod Grmado v letih 1914-1918; 8.40 Potpuri, vmes (9.15) Pravilnični kotiček; 10.10 Simfonični koncert; 11.30 Odprta knjiga: Mesto v zalivu (B. Pahor, r. M. Kravos, 2.); 12.00 Na počitnice, nato Slov. lahka glasba; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Literarne podo-be; 14.40 Evergreen; 15.00 Poletni mozaik; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: F. J. Haydn; 18.00 Ešej: Adam, kje si? E. Kocbek in njegov čas (r. J. Bablič, 6.); 18.30 Tropicana; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Glasba po željah; 15.00 Rok z Vami; 18.00 Otroški vrtiljak; 20.00 Oddaja SKD Tabor Opčine; 20.30 Smeh in glasba.

Radio Koroška

18.10-19.00 Partnerski magacin

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

KRIZANKE

Jutri 2. avgusta, ob 20.30 uri, bo v okviru festivala monodrama Matjaža Kmecla **ANDREJ SMOLE-ZNAMENITI SLOVENEČ.** - Igra: Tone Gogala

CELJE

PROGRAM ABONMAJSKIH PREDSTAV
V SEZONI 95/96:

VELIKI ODER:

1. Drago Jancar: **HALSTAT**, režija Franci Krizaj
2. Jean Anouilh: **SKUSNJA**, režija Dusan Mlakar
3. W. Shakespeare: **OTHELLO**, režija Vito Taufer
4. Jean Genet: **BALKON**, režija Damir Zlatar - Fray

IDRIART 1995

JAVORJE

Danes, 1. avgusta, bo v romarski cerkvi na Gori gledališka predstava slovenske balade **PEGAM IN LAMBERGAR**

PRIMORSKI POLETNI FESTIVAL

KOPER

Jutri, 2. avgusta, ob 21.30 uri, bo v vrtu Slovenice Koper plesna predstava **KDO JE NARISAL STANKU SKAKALNICO** avtorja Branka Potočana (na sliki).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi - Dvorana Tripčovich Mednarodni festival opere 1995
V četrtek, 3. avgusta, ob 20.30 premierska predstava opere **«West Side Story»** Leonarda Bernsteina. Direktor Grant Hossack, režija Saverio Marconi.
Ponovitve: v petek, 4., soboto, 5., torek, 8. in sredo, 9. avgusta, ob 20.30 ter v nedeljo, 6. avgusta, ob 18. uri.
Prodaja vstopnic za vse predstave pri blagajni Dvorane Tripčovich od 9.00-12.00 ter od 18.00-21.00.
Grad sv. Justa
Danes, 1. avgusta, ob 21.30 koncert skupine Leone di Lernia. Vstop prost.
V četrtek, 3. avgusta, ob 21. uri koncert s skupino Sensasciou.
V petek, 4. avgusta, ob 21. uri koncert keltske glasbe s skupino An Erminig.

V primeru slabega vremena bo koncert v gledališču Miela.
Grad sv. Justa - kino
V nedeljo, 6. avgusta, ob 21. uri **«La scuola»**. Režija Daniele Lucchetti.

VIDEM

Poletne prireditve: Na gradu je do konca meseca na ogled razstava **«Totò, dal varietà al cinema (1917-1945)»**; na dvoriscu Palace Morpurgo: v četrtek, 3.8., ob 18.30 koncert Tartinijevih, Vivaldijevih in Pachelbelovih skladb; v četrtek, 10. t.m., ob 18.30 - koncert Rossinijevih in Mozartovih skladb; Univerzitetni park: v parku del Torso: danes, 1.8. film **«Il corvo»**, v četrtek, 3. in v petek, 4.8. film **«Intervista con il vampiro»**, v sredo, 9. t.m., ob 21.00 na gradu gledališka predstava **«Alecchino tra i segreti del Castello»**.

KOROŠKA

ZABLAŠKO JEZERO

Danes, 1.8. bo na Breznikovem campu, ob 20.30 kulturni večer.

DOBRLA VAS

V samostanu bo jutri, 2.8., ob 20.30 Gorenjski večer z ansamblom »Gasperj«. Prireja SPD Sreč.

CELOVEC

Na terasi Mohorjeve bo v ponedeljek, 7.8., ob 16. uri srečanje **«Zmenjena ura»** s kronistoma Jožetom Marketzem in Vinkom Oslakom; teme prvih srečanj: klic po reformi v Cerkvi, razlikovati duhove, sprava ali poravnava?.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

NATECAJ ZA ENOSTRANSKI
CRNO - BELI STRIP

Zazelena oz. prednostna tematika je boji proti fasizmu, razizmu, etnični nestrpnosti do »drugacnih« in podobno. Stripi naj bodo v izvirnem jeziku, s priloženim prevodom v angleščino (za podnapiše). Avtorji dvanajstih izbranih stripov bodo prejeli nagrado v vrednosti 100 DEM, njihovi stripi pa bodo objavljeni v eni od naslednjih izdaj Stripburgerja. Avtorji, katerih dela bodo objavljena, bodo prejeli tri brezplačne izvide. Nacrtujejo pa tudi razstavo vseh prispelih stripov, zato avtorje prosijo, da posljejo originale, ki jih bodo po razstavi vrnili. Rok za oddajo je 1. oktober. Stripe poslijte na naslov Ljubljana, Kersnikova 4, soba 412, s pripisom **»ZA ANTI NAZI NATECAJ«**, vsak tork in četrtek od 12. do 14. ure, dobite vse ostale informacije na telefon 061 / 319 662.

NATECAJ ZA KRATKI
CRNO - BELI STRIP

Ob evropskem letu varstva narave in nezavarovanih območij (1995) razpiše revija Stripburger v sodelovanju s skupino Zivo Zeleni natečaj za kratki crno-beli strip (obseg do 4 strani) inspiriran s tematiko varstva narave. Stripi naj bodo v izvirnem jeziku z priloženim prevodom v angleščino (za podnapiše). Trije stripi, ki jih bo izbrala žirija v sestavi članov uredništva Stripburgerja in predstavnikov skupine Zivo Zeleni, bodo nagrajeni z denarnimi nagradami (500,300, 200 DEM). Vsa prispela dela bomo objavili v posebni izdaji Stripburgerja. Avtorje prosimo, naj ne pošiljajo fotokopij temveč originale. Rok za oddajo je 1.10.1995. Stripe poslijte na naslov: Stripburger (eko strip), Forum, Kersnikova 4, Ljubljana. Telefon 061 / 319 662 (tor. in cet. 12.00-14.00)

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

»Musei di sera« (Večer v muzejih)
Danes, 1.8., ob 20. uri bosta v Riziarni predavala dr. Tullia Catalan in dr. Stefano Fattorini. Sledila bosta filma **«L'uomo del banco dei pegni»** in **«Il Grande Dittatore»**.
V torek, 8.8., ob 20. uri bo v Mestnem Mu-

zeju Sartorio (Largo Papa Giovanni XXIII, 1) predaval dr. Lorenzo Resciniti o keramiki. V torek, 22.8., ob 20. uri pa bo dr. Lorenzo Resciniti predaval o zbirki Antonina Rusconija in Odinee Opuich, ki jo hranijo v muzeju.

GLASBA
SLOVENIJA

IDRIART, BLEJ

Jutri, 2. avgusta, ob 11.30 uri bo v župnijski cerkvi koncert klasične glasbe. Nastopa: Mojca Zlobko, harfa.

Jutri, 2. avgusta, ob 11.30 uri bo v Festivalni dvorani koncert klasične glasbe. Nastopajo: Marija Noller Namičeva, klavir, in orkester hamburske akademije.

KRIZANKE, LJUBLJANA

Jutri, 2. avgusta, ob 20.30 uri bo v okviru poletnega festivala klavirski recital: Aquiles delle Vigne. Program: C. Debussy - Dvanajst sonat, 1. knjiga; F. Liszt - Sonata v h-molu.

VINICA, BELA KRAJINA

Jutri, 2. avgusta, ob 20. uri: bodo v vinjski cerkvi

pesmi ob harfi od XV. stoletja do danes. Nastopata: Shirlie Roden, vokal in kitara, in Marigold Verity, harfa in vokal (na sliki). Program: stare angleske valizanske, irske in škotske pesmi.

Danes, ob 20.30 uri,
Franciškinska cerkev

2. ciklus
Beethovnovih sonat

Miha Pogačnik,
violina

Marija Noller
Namič,
klavir

RAZSTAVE
SLOVENIJA

MODERNA GALERIJA

Razstava 21. MEDNARODNEGA GRAFIČNEGA BIENALA - LJUBLJANA je na ogled do 10. septembra v Moderni galeriji.

V Mali galeriji je do 3. septembra na ogled razstava PETRE VARL SIMONČIČ z naslovom PITA MOJE MAME.

NARODNA GALERIJA, Prežihova 1

V obeh zgradbah NARODNE GALERIJE je na ogled razstava GOTIKA V SLOVENIJI; slikarstvo in kiparstvo.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE, Celovška 23

Gotika v Sloveniji; razstavi arhitektura in nastanek, ogrožanje, reševanje likovne dediščine.

NARODNI MUZEJ, Prešernova 20

Gotika v Sloveniji; svet predmetov (slika).

BEŽIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava IZIDORJA URBANČICA je na ogled do 14. avgusta.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava avstrijske umetnice KIKI KOGELNIK je na ogled do 14. avgusta

GALERIJA ILIRIJA, Tržaška 40

Na ogled je razstava skupine LEK (slike): Veljko Aleksić, Tatjana Arh, Igor Boševski, Andrej Cvetko, Davorin Gros, Vincencija Končan, Frida Lah-Gros, Mojca Plestenjak, Alojz Popelar, Jolanda Versic-Zabjak.

MESTNI MUZEJ LJUBLJANA

V Kulturno-informacijskem centru Krizanke, Trg francoske revolucije 7, je na ogled razstava fotografij popotresne arhitekture Branke Lapajne - DETALJ IN CELOTA.

GALERIJA EQURNA, Gregorčičeva 3

Razstava slik SILVESTRA PLOTAJSA - SICOEJA je na ogled se danes.

GORENJSKI MUZEJ, KRANJ

Na ogled je razstava MIR JE ZMAGA.

GRAFIČNI MUZEJ, ROGAŠKA SLATINA

Na ogled je 90 grafičnih listov karikature-Williama Hogartha (1697-1764), londonskega slikarja in bakrorezca, do 9. 9. 1995.

MESTNA GALERIJA PIRAN

Razstava del avtorja CHRISTA je na ogled do 31. avgusta.

POKRAJINSKI MUZEJ LAPIDARIJ, KOPER

Multimedijalne razstave UMETNIK NA MEJI, ustvarjalca iz Izole LUCIANO KLEVA. Ideja in režija: Slobodan Stuhli, scenarij: Vesna Gomezel Mikolić. Foto:LUCIANO KLEVA.

MARIBOR, POKRAJINSKI MUZEJ

100-letnica filmske umetnosti: Filmska ustvarjalnost Milke in Metoda Badjura, 1926-1965. Slovenci v Veliki Britaniji 1991-1994. Gostovanje razstave o akcijah Slovencev v času osamosvajanja.

MARIBOR

Danes, 1. avgusta, ob 18. uri, bo na Slomskovem trgu otvoritev razstave centra za pozitivne revolucije PRODUKT ZA NADNACIONALNO UPO-RABO, na ogled bo predvidoma 1 teden.

TRNFEST 95

KUD FRANCE PREŠEREN, LJUBLJANA

Danes, 1. avgusta, ob 21. uri, bo otvoritev razstave crnobelih fotografij jazzistov JAZZY GA ! fotografija Zige Koritnika.

JESENICE, KOSOVA GRAŠČINA

Danes, 1. avgusta, ob 19. uri, bo otvoritev fotografske razstave, posvečene 70-letnici organizirane fotodejavnosti na jesenicah.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella-Galerija moderne umetnosti (Ul. Diaz 27): do 10.9. razstavlja James Rosenquist; v Muzeju je na ogled tudi razstava o zavarovalnici Generali »Od orla do leva«.

Obcinska galerija: na ogled je fotografska razstava »Soba in zavest«.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ottavio Bomben.

Grad sv. Justa-Bastione fiorito: do 13.8. je na ogled razstava »Vu x 6: Sechs Künstlerle-rische Positionen aus Wien«. Urnik: od torika do sobote 10.30-12.30, 16-19.

GORICA

V Pokrajinskem muzeju na gradu in v Coroninijevem dvorcu je do 31.12. odprta razstava »Ottocento di frontiera«.

V dvorani Dezelnih stanov na gradu je do 17.9. odprta razstava Gotske cerkve v dolini Soče in v Brdih.

ŠTANJEL

V Galeriji Lojzeta Spacala so na ogled do 30.9., poleg stalne zbirke, tudi novejša dela trzaskega umetnika. Urnik: od delavnikov 14-19 (razen ponedeljkov); ob sobotah, ne-

deljah in praznikih od 10-12, 14-19.

KOROŠKA

CELOVEC

Dezelna galerija: Do 10.9. bo na ogled razstava »Do danes-dve stoletji umetnosti na Koroškem«.

Škofjski muzej (Lidmanskyygasse 10): odprt je do 15. oktobra.

BELJAK

Galerija Holzer: do konca meseca razstavlja Peter Weihs.

ŠENTJANŽ V ROŽU

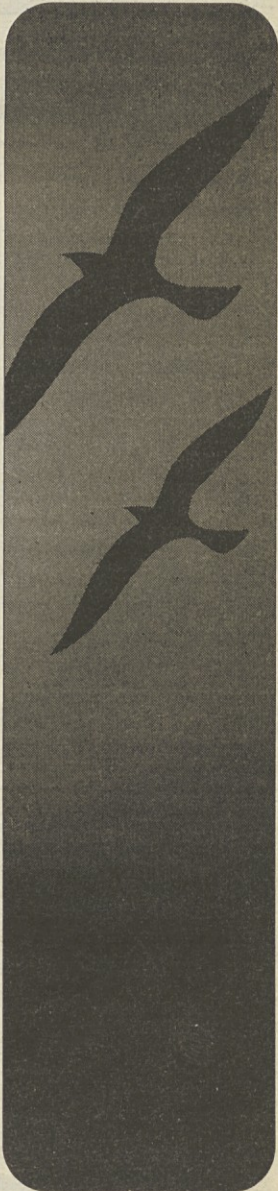
K-k center, Stara sola: Do 15.9. je na ogled razstava Zorke Loiskandl-Weiss z retrospektivo slikarskih del »Od zacetka do sedaj«.

TINJE

Galerija Tinje: Stalna razstava lesorezov Wernerja Bergerja in sedemdelnega cikla Valentina Omana.

PLIBERK

Do konca septembra razstavlja Werner Berg.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Preplavljala vas bodo cu-
stva, ki ste jih v dolgoletnem zatekanju k svoji vzvi-
seni podobi o sebi že skoraj pozabili. Ne sramujte se
otroka v sebi, prevec je moder.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Vasa naložba se bo bogato
obrestovala. Z izkupickom si boste privosčili nekaj,
v čemer ste se doslej brzdali, saj ste menili, da si te-
ga preprosto ne zaslužite.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Zanimali se boste za
nekoga, ki vas bo presenetil z življenjsko modrostjo.
Poslušajte ga s kritičnim umom, kajti modrost ni
prenosljiva z besedami.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Na piko boste vzeli nekoga,
ki mu globoko zavidate; najprej ga boste razvredno-
tili, ko pa se boste vživeli v njegovo kožo, ga boste
zaceli nekritično povzdigovati.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Na vsak način boste želeli pre-
gnati dolčas, zato se boste lotevali številnih nesmi-
selnih dejavnosti. A saj vas ne muči dolčas, muči
vas sivina neizpolnjenega srca.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Spomnili se boste nekoga,
ki vam je še pred kratkim pospeševal srčni utrip.
Zazeleli si boste ponovnega snidenja z njim, vendar
bo žal predalec. Tudi drugi niso od muh.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Ugodno finančno stanje
vam bo omogočilo uresničitev dolgoletne želje, ta pa
vam bo prinesla obilico ustvarjalnega zadovoljstva.
Dokončno boste poleteli nad črne oblake.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Okolica vas bo na
trenutke težko prenašala, saj boste vseskozi poma-
lem tečni in zajedljivi. Ne skušajte spreminjati ti-
stih, ki želijo ostati v zapredku lenobe.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Moč vašega vpliva na
druge bo izjemna, zato pazite, da ne boste pretiravali
in njihove poslušnosti obrnili v svojo škodo. Meja
med dobrimi nameni in slabimi učinki je zelo tanka.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Na vsak način boste
hoteli biti čim bliže ljubljeni osebi, vendar bo imela
žal drugačne potrebe. Skušajte se ji prilagoditi, čemu
bi se morala ona vselej prilagajati vam?

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Utrujenost vas bo vle-
kla v posteljo, vi pa boste trmasto vztrajali pri svojih
nactih. Ne cudite se torej, če bo vasa glava postala
težja od udov. Takoj k počitku!

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Vasa denarnica se bo občutno
odebelila, vendar naj vas njena debelina ne zavede.
Kar je veliko za oči, se zdalec ni tudi dovolj za srce,
ki je tempelj resničnega bogastva.

BAROMETER RAZPOLOŽENJA

Temna stran
entuziazma

Potrebna bo previdnost

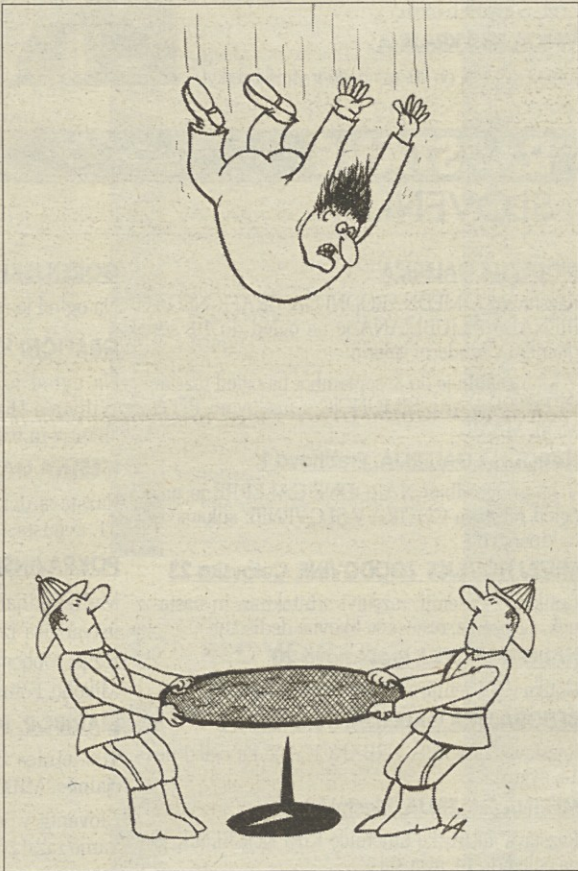
V tem tednu bo cutiti
precejšnje nesorazmerje
v zastopanosti starih te-
meljnih elementov. Med-
tem ko bo s stirimi nebe-
snimi telesi najbolj zasto-
pan element ognja (s
Soncem, Merkurjem in
Venero v znamenju Leva
ter Jupitrom v Strelcu),
bomo imeli v zračnem
znamenju tehtnice le
Mars. Vodne kvalitete
bosta podpirala Saturn v
Ribah in Pluton v Skor-
pijonu, zemeljske pa

Uran in Neptun, ki se gi-
bljeta po znamenju Ko-
zoroga. Velika mera tem-
peramenta in energično-
sti, ki ju vzpodbujajo sti-
ri nebesna telesa s son-
cem na čelu, bo nekako
ujeta v pomanjkanje zra-
ka, ki je vsekakor po-
memben pogoj za uspe-
šno izgorevanje.

Ob obilici elana se bo-
mo torej cutili utesnjene
in paralizirane. Pogosto
ne bomo sposobni izrazi-
ti svojih misli in obcu-

Brez besed

Ivo Antić

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

331	STANJE PO OPLO- DITVI	IZDELOVALEC MRZLE SLADICE	GOSCA, DROZGA	KRAJ V VZHOD. SRBIJI	BISMUT	NEKD. FR. DESNICAR, GIBAJNE	DEL. ELEKTR. NAPELJAVE	POSEBEN PRETEKLI CAS	LOJZE ROZMAN	JADRAN. OTOK	BRIZGANJE	HRV. UGANKAR. REVIJA	KAMENA DOBA	AVTOR: LUKA PIBER	VAZNO ZIVILJO	USTNICA	SILVO TERSEK	MATEVZ	GLASBENIK CLAPTON	MOCNO TURSKE ZGANJE
KRAJ ZA OSKR- BOVANJE														AVSTRIJ. TENISAC (THOMAS)						
UMET- NOSTNA TATVINA														PERZU. KRALJICA JAMA Z GLINO						
FR. SKLA- DATELJ (EDOUARD)					MLEČNI IZDELEK OSEBA IZ TOSCE				SESTAVLJEN LIST POD- PLUTBA								VPITJE MESTO NA KIUSUJU			
AMER. DRAMAT. (CLIFFORD)						MOSKI IZ CICARIJE GRADB. MATERIAL				VRSTA ZUZELK AM. IGRALEC (VAL)										
IGRALKA AUBELJ							PUANEC BELG. MESTO YPRES					TORINO NORV. PESNIK (IVAR)			AMERICIJ AM. ATLET (EDWIN)			DROBEN PESEK	GRSKI MIT. TITAN	FIZOLOVKA
ERIK LOVRO			DENAR ZA USLUGO MEDENA ROSA										VITAL MAL			UBOJ VULKAN NA SICILIJU				
NEMAREN CLOVEK								IGRALKA TKACEVA						NAUK O MISLENJU PTIC TEKAC						
VZVISENA LIRSKA PESEM				MODERNA GLASBA DUSA POCKAJ				VRSTA STAVKA RIMSKA 55												
ALEK- SANDER						IGRALKA SOMMER						GEO- LOŠKA DOBA					KLICA			
NEUMNICA						PRETEPAC						AFRISKO JEZERO MALAVI					PEVKA PUSAR- JERIC			

RESITEV:
Vodotvornost:
OSKRBOVALISTICE,
MUSTER,
PLAGIATORSTVO,
ESTERA,
LALO,
SIR,
TROJIST,
VIK,
ODETS,
CIC,
KRILONAZCI,
JOZICA,
SRKA,
TO,
AM,
EL,
NAPITNINA,
VM,
UMOR,
NEMARNE,
ALJA,
NOFTKA,
ODA,
POP,
VAMESNI STAVEK,
SANDI,
ELKE,
EOCEN,
KAL,
TRAPA,
RUAR,
NJAŠA,
ANNA

TURIZEM

Poletje je pravi čas za obisk Tunizije

Poležavanje na plažah ob dobrotah domače kuhinje

Za približno 600 nemških mark že lahko teden dni polezavate pod afriškim soncem na dolgih pesčenih plažah. Le malenkost več boste odsteli za stiringajstnevno bivanje v Tuniziji, turistično čedalje bolj priljubljeni arabski deželi. Za spremembo si lahko priskrbite le letalsko vozovnico (približno 200 do 300 ameriških dolarjev za carterški polet pri kateri od turističnih agencij) in za ostalo poskrbite sami.

Tunizija je najprimernejša za obisk od sredine maja do oktobra. Če ne veste, kaj bi obiskali, si je pametno poiskati vodič o Tuniziji, toda tudi brez tega bo slo, saj so turistične agencije in hoteli dobro založeni z vabljenimi prospekti. S prenočitvami boste imeli morda ob obali malce težav, toda v notranjosti boste zlahka našli spodobno dvoposteljno sobico za deset dolarjev in manj. Cene hrane in pijače so v turističnih krajih podobne nasim, toda povsod drugod si boste lahko za malo denarja privoščili domače specialitete.

Glede cistoce naj vas ne skrbi, saj se resnejših boleznih v Tuniziji ni bati. Velja poskusiti čudovite tunizijske solate s paradiznikom, olivami in tuno, brik - v riževu testo zapečeno jajce, meso ali zelenjavo, kuskus - proso, dušeno na zelenjavi z ovcetino, corba je nekakšna zelenjavna juha, saksuku pa bi pri nas rekli sataras. Ljubitelji sadja bodo veselili predvsem velikanskih lubenic, melon, breskev, fig, opuncij, ki rastejo na velikih kaktusih...

Najpogostejši cilj slovenskih agencij je Hamamet. Prijetno turistično mesto na moč spominja na nekdanji turistični vrvež dalmatinskih in istrskih obalnih mest. Turiste med spoznavanjem okolice zvijačni trgovci vabijo v prodajalne, kjer jih skušajo s »posebnimi popusti« čim bolj ozeti. Seveda je Tunizija se vedno predvsem arabska dežela, zato barantanje velja za pravilo številka ena. Postavljeno ceno je treba zbiti vsaj za nekajkrat, pa se takrat ste lahko prepričali, da ste blago preplačali.

Najpametneje je poiskati prodajalno s fiksnimi cenami, toda to celo v velikih mestih ni preprosto. Državne trgovine s spominki in izdelki domače obrti so žal silno redke. Ena najbolje založenih je v Monastirju, kjer navadno pristajajo Adria letala.

In kaj si velja ogledati? Dežela je očarljiva že zaradi arabskega vzdušja. Če vam to ni dovolj, se podajte na najbližjo tržnico, do prestolnice Tunis, verskega središča Kajruan, podzemnih bivalisc Berberov v Matmati ali Ceniniu ali pa v eno od oaz, ki ležijo na robu pesčenega brezpotja. Tam si lahko privoščite nekajurni ali celo nekajdnevni izlet na kameleh in prijetne sprehode med čudovitimi nasadi datljev.

Igor Fabjan

Igor Fabjan

Mestno obzidje Monastirja

Otroci v Matmati (Obe fotografiji: Igor Fabjan)

Španci imajo svoj Disneyland

Najnovejši evropski zabaviščni park Port Aventura v Salou pri Barceloni za razliko od svojega največjega tekmeca Disneylanda v Parizu po uspešnem začetku z optimizmom gleda na svojo prvo počitniško obratovalno sezono.

»Poln sem optimizma,« pravi Michael Jolly, direktor glavnega delničarja parka, podjetja The Tussads Group. »Ljudje ne le da park obiskujejo, ampak tudi trošijo denar.«

Port Aventura je v prvih dveh mesecih obiskalo že 650 tisoč obiskovalcev, v tekmovanju z Disneylandom pa načrtujejo dvajset tisoč obiskovalcev dnevno, kar bi pomenilo več kot 2,5 milijona letno. Park je vsak dan odprt vse tja do polnoči, najeli so dodatno osebje in v pričakovanju počitniškega navala oboževali gostinsko ponudbo.

Jolly pripisuje začetni uspeh Porta Aventure strategiji, ki načrtuje manj obiskovalcev. »Disney ima z devetimi milijoni obiskovalcev velike težave, medtem ko pričakujemo, da bo Port Aventura uspešno posloval s tremi milijoni.«

Ko se je Disney podobno kot Salou odločil, da bodo park postavili zunaj Pariza, je bilo treba zgraditi novo infrastrukturo in hotele, kar pa se finančno ni obrestovalo.

Salou, ki leži 80 kilometrov južno od Barcelone, je cilj številnih turistov. Na voljo ima veliko hotelov in kampov. Poleg tega ima posebno podjetje dolgoročne načrte za gradnjo apartmajev, igrišč za golf in hotelov v neposredni bližini zabaviščnega parka. »Samo čas bo pokazal, če Disney pestijo nepremagljive težave. Cisto mogoče je, da podcenjujemo njegove trzne zmoglosti,« pravi Jolly.

Podjetje The Tussads Group upravlja številne turistično zanimive kraje, med

drugim londonski muzej voščenih lutk.

V Portu Aventura je podjetje posvetilo veliko pozornost videzu parka. Park naj bi izgledal čim bolj realistično. Jolly opisuje park kot »realistično zabavo«, medtem ko naj bi bili ameriški zabaviščni parki »domišljija, iluzija, prostrani filmski prizori«.

»Port Aventura se ne razlikuje le od naših parkov. Drugačen je od večine parkov na svetu.« Park ima tudi večje možnosti za razvoj, na voljo ima tudi dodatno zemljišče brez omejitev pri načrtovanju, s katerimi se srečujejo drugi parki, je ponosen Jolly.

Večina osebja je doma v bližnji okolici. Čeprav se pritožujejo nad majhno plačo in slabimi delavnimi pogoji, kolektiv večinoma mlajših delavcev sestavlja udarno delovno skupino.

Podjetje Tussads predvsem preseneca presenetljivo število obiskovalcev ter denar, ki ga potrosijo za hrano, pijačo in spominke. »Čeprav smo pričakovanja zastavili nad evropsko povprečje, so v nekaterih primerih številke večje za petnajst do dvajset odstotkov od pričakovanih,« pravi Jolly.

Dolge vrste so zdaj že na vseh točkah, se zlasti pa na toboganu Dragon Khan, ki se ponša z največjim številom obratov za 360 stopinj v Evropi.

V glavnih turističnih mesecih, juliju in avgustu, pričakujejo predvsem obiskovalce iz severne Evrope, od katerih si park obeta največji zaslužek.

»Trenutno park obiskujejo predvsem Španci. Pričakujemo, da se bodo Severnoevropejci v parku zabavali drugače,« domneva Jolly.

Letos pričakujejo približno 60 odstotkov španskih turistov, toda Tussads si v prvih petih letih zeli razmerje 50 : 50 med domačimi in tujimi obiskovalci.

BELIZE

Celinska dežela z otoško karibsko kulturo (2)

Mehika je od ozemeljskih zahtev leta 1893 odstopila, Gvatemala pa Belize se vedno vrisuje v zemljepisne karte kot del svojega ozemlja, čeprav so ji prebivalci Britanskega Honduras na plebiscitu leta 1960 odločno rekli ne. Očitno je, da Gvatemali napetost na meji z malo sosedo odgovarja in hoče tako odvigniti pozornost svojih državljanov od lastnih notranjih problemov.

Leta 1964 je dobil Britanski Honduras notranjo samostojnost, leta 1973 je spremenil ime in postal Belize, ki je postal leta 1981 dokončno samostojen. Od takrat je parlamentarna monarhija v okviru Britanske skupnosti narodov. Pred veliki-

mi apetiti sosednje Gvatemale, ki si je Belize že večkrat skušala vojsko podrediti, deželo se vedno varujejo britanske cete.

Razplet vstopa v državo le ni bil tako črn, kot je v strahu trepetajoče pričakovala moja duša. Bodoca država gostiteljica nas je meni nič tebi nič oropala za 75 dolarjev, uradnik pa je rop opravečeval z izdajo vstopnih dovoljenj. Sprejela nas je odlična asfaltna cesta, začudujoca sprememba po slabem makadamu. Majhne zidane hiše in preproste zračne lesenjače so govorile o bogastvu redkih prebivalcev vasice Benque Viejo. Vasica, do katere smo brusili svoje podplate skozi bujno

tropsko zelenje ob reki Belize, je bila naš cilj kot začetna avtobusna postaja za potovanje skozi deželo in kot izhodišče za obisk bližnjega majevskega mesta Xunantunicha.

V vaškem hotelu smo v varstvo dobrohotne lastnice, črne mamice, ki je naše dvome pomirila z besedami, da tukaj prebivajo posteni ljudje, zaupali nahrbtnike in se nato po prekanju reke potopili v temen pragozd. Tu pa tam je zivi zeleni baldahin prekril pesčni kolo-voz.

Po dvajsetih minutah pešačenja je bilo tesnobe konec. Pred nami se je razširila jasa in tropsko sonce je pregnalo gozdne duhove. Od malega provincialnega muzeja v zi-

dani koci, kjer smo kupili vstopnice, se je širil odprt prostor, ki sta ga z dveh strani omejevali dve rjavozeleni gmoti. Stali smo na glavnem trgu antičnega mesta. Gmoti, zdaj bolj podobni gricem, na katerih vrhovih stojijo goli zidovi svetišč in nemo klubujejo zobu casa, sta bili nekoč mogočni piramidi, po katerih stopnicah so hiteli zamisljeni astronomi in duhovniki v silni skrbi, če se bo sonce naslednjega dne vnovic rodilo. Na enem od templjev, astronomskem observatoriju, so na zunanji steni še ohranjeni deli reliefa, ki predstavljajo geometrijske okraske in glave majevskih bogov.

Janez Jaklič
(Se nadaljuje)

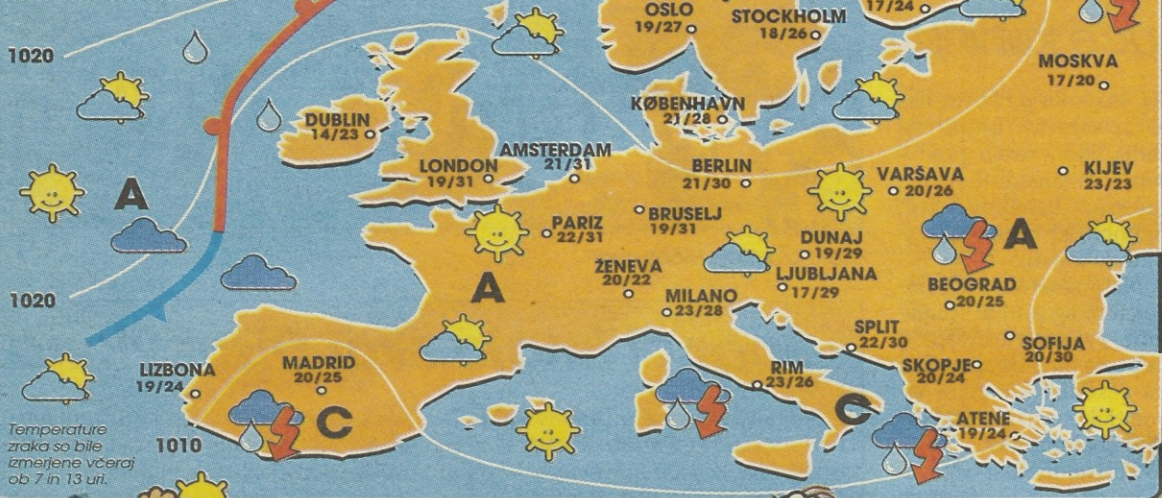
Tipična belizejska vas (Foto: Janez Jaklič)

VREMENSKA SLIKA

Nad severno Evropo je območje visokega zračnega pritiska, nad južno Italijo pa plitvo ciklonsko območje. Nad Slovenijo pihajo zmerni severovzhodni vetrovi.

*Podatke pripravlja in posreduje
Hidrometeorološki zavod.*

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 5.43 in
zaslo ob 20.33. Dan bo dolg
14 ur in 50 minut. Luna bo
vzšla ob 10.51 in zasla ob
22.34.

TEMPERATURE MORJA IN REK

Portoroz	24,0	Mura	17,8
Trst	24,0	Sava (Radovljica)	13,4
Malinska	24,0	Sora	15,9
Porec	24,0	Ljubljana	17,0
Split	25,0	Soca	18,2
M. Losinj	26,0	Vipava	12,7
Dubrovnik	26,0	Bohinjsko jezero	22,0

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju:
zjutraj:
NE 4 do 10 vozlov

popoldne:
NW 8 do 16 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 6.36 najnižje -44 cm,
ob 13.18 najvišje 43 cm, ob
19.35 najnižje -23 cm.

Jutri: ob 1.05 najvišje 18 cm,
ob 7.09 najnižje -35 cm, ob
13.59 najvišje 39 cm, ob 20.39
najnižje 21 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	26
1000 m	21
1500 m	16
2000 m	10
2500 m	7
2864 m	4

BIOPROGNOZA

Vpliv vremena na počutje in razpoloženje ljudi bo ugoden. Tudi spanec bo globok in sproščujoč.

VOX POPULI

**Velik bob in visoke kr-
tine pomenijo globok
sneg.**

☺ ☺ ☺

**Ce si sam sebi sovraz-
nik, ti ne more nihce
pomagati.**

DANES

JUTRI

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Osemdeset milijonov Kitajcev zapušča podeželje

PEKING - Trenutno se po statističnih podatkih kakih osemdeset milijonov Kitajcev seli iz enega koncilijanske azijske države na drugi. To so ljudje s podeželja, ki v svojem rodnem kraju ne dobijo zaposlitve in se zato selijo v velika mesta in v pomembnejša industrijska središča. Sodobnega preseljevanja ljudstev je krivo tržno gospodarstvo, ki je v zadnjih letih tudi na Kitajskem nadomestilo prejšnji komunistično-plan-ski sistem. Sodobno tržno gospodarstvo je torej spremenilo življenjski ritem, ki pogojuje vsakdan ene milijarde in dvesto milijonov ljudi.

Do pred kratkim si je moral vsak Kitajec, ki se je želel iz rodne vasi preseliti v mesto, priskrbeti državno dovoljenje. Delovna pogodba je uslužbencu zagotovila stanovanje, zdravniško zavarovanje, osnovno izobrazbo za otroke in druge oblike

socialnega skrbstva. Z novimi gospodarskimi razmerami, ki so zajele Kijajsko, se je marsikaj spremenilo: oblasti ne nadzirajo premikov prebivalstva znotraj državnega ozemlja, zasebne tvrdke pa potrebujejo vedno več delovne sile, kateri ne morejo zagotoviti vseh pogojev, ki so veljali doslej.

Problem notranjega izseljenstva postaja za državne oblasti vse bolj pereč. Položaj tistih, ki se selijo v mesta, je včasih nevzdržljiv: priseljenci živijo na obrobju družbe, tako da se pogosto vključujejo v kriminalne skupine. Poleg tega lahko problem izseljencev tragicno zaobjame celotno Kitajsko: podelzele azijskega demografskega velikana mora namreč nahraniti nad eno milijardo ljudi, za kar je seveda potrebna delovna sila, ki pa v vedno večjem številu uha-ja proti mestom oziroma vanje.

»Bobby« kot Robocop

LONDON - Bobby, tradicionalni london-ski policist, bo v prihodnje podoben Robocopu, junaku iz istoimenskega filma, saj mu bodo v tradicionalno celado vgradili miniaturizirane elektronske aparate, ki mu bodo omogočili uspešnejši boj proti kriminalcem.

V celadi bo s policijsko postajo povezana miniaturizirana televizijska kamera in miniaturizirani televizijski ekran, ki mu bo omogočil dostop v policijski informativni arhiv.

Praktični prikaz kavbojskih veščin

Na rodeu v wyominškem Cheyennu so med drugim prikazali tudi vse kavbojske veščin. (Telefoto AP)

Menihi s sodobnimi dežniki

Phnompenški menijo, da nekdanje umetniške sončnike iz bambusa, svile in papirja zamenjali za sodobnejše dizajne, ki se izvrstno odnesejo tako v pripeki kot v najhujšem tropskem nalivu in so obenem cenejši (Telefoto: AP)

Rekord palermskih slaščičarjev: 396 metrov dolga sadna pita

PALERMO - Skoraj 100 slasčičarjev je v Bagheriji, 10 kilometrov od Palermo, pripravilo 396 metrov dolgo sadno pito in tako postavilo nov Guinnessov rekord. Rekord je overil notar, ki je izmeril slasčico. Sadno pito so razstavili na glavni ulici Bagherije in ob tej priložnosti priredili veselico, katere izkupicek so darovali v dobrodelne namene, in sicer za izgradnjo otroškega zabavišča v eni izmed najrevnejših četrti mesteca. Bagheria je s svojo pito (za katero so porabili 4 stote moke in 200 kg sadja) podrla prejšnji rekord 362 metrov dolge pite, ki so jo pripravili slasčičarji iz Sessaunrice pri Caserti.

S ponudbo kondomov zvišali naklado turškega časopisa

ANKARA - Le malo ljudi je se prebiralo krajevni dnevnik v turskem mestecu Cine na vzvodu države. Naposled pa so si pri časopisu izmislili učinkovito reklamno potezo: bralcem so skupaj z dnevnikom začeli deliti kondome. Naklada se je takoj pocetverila, primer pa je zaslovel po vsej državi. Pri časopisu Jeni Ufuk (Nova obzorja) so reklamno kampanjo utemeljili rekot, da želijo na tak način pomagati prebivalstvu pri družinskem načrtovanju. Zaradi padca prodaje poskusajo turski dnevniki pridobiti bralce z najrazličnejšimi darili, reklamnimi triki, tombolami in ceneniimi prodajami najrazličnejšega blaga.